

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 170

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznamila, zahvale, smrtinice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Avstrija in Albanija.

(Dr. I. Žitnik.)

Noli turbare circulos meos.

Za časnikarje je balkanska vojska bogata žetev. Manjši listi, katerim je prostor tesno odmerjen, so komaj sproti mogli objavljati poročila s štirih bojišč na Balkanu. Občinstvo pa je kar požiralo senzacije vesti o nepričakovanih in sijajnih zmagah krščanskih držav. Skoraj tri mesece je evropsko javno mnenje z redkimi izjemami spremljalo krvave boje dolga stoletja zatiranih narodov s simpatijami. Ko pa so zvezne države strle in na vse vetrove razgale ostanke sultanove armade, je zopet Evropa vzdignila svoj ščit, da ustavi likvidacijo propale Turčije. To je čin sedanje svetovne politike, ki razpečava narode in njihova domovja kot tržno blago brez ozira na njihovo kulturo in zgodovino. Tako zahtevajo »višje koristi«, načrti in spletke neizvedljive, prevzvišene diplomacije. Kakor Arhimed kliče vsem, ki jo motijo v somrak: Noli turbare circulos meos — spravi se s poti! In to »kulturno delo« podpira največja velesila, svetovno časopisje, ki dobiva svoje informacije, vsakdanja navodila iz kovačnice visoke diplomacije in za dobro plačo občinstvu meče varež v oči. Podkupljivo časopisje dela javno mnenje, ta brezvestna kokota zvaža površne čitatelje in ostruplja vodnjake.

Dunajski župan dr. Weiskirchner je bil predsednik poslanske zbornice, tudi že minister. On je torej oseba, katere beseda gotovo več velja nego vsakega pastirja. In ta veljavni mož je minoli teden na javnem shodu rotli grofa Berchtolda, naj z železno roko udari po upornikih, ki Skadra ne pušče Albancem. V istem smislu govore njegovi somišljeniki in pišejo njihova glasila. »Ako Evropa noče poslušati naših diplomatov, potem naj ve, da imamo dovolj topov, ki govore glasneje nego naši diplomati; Avstrija noče biti več le nakoval, ampak hoče in mora biti tudi kladivo.« Kateri Avstrijec bi ne pritrldil tem besedam in z navdušenjem žrtvoval blago in kri za čast in blagor domovine, ko bi naša diplomacija razumela svojo nalogo in dosledno ter odločno zasledovala prave in resnične življenjske koristi habsburške monarhije? Kdaj pa smo čuli iz ust naših diplomatov zadnjo samozavestno besedo, ki more prepričati svet,

da Avstrija ni Turčija in noče živeti le od milosti svojih zaveznikov? Vsa naša vnanja politika že desetletja tava v temi in išče dnevnih uspehov, ki nasprotnikom ne škodujejo, nam ne koristijo, večkrat pa nas spravijo v zadrege. Koliko praha je vzdignila Prochaskova afera in konec? Preiskava ob povodu Paličeve nasilne smrti se bo bržčas tudi izgubila v pesku, ako bo to zahtevala dnevna politična situacija. Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

Sicer pa bi možje à la Weiskirchner morali vedeti, da je nevarno z lučjo hoditi v shrambo za smodnik in dinamit. Avstrija ni sama v Evropi in grof Berchtold doslej ni še dosegel kneza Bismarcka, ki je imel vedno dve železi v ognju. Le politični diletantje morejo danes v tej napeti situaciji naši diplomaciji priporočati politiko proste roke proti Črnigori in Srbiji. V trenutku, ko bi pred Skadrom počil prvi strel iz avstrijskega topa, vzbudi odmev po vsej širni Rusiji javno mnenje za vojsko, ki bi vso Evropo pokrila z mrliškim plaščem. Tako početje bi bilo več nego brezvestno in grof Berchtold bi bil drugi Herostrat. Danes nihče ne ve, kako se bo razvilo albansko vprašanje. Bati pa se moramo, da danes ali jutri naša diplomacija vleče ploč. In ne samo pravica, tudi dolžnost naša je, da opozarjamo na nevarnosti.

Pustimo na strani vprašanje, ali so albanski rodovi zreli in sposobni za samovlado. Osvojimo si stališče naše diplomacije in vojaških krogov, da je bodoča Albanija za Avstrijo oni naravni jez, ob katerem se bodo lomili nam sovražni valovi. Nato pa smemo vprašati: Zakaj pa naša diplomacija že leta 1878. ni izrabila svoje pravice, ki jo je nudil člen 25. berolinske pogodbe? Evropa bi bila tedaj molčala, ko bi bila Avstrija pomaknila svoje čete in zgradila železnico od hercegovske meje do Mitrovice. Odprta bi nam bila pot do Soluna in danes bi si Srbi in Črnogorci mogli le preko avstrijskih bajonetov podati roke pred Skadrom. V tem slučaju bi Avstrija z vso pravico v svojem in v imenu velesil, ki so podpisale pogodbo, in ne kot nadležen redar branila svoje koristi in varovala mir Evropi. Avstrija bi imela sedaj v pesti poroštvo, da dobi primerno odškodnino, ko si drugi dele turško dedščino. Toda v modrosti in nesebičnosti svoji smo že dne 21. aprila 1879. s turškim sultanom sklenili pogodbo, da ostane samo 5000 mož v Sadžaku. In ko so nam Turki pretili z albansko li-

go, umaknili smo se še iz Bjelopolja do bosanske meje. In leta 1908. smo dali iz rok vse svoje servitute brez odškodnine, še plačali smo 56 milijonov v zlatu, da so se nam mladoturški frakari v Carigradu smejali v pest. Trideset let smo gradili 150 km dolgo železnico do Mitrovice in danes nimamo niti čuvajnice zagotovljene. Zarili pa smo se v zagato, v kateri običajno navzlic demonstraciji in blokadi vojnega brzdovja.

Med Avstrijo in Italijo je bilo zadnjič leta 1907. dogovorjeno, da postane Albanija samostojna država, ako se bo delila Turčija. O teh dogovorih več v drugem članku. Ko pa je l. 1911. Italija brez dogovora z Avstrijo Turčiji napovedala vojsko in zasedla tripolitska mesta ter več turških otokov, je postal dogovor glede na Albanijo ničev in naša monarhija je dobila proste roke tudi nasproti Turčiji, ki je iskala pomoči v Londonu in Parizu. To je bil vzrok, da smo tedaj grajali zvižnost italijanske diplomacije, česar gotovi krogi niso hoteli razumeti. Ker pa je Avstrija po berolinski pogodbi dobila novo pravico in sprejela tudi dolžnost, da izvrši svoj protektorat v Albaniji — početek tega protektorata sega do leta 1642. — potem je bilo dvojno mogoče: Ali Avstrija v skrajnem slučaju tudi z oboroženo silo varuje in zagotovi svoje »življenjske koristi« na Balkanu ali pa mirno gleda, ko turške čete neusmiljeno koljejo razorožene Albance in se male krščanske države pripravljajo za novo križarsko vojsko. Tedaj so bile tudi naše simpatije na strani zatiranih Albancev, ki so bili pripravljeni, da poženo Turka v Alahovo naročje. Tedaj je bila prilika, da c. in kr. avstrijska vlada s pestjo potka na sultanova vrata in odločno zahteva: 1. Turčija odpokliče iz Albanije ekspedicijo divjih bašibozukov in enakih mesarjev in tolovajev ter Albancem dovoli popolno versko, narodno in kulturno avtonomijo. 2. Avtonomno upravo naj vodijo domačini in sploh uradniki, katerim more ljudstvo zaupati. Vsi deželni davki naj se uporabljajo za domače potrebe in ne za hareme turških paš. V Solah naj se poučujejo albanski otroci izključno v svojem materinskem jeziku. 3. Za povzdigo deželne kulture se najame posojilo, ki se odplačuje iz deželnih dohodkov pod nadzorstvom mednarodne komisije. Avstrijski tehniki naj vodijo vsa kulturna dela. 4. Turška vlada mora takoj izdati koncesijo za zgradbo dveh železnic, od bosanske

meje skozi Sandžak do Mitrovice in od Prizrena do Kukusa ob Drinu in dalje do Ohrida in Bitolja. Od Prizrena bi se mogli zgraditi zvezni progi do Adrije in glavne črte Mitrovica — Solun, od Ohrida pa proti zapadu mimo Elbasana do Drača in Valone. To so že stari načrti bodočih železnic. 5. Ako bi Turčija ne sprejela teh zahtev, zasede Avstrija novobazarski Sandžak in vse ozemlje od Djakove do Prizrena, da na prvi red vsaj v severni Albaniji.

Vem, da čitatelji zmajujejo z glavami in migajo z ramami. Toda stvar je resna in je bila, kar je največ vredno, tedaj tudi mogoča. Ruski vnanji minister Izvolski se je mnogo trudil, da pridobi grofa Aehrenthala za svoje načrte na Balkanu. Osebnost je bil na Dunaju in Avstriji ponudil malone ves zapadni Balkan, ako pomaže Rusiji odpreti Dardanele. Vse dotične obravnave, v kolikor niso bile strogo tajne, sem že pred tedni opisal na tem mestu. Toda grof Aehrenthal — Bog mu daj vse najboljše — je brez premisleka odklonil to ponudbo in zamudil za našo monarhijo najugodnejšo priliko, ki se ne povrne nikdar, nikdar več. Italija je bila pripravljena na skok v Tripolis, ki ga je tudi izvršila s tihim dogovorom v Parizu in Londonu. Angleži in Francozi so hoteli s to vabo Italijo odtrgati od zveze. Rusija bi nas ne motila, ker bi imela dovolj dela ob Bosporu in v Armeniji. Balkanske države pa bi se pridružile Avstriji proti Turčiji, ko bi jim monarhija zagotovila nova ozemlja v Stari Srbiji, Makedoniji in Traciji. In Nemčija? Da, Nemčija je bila tista naša prijateljica, ki je varovala nerazdeljivost Turčije in v odločilnem trenutku zaklicala grofu Aehrenthalu: Stoj! Noli turbare circulos meos! Za Avstrijo je ključ od Dardanel brez pomena, za Nemčijo pa življenjska korist. S tem ključem si bodo Anglija, Francija, Nemčija in Rusija odpirale vrata v Malo Azijo, Avstrija pa ostane albanski policaj, ki se bo suval in lasal z italijanskim karabinarjem za sinjo Adrijo. Ljudje božji, ali razumete vso to modrost? In vendar ni nobena uganika, ako pomislimo, da orjemo z Bismarckovim drevesom in sejemo z mažarskim ojesom. »There are more things in heaven and earth, than are dreamt of in your philosophy.«

Sedaj pa na delo s kopačo in plenkačo. Kralj Nikita se ni ustrašil šestih velesil, katere mu na račun Avstrije in Italije — ker ne vsta, kam z denarjem, — ponujajo 20 milijonov v či-

LISTEK.

Jezero solza.

Črnogorska pripovedka.

Ko je bil Bog hudobne anđele iz nebes pahnil, ker so bili v svojem napuhu odrekli Vsemogočnemu pokorščino, se je Gospod nameril vprašati svoje nebeske prebivalce, česa si želijo. In zbral jih je krog svojega prestola ter z očetovsko prijaznostjo vsakega posebej vprašal: »Reci mi, dete, česa si želiš?«

In tedaj so vsi razen ene same duše odgovorili: »Kar Bog stori, vse prav stori. Bodi hvaljeno Njegovo ime in delo Njegovo!«

Edina, ki se slavospeva ni udeležila, je bila razkošna nimfa Vilja. Bogat venec zlatih las ji je objemal cvetoče lice, a njene globoke, temnomodne oči so žarele z ognjem večne mladosti. Med vsemi temi serafinskimi prikaznimi je edino ona združevala v sebi božjo in zemsko milino.

»Samo eno željo imam,« se je oglasila z nedolžnim nasmehljajem na licu, ki bi bil vsakega drugega razen Boga očaral. »Zelala bi si drugačnih las in oči. Večni Bog, ki si tako dober, dal svojim očem barvo temne noči in enako tudi mojim lasem. znak moči in srčnosti!«

»Zblodila duša! Zemška koketa!« jo je prekinil Gospod ter se obrnil od nje in zlokobne gube so zorale Njegovo gladko čelo.

Tedaj je nesrečni Vilji modre oči zalil potok solza, ki ni več usehnil. Skozi tisoče in tisoče let ji je lil iz oči, se stekal dol na zemljo in tvoril jezero Oskodar.)

In odsihdoh so vselej na dan zagreska povodne žene (nimfe), na kresno noč, ko tajne prikazni snujejo svoje spletke, videli naši predniki vleči se po tleh krog jezera belo ognjeno žensko postavo. Najpogumnejši so pa trdili, da so jo videli bridko plakajočo in da je bil tok solza, ki so ji lile iz oči, tako močan kakor studenec iz gorske skale.

Nekoč pa, krasnega dne, ko je solnce s svojimi zlatimi žarki veselo sijalo na zemljo, se je sklonil Gospod k zemlji, morda tako kakor se dobri oči skloni nad zibelko svojega sinčka. Pa ko mu je pogled padel na Skadersko jezero, je bil kar očaran od jasne modrine njegovih vod.

»Oj, glejte si no, ta čarokrasni kot zemlje, ki doslej nisem vedel zanj,« je strme zaklical Bog.

»O Gospod, mar si pozabil uboge Vilje, ki si jo v svoji pravični jezi za njeno smelo ničemnost kaznoval?« ga je vpra-

*) Tako imenujejo Turki jezero pri Skadru.

šal najvišji dostojanstvenik nebeske družine.

»Zdaj se spominjam,« je dejal Bog, in bolesten izraz mu je obsenčil lice. »Uboga mala Vilja! Brž jo sem pokliči!«

Urno se je prikazala Vilja pred Bogom. Njene oči so bile izpremenjene v dva studenca solza.

»Uboga mala koketa,« je rekel Bog s sočutnim smehljajem, »drago si plačala svojo krivdo! Vračam ti vid. No, zdaj poglej dol na zemljo. Kaj opaziš tam?«

»Veliko jezero vidim, obdano z visokimi gorami. Dve reki se izlivata v jezero, a bregovi so obrobjeni z zlatim pasom, z zrelim žitnim klasjem in z rumenimi koruznimi palicami. Kakor rosa jasna, kakor kristal prozorna je modra voda v jezeru, in zlato klasje se ziblje po poljubi mirnega vetriča! Mojster, kako rada bi vse svoje dni, celo večnost preživela sredi te krasote!«

»Torej čuj, Vilja! Modra in zlata barva tam doli je tista, ki si jo svoj čas zavrgla. Uci se iz tega in nikdar ne zabi, da je vse, kar je Bog ustvaril, krasno in sveto!«

Vilja, ki ji stoletna žalost in solze od njene lepote niso ničesar uplenile, se je ponižno priklonila pred Bogom, a ni črhnila besede, ker se je bala, da ne bi rekla več nego je bilo treba.

»In sedaj,« je dalje govoril Gospod, »se ti nehote izpolnijo tvoje želje. Darujem

ti Skadersko jezero, odpravi se v svojo novo domovino. Njegova jasna gladina te ne prepriča samo o tvoji krasoti, ampak te bo tudi vsak trenutek spominjala na božjo popolnost!«

In tedaj si je Vilja, iznova se priklonivši, pripela zlati žarek k pasu in se je nalahno spuščala na zemljo. Bog in vsa nebeska družina so boječe zrlji za njo tako dolgo, dokler ni izginila v valovih skaderskega jezera, ki je tako modro kakor njene oči.

Preložil Nenad Vojvodič.

Povesli ranjencev.

V bolnišnicah se zbirajo lažje ranjeni in okrevajoči vojaki v gruče in si pripovedujejo vojne doživljaje. Radi poslušajo drug drugega in se v duhu potapljaajo v dogodke povesli, čeprav le-ta ni vselej taka, da bi ji človek brezpogojno mogel verjeti. Saj se ne gre toliko za resničnost pripovedovanega kakor za to, da nudi ljudski duši zaželeno hrano. V naslednjem par primerov.

Na straži.

»Cel dan je trajala huda borba med nami in Arnavti. Nikakor nismo mogli pregnati Arnavtov iz njihovih okopov, dokler nam ni prišla na pomoč artilje-

stem zlatu, da osuši močvirja ob Skaderskem jezeru in Bojani za svoje junake. Mi Avstrijci pa pošljemo vsaj sto tehnikov in najmanj deset tisoč delavcev, katerih imamo doma itak preveč, v Albanijo, da hitro grade ceste, mostove, vodnjake, železnice in šole. Našim učiteljem bi svetovalo, da se hitro nauče italijanskega jezika, ki ga bodo vtepali v bistro glave albanskih vitezičev. V Albaniji hočemo poslanci poskrbeti za sijajne plače. Meje nove Albanije sicer niso še določene, toda to je stvar londonske konference, ki sproti rešuje vse akte. Albanija mora biti cesarstvo, sicer štirje balkanski kralji in turški sultan ne bodo imeli spoštovanja do bodočega albanskega carja. In kdo bodi car? To mesto naj se razpiše v vseh svetovnih listih, toda v albanskem jeziku. Kdor se oglasi s cenješo ponudbo, ta dobi Skanderbergovo krono. Ako bo več enakih ponudb, odloči naj žreb; morda se oglasita tudi Isa Boljetinac in Leopold Mandel.

Na Dunaju je baron Chlumecky sklical pomožni odbor, ki zbira dobrovoljne darove za junaške Albance. Ker se morajo te človekoljubni dolžnosti odzvati vsi avstrijski narodi, opustimo »Slovensko Stražo« in družbo Sv. Cirila in Metoda ter žrtvuemo, kar imamo, za svoje albanske brate. Gotovo bodo potem tudi Nemci opustili »Südmärk« in druga enaka društva ter v Albaniji gradili mostove in trdnjave za — Italijo. Ah, Corydon, Corydon, quae te dementia cepit!

Bataljon smrti.

»Il Secolov« dopisnik poroča svojemu listu:

General Martinović je poklical k sebi častnike in jim rekel: »Prišel je čas, da vržemo Turško s Taraboša, in sicer treba to hitro storiti.« Polkovnik Pavel Plamenac, eden najpriljubljenejših črnogorskih častnikov in načelnik generalnega štaba generala Martinovića, je stopil naprej in rekel: »General, dajte mi 600 izbranih mož in osvojil bom Taraboš.« »Dobro,« pravi general Martinović, »izberite si svoje ljudi sami.«

Nato sta general Martinović in polkovnik Plamenac natančno proučila sovršnikove postojanke in sestavila načrt za bitko. Artiljerija je imela osredotočiti svoj ogenj na četvero redov, moštvo polkovnika Plamenca pa je imelo pohiteti naprej do mreže iz bodeče žice, jih potrgati, nato se pa vreči na zadnje okope in tako odpirati pot ostalim črnogorskim kolonom, ki bi napadle Mali Taraboš, po odstranitvi zadnjih zaprek zavzeti toliko zaželjeno trdnjavo.

General Martinović je odobril načrt polkovnika Plamenca, kateremu je nazadnje rekel: »Kako pa naj imenujemo vaš izbrani bataljon?«

»Imenujte ga bataljon smrti!« je odgovoril Plamenac.

Ta vest se je hitro razširila po bojišču. Prišli so stari vojaki z osivelimi bradami in prosili Plamenca za čast, da jih uvrsti v bataljon smrti. Polkovnik Plamenac si je iz raznih oddelkov izbral 600 svojih mož. Med drugimi so prišli k njemu skupaj petdeset mož, ki so ga črnogorci na svojo pest pred dvema tedni na Skader uprizorili, a se je nesrečno končal.

rija, ki jih je hitro pognala iz okopov in spravila v divji beg. Mi smo zapustili svoje rove in začeli poditi Arnavte, ki so pod našimi krogli padali kakor snopje. Ko je ponoči izšel mesec, je bitka prenehala; ustavili smo se na goličavi blizu manjšega gozdiča nad zapuščenim arnavtsko vasjo, da prenočimo. Jaz sem bil prvi na vrsti, da grem k izmeni na mrtvo stražo. Stražni vodja me pusti na nekem gričku, poraslem z gostim hrastovim grmičevjem. V moji neposredni bližini so ležali trije mrtvi Arnavti. Ko hoče stražni vodja z ostalimi dalje iti, mu pravim: »Tu so mrtvi Arnavti; mislim, da bi bilo boljše...« Besedo mi je pretrgala pekoča zasušnica, ki mi jo je bil priložil četovodja, da so mi iskre letele pred očmi. Ko mi je nehalo zvoniti po ušesih in sem zopet videl, četovodje in njegovih ni bilo nikjer več videti. Pogledal sem na mrtve Arnavte in zdelo se mi je v mesečini, da se pomikajo drug k drugemu in si nekaj šepetajo. Pomerim nanje s puško ter jih napeto opazujem — bilo je svetlo kakor po dnevi: mrličji leže mirno ko zid. Nič se me ne boje. Tedaj sem rekel sam pri sebi: kaj mi mar mrtvi ljudje; treba da gledam sam nase in svojo dolžnost.

Kakor sokol opazujem okolico krog sebe. Vse mirno, nič se ne gane. Dolgo že gledam tako, ko opazim, da se doli iz vasi prikaže nekaj črnega in se hitro vzpenja po bregu navzgor, pogostokrat se ustavlja. Ravno ko hočem zaklicati »Stoj! Kdo gre?«, se črna prikazen

teri bratje in mu rekli: »Prisegli smo si, da se hočemo skupaj boriti in skupaj umreti.«

Plamencu ni bilo težko zbrati prostovoljcev, ki so bili pripravljeni se žrtvovati. Ko je prišlo povelje za naskok, so bili polni junaškega veselja. Mlajši so peli.

Ko so topovi izvršili svoje delo, je bataljon smrti stopil pred oddelke, ki sta tvorila dva bataljona iz Virpazarja in eden s Cetinja, kateremu so bile dodeljene nekatere stotnije Njeguškega bataljona, in se z bojnim krikom vrgel v zono mreže, ki so bile razpletene po bregu pred turškimi pozicijami; 600 pionirjev je junaško vršilo svojo nalogo. Izpostavljajoč se ognju sovršnikovih topov in streljanju izza okopov so metali ročne bombe. Z velikimi žrtvami so raztrgali dve vrsti žic, tretja se je še upirala. In tu so se dogodili prizori polni grozote in bajnega junaštva. Tedaj so pričeli z akcijo tudi oddelki, ki so korak za korakom sledili bataljonu smrti. Tretjo vrsto so rešili divje braneči s bašibozuki, ki so mojstrsko manevrirali s petimi mitraljezi in grozno podirali črnogorske oddelke. Njeguške stotnije in virpazarska bataljona so z nataknenimi bodali navalili na male okope, ki so se nahajali pred bodečimi žicami.

V tem je pa z vrha Taraboša zabobnelo grmenje turške baterije, sestoječe iz štirih brzostrelnih Kruppovih topov po 75 mm, ki je edina artiljerija, ki je nameščena na tej centralni višini. Črnogorci so bili hitro na okopih in se z bajoneti vrgli na sovršnika. Tedaj pa jih objame turški ogenj od vseh strani: od spredaj so jih decimirale mitraljeze, Kruppovi topovi pa so sipali krogle na vso zono za njihovim hrbtom in jim odrezali pot nazaj. Nastal je strahovit metež. Polkovnik Plamenac se je s potegneno sabljo postavil na čelo drugemu bataljonu ter se obupno vrgel na neprijatelja. Poletel je par korakov naprej, kar ga sredi čela pogodita dve krogli in ga v hipu usmrtita. Junaški polkovnik se zvrne na tla, ne da bi imel časa izgovoriti le eno samo besedo. Poveljnikova smrt je izzvala med častniki nepopisno zmedo, ker niso bili pripravljeni, da bi ga nadomestili; bitka se je sedaj nadaljevala v težkem neredu. Kljub temu so v boju na nož vzeli Turkom dve mitraljezi. Neki mlad turški častnik je s samokresom v roki pridrl naprej proti Črnogorcem, ki so obupno navalili na smrtonosne stroje, in ustrelil črnogorskega častnika, ki je bil že skoro tik mitraljeza. Prihitieli so drugi Črnogorci in potolkli turškega častnika.

Toda turški vojaki še niso popustili mitraljez — predobro so jim služile! Očividci pravijo, da so Turki do zadnjega ostali krog teh strahovitih strojev in niso nehali streljati niti tedaj, ko jim je bil bajonet že na prsih. Obenem z dvema mitraljezama so Črnogorci osvojili tudi dva mala okopa, ki sta ju mitraljezi spajali s to in ono stranjo tretje mreže. Turki so nadaljevali z ognjem noter do večera, ko je radi utrujenosti in teme morala bitka prenehati.

Naslednje dni so pripeljali na Cetinje in v Podgorico 700 ranjenih in toliko je tudi mrtvih; nešteto ranjencev pa je še ostalo med mrličji. Iz tega se vidi, kako strahovit je moral biti boj na Tarabošu.

Črna gora je kliknila: Skader ali smrt! In usoda ji v obilni meri daje smrt, ker ji Skadra dati ne more...

Da se osvojita dve poljski utrdbi tretjega reda, je moralo zapasti smrti 1500

mož od 3400, ki so šli k napadu. To ni več vojna, to je samoumor!

Sedaj nam,« tako nam je rekel nekoga dne eden črnogorskih generalov, »ne preostaja ničesar drugega, nego da pokazemo Evropi, da znamo kljubovati in umirati. Malo nas je in slabi smo, toda odločili smo se, da se sili ne pokorimo. Z vseh mej smo poklicali čete, da, celo z Lovčena je umaknjen zadnji oddelke. Vsi se hočemo zbrati krog Skadra. Naša vojska sprejme smrt za zmago. Je v zgodovini trenutkov, ko narodi izginjajo, da si pridebo pravico, da zopet vstanejo!«

Polom nemške posojilnice v Laškem trgu. Pomoč države?

Iz kompetentnega vira doznajemo sledeče:

Nemškonacionalni krogi, predvsem poslanec Marckhl, se trudijo na vse kriplje, da bi vlado prepričali o potrebi državne podpore ne le v prid združništva, ampak v prid nemštva; pri tem se poslužujejo celo napačnih podatkov o stanju posojilnice, posebnostno višine primanjkljaja. Udeleženi je pri posojilnici 300 do 400 slovenskih vlagateljev in združnikov, ki po številu tvorijo večino; zato Slovenci podpirajo stremljenje, da se doseže državna podpora. Poslanec dr. Benkovič kot zastopnik laškega okraja, je te dni interveniral pri c. kr. namestništvu, finančnem ministru Zaleski in pri poljedelskem ministru. Vlada je v principu pripravljena priskočiti na pomoč, pa ne s prispevkom a fond perdu, da bi takorekoč pokrila poneverjene stotisočake — primanjkljaj baje znaša 700.000 K — tudi ne s posojilom, ki bi se končno moralo odpisati, ampak le z večletnimi večjimi prispevki ali na drug podoben način, za slučaj, da se posreči napraviti sanacijski načrt in sestaviti potreben sanacijski odbor; vlada zahteva izdatne prispevke od onih faktorjev, ki iz gospodarskih ali nacionalnih ozirov želijo zadrugo sanirati; posebno pa vlada zahteva, da se sokrivne članke načelstva in nadzorstva pritegne k sanaciji. Vršil se je sestanek raznih nemškonacionalnih in gospodarskih korporacij, pa vsled zanašanja na vladno pomoč in ker vsakdo tišči žepe, zato ni prišlo do definitivnih sklepov. Slovenski interesenti so bili dosedaj navezani le na poročila nemških listov; zato je dr. Benkovič energično zahteval, da se slovenskim interesentom da popolni upogled v zadeve zadruge in priznajo mesta v sanacijskem odboru. Vsekako bodo Slovenci z vso energijo znali varovati svoje interese; v ta namen se vrši v petek, 18. t. m., dopoldne ob 8. uri zopetni sestanek, omejen na slovenske vlagatelje in združnike, v Laškem trgu v pivnici; poročal bode poslanec dr. Benkovič in sklepalo se bode o korakih, katere treba nujno uvesti. Zato vsi na shod!

Idrijske novice.

i Dijaške podpore. Dne 1. januarja 1882 je bila podpisana sprejemna listina Jan. Ev. Kavčičeve dijaške ustanove. Leta 1906 je imelo sedem dijakov in

učencev to ustanovo, v letih 1911 in 1912 samo še pet. Par let že ni bila nobena razpisana. Po časnikih ravno isti ljudje zabavljajo, da mi ne privoščimo revnim dijakom podpor, ki so krivi, da so že skozi leta prikrajšani revni dijaki na ustanovah. Vse kaj drugega je tudi, če uživa dijak ustanovo ali pa če mora vsako leto prositi pri občinski blagajni. Morda komu niso všeč določbe blagega ustanovnika Jakoba Peer, ki je odredil, da se te ustanove ne smejo nikdar razglašati po časnikih, ampak le v cerkvah v Idriji. Spodnji Idrijci in Šebraljci pri nedeljski službi božji po pridigi s prižnice oznaniti. Gotovo se komu sedaj ne dopade, da ima pri oddaji ustanov glavno besedo župnik. Radovedni smo tudi, koliko pobotnic revnih ustanoviteljevih sorodnikov more pokazati naš občinski urad, ki bi jih bil potrdil kak župnik, kakor je naročil Peer v svoji oporoki. Naš odbornik Janez Kavčič je pri računski seji namignil na te nerednosti, pa se je ob njega obregnil v »Narodu« najbrž tisti, ki ima nepravilnosti na vesti.

i Računarij v naši občinski pisarni niso prav natančni. Leta 1911 je županstvo izkazalo v občinskih računih, da ima terjati od realnega osebja 3357 K 67 h, kakor je razsodil deželni odbor. Lani je prejelo, kakor javlja v računih, 619 K 74 h, preostane torej še dolga 2737 K 93 h. Kako to, da so vpisali med aktivnimi zaostanki 100 K manj? V računskih zaključkih občine v letih 1909 do 1911 beremo vsakokrat med aktivnimi zaostanki znesek 4872 K 84 h, ki ga baje dolguje mestna hranilnica občini na ustanovnih stroških. Leta 1912 je dobila na ta račun občina 400 kron, in pravilno beremo med zaostanki, da ima še 4472 K 84 h občina terjati od hranilnice. V računskih zaključkih mestne hranilnice pa beremo med pasivi čisto drug znesek pod naslovom »račun ustanovnih stroškov«, da namreč dolguje hranilnica mestni občini v Idriji 2855 K 46 h. Razlika bi potem znašala torej čez 2000 K v škodo občini. Tu bi bilo županovo pojasnilo na mestu. Pozabljivi so pa tudi včasih občinski računarij. Tako jim je odšel iz spomina odlok deželnega odbora z dne 29. novembra 1911, proti kateremu so se naprednjaki pritožili na upravno sodišče, a svojo pritožbo vložili za en dan prepozno. Razsodba je postala pravomočna, in občina bi imela biti na boljšem za 1074 K 20 h, ker je bilo iz računov leta 1910 črtanih 729 K plače uradnikom, 245 K 20 h za ponesrečeno zgradbo pod gradom in 100 K podpore Ciril - Metodovi družbi. Županstvo je »šlo preko teh zneskov« ter jih ni navedlo niti med aktivnimi zaostanki. Sicer pa tudi druge določbe navedene razsodbe deželnega odbora niso izvedene. Čisto nepotrebno zadiranje dopisnika »Slov. Nar.« v naše odbornike, ki so se drznili podati svoje pripombe k računskemu zaključku leta 1912, bo najbrže pomagalo, da pravomočna naročila ne ostanejo na papirju.

i Hišnim posestnikom se ne piše dobro, če bo šlo po mnenju tistih, ki imajo v prvi vrsti njih usodo v rokah. Proračunjene so bile prvotno 50odstotne doklade na hišnonajemninski in 97 odstotkov na ostale davke. Rudniško ravnateljstvo se je pritožilo proti dife-

vprašanja samo čisto resnico povedal. Poveljnik ga vpraša:

»Ali ste ti in tvoji sovaščani zares pravi Turki?«

»Vsi smo pravoverni Turki.«

»Zakaj se pa ne bojujete za carja, marveč se predajete?«

»Alah nam je tako velel, bodi mu čast!« odgovori Turek in prekriza na prsih roke. »Da, Alah nam je velel, da se ne bijemo za carja radi njegovega velikega greha.«

»Kakšen greh je pa storil car?«

»Kaj res ne veš, čestiti paša?«

»Ne morem se spomniti.«

»Car je proti zapovedi korana kot prorokov naslednik poljubil roko javverski ženski. Od začetka sveta ni pravovernik nikdar nikomur poljubil roke in tudi svoje ne dal poljubiti javru, marveč mu je v poljub ponudil le rob svojega oblačila in šolne. Radi tega velikega cesarjevega greha se je Alah, ki mu bodi slava, močno razsrdil na carja in začel kaznovati njega in njegovo carevino; gotovo bo pripustil, da se v ustih, ki so poljubila roko javverske ženske, napravijo gobe. Vsemu temu je kriv šejtan (zlodej), ki bodi proklet! Da, šejtan, efendum, šejtan, ki je ustvaril kačo, ki je zapeljala prvega človeka, da je grešil radi žene. Šejtan je prišel sedaj tudi v carja in ga prevaril, da je poljubil roko javverski ženski.«

»Katera javverska žena pa je bila to?«

pride iz vasi nasproti Turek. Ustavi se, zatakne puško s cevjo naprej v zemljo, na kopito pa priveže svoj turban. V zemljo zabode tudi jatagan z velikim belim držajem. Nato se je z licem obrnil k nam in dvignil roki.

Poveljnik je poslal narednika z dvema vojakoma, da vzameta Turku orožje in njega samega pripeljeta k njemu. Povelje se je takoj izvršilo. Pred poveljnikom Turek poklekne in lepo po srbsko pravi:

»Čestiti paša! V tej vasi smo sami Turki. Jaz sem vaški načelnik. Pobral sem orožje po celi vasi in ga zložil skupaj sredi vasi; krog orožja sem zbral vse Turke, ki morejo puško nositi in zdaj sem tukaj, da Alahu, tebi in tvojemu svetlemu kralju izročim svoje in njihovo življenje. Prosim te, čestiti paša, pusti nam v miru naše žene in naše otroke, mi pa bomo pod okriljem tvoje in sedaj tudi našega kralja delali, davke plačevali in ubogali vse, kar se nam bo ukazalo.«

»Dobro,« pravi poveljnik; »sprejemam te kakor tudi ostale tvoje vaščane pod varstvo našega kralja in obetam, da niti vam niti vašim ženam in otrokom noben las z glave ne pade, ne od moje, ne od strani mojih vojakov ter se tudi bilke vašega premoženja ne bo nihče dotaknil, — vse to pa seveda le pod pogojem, da ste res pošteni Turki in nimate zavratnih namenov. V tem slučaju veste, kaj vas čaka.«

Turek se je nato zaklel, da je resnica, kar je govoril in da bo na vsa

ustavi, vzpne kvišku in žalostno zatuli. Spustim puško in tiho pravim: Pes! Verujte mi, da ne lažem: Pes je tekal na desno in levo, dokler ni nazadnje prišel v gozdič do mrtvih Arnavtov. Ovoha jih in pri enem se ustavi, začne ga lizati po licu in rokah in žalostno hoditi krog njega. Konečno prime pes tistega Arnavta za nogo in ga začne vleči po bregu nizdol proti vasi. Verujte mi, da sem bil trd od začudenja. Gledal sem za psom, dokler ni izginil v vasi. Čez kake pol ure opazim, da se pes po isti poti zopet vrača; šel je naravnost k ostali dvojici mrtvih Arnavtov.

Sedaj bo drugega odvedel, si pravim sam pri sebi. Motil sem se! Pes dva-, trikrat obleti Arnavte in vse krog njih natančno prevoha — končno pa izpod enega izvleče čepico — nedvomno jo je bil izgubil njegov gospodar — in jo v divjem teku odnese v vas.

Ko sem zjutraj ta svoj nočni doživljaj povedal svojim tovarišem, so šli gledat in res našli le dva Arnavta, za tretjim pa sled, koder ga je bil vlekel pes.

»Kje je bilo to?« vpraša eden poslušalcev.

»Na potu proti Prištini po bitki na Lisicah.«

Zakaj je Turško zadela kaznen.

Neki drug ranjenec pripoveduje:

Približali smo se turški vasi. Kakih 100 do 200 metrov pred vasio nam

renciranju doklad in zahtevalo enake doklade na vse davke. Županstvo je poročalo, da bi morali napraviti 930dstotne doklade na vse davke počez, če ima dobiti občina isti dohodek, kakor iz diferenciranih 50- in 970dstotnih doklad. Občinski odbor je sklenil, da posreduje županstvo pri rudniškem ravnateljstvu, naj umakne svojo pritožbo proti diferenciranju doklad. Kaj v slučaju, da bo posredovanje neuspešno? Ali bo res treba kar 250dstotne višje doklade, nego so bile v letu 1912? Gotovo ne, ker je lani občina prav dobro izšla z 68 odstotki, bi letos tem lažje, ker bo erar zopet več plačal radi večjega dobička v letu 1911. Previdno naj se tudi gospodari ter tam izda običinski denar, kjer pride splošnosti v korist, ne pa enemu samemu.

Tržiške novice.

t Dekliška Marijina družba priredi jutri, 13. t. m., v društvu sv. Jožefa ob pol osmih zvečer veselico s sledečim sporedom: spevoigra »Letni časi« z deklamacijami in slavnostno igro »Na razpotju življenja«.

t Upravno sodišče je potrdilo, kakor smo svoječasno poročali, razsodbo c. kr. deželne vlade, po kateri sta bila razveljavljena mandata dveh delavskih zastopnikov v občinski odbor. Že takrat smo pisali, da bodo poslanci S. L. S. priborili delavstvu pravico, da pride v občinski zastop, naj je to vseh visoki gospodi ali ne. In v zadnji seji je deželni odbor sklenil pri prihodnjem deželnozbornem zasedanju tako jasno popraviti dotični paragraf, da bo razvidno, da imajo tovarniški delavci ne samo pravico voliti, temveč tudi izvoljeni biti.

t Duh se je bil omračil črevljarnju Kristjanu Globočniku. Taval je zadnje čase sem in tja in nikjer ni našel pokoja. Minoli petek je zopet odšel z doma. Pet dni so ga iskali vsepovsod. Šele preteklo sredo so ga našli v gozdu obešenega. R. I. P.

Jesenške novice.

j Vincencijeva družba. Pred nami leži poročilo Vincencijeve družbe za Jesenice. Iz njega posnemamo, da je podpirala lepo število ubogih. Dohodkov je imela družba 1203 K 28 h, izdatkov pa 1040 K 58 h. Družbo, ki podpira reveže brez razlike stanu in mišljenja, najtopleje priporočamo.

j Shod, ki ga je priredilo preteklo nedeljo strokovno društvo, je bil namenjen v prvi vrsti našemu ženstvu, ki se ga je udeležilo v ogromne številu. Gospa Ivanka Klemenčič iz Ljubljane je v vsestransko premišljenem in temeljitim govoru razmotrivala stvarino: Zena in politika. Viharno odobravanje naj bo gospej plačilo in priznanje za njen trud. — Nato pa je g. župnik Skubic z ozirom na shod, ki so ga svoječasno priredile socialne demokratine, na podlagi grške in rimske zgodovine pokazal, kaj je bila žena v poganstvu. Shod je protestiral, da bi še kdaj kaka tržaška »dama« hodila žalit čut našega poštenega ženstva. — Na shodu je vladalo navdušenje, kakršno ne zlepa na kakem shodu.

j Orle opozarjamo, da ima jeseniško okrožje jutri, v nedeljo, vadiateljski

tečaj ob 9. uri dopoldne, ob 4. uri popoldne pa občni zbor.

j Nov grob krije našega vrlega so-mišljenika Jakoba Žerjav, posestnika v Plavškem Rovtu, očeta č. g. Gregorija Žerjava, prefekta v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu. V ponedeljek je bil pokopan. R. I. P.

Bulgarski vojni dopisnik o napadu na Odrin.

V. Vlasakov, dopisnik bulgarskega vladnega dnevnika »Mir«, poroča dne 4. aprila iz Odrina naslednje podrobnosti o zavzetju glavne turške trdnjave:

Bulgarska vojska se odlikuje po izredni tajnosti vojnih načrtov; v vojaški zgodovini nimamo v tem oziru nobene primere. Tako tajen je bil tudi operacijski načrt pred Odrinom. Zato je v opisovanju naskoka na Odrin toliko nasprotij. Odlasla sem dopis do danes (4. aprila), ker sem potreboval mnogo časa, da vse natančno proučim. Kar navajam tukaj, sem povzel iz pripovedovanja častnikov, vojakov in iz uradnih dokumentov.

Načrt za naskok.

Dne 23. marca je iz vojaškega glavnega stana prišlo povelje za naskok; po tem povelju so se morale operacije začeti 24. marca popoldne, in sicer naj napad pripravi artiljerija z vseh sektorjev, glavni udarec pa naj izvršijo čete vzhodnega sektorja. Istočasno tu-

di naskok z drugih sektorjev ni izključen.

24. marca popoldne je začela naša artiljerija s silnim ognjem na vse turške pozicije; samo artiljerija vzhodnega sektorja je streljala kakor navadno, bolj redko in ne iz vseh topov. Tako so hoteli Turke z zvijačo preslepiti, da ne bi vedeli, od katere strani bo glavni naskok. Kanonada je trajala do mraka. Sredi noči se je obnovila s še večjo silovitostjo in je trajala do naslednjega jutra.

Pod varstvom artiljerije so se naše čete ob štirih zjutraj z vseh strani približale k turškim pozicijam. Čete vzhodnega sektorja so bile zbrane pri Pravijski reki in pri potoku Kum v razdalji 600 do 1000 korakov od okopov sovražnih prednjih pozicij. Ob pol petih zjutraj se je začel naskok. Čete so odločno prodirale med silnim streljanjem topov in pušk. Potem se je začel boj na nož, in ko se je zdanilo, so bile vse sovražnikove pozicije vzhodnega sektorja, namreč Maslake, Mal-tepe, Sapundžilar, eMzar-tepe in Demir-kapu v rokah naših hrabrih čet.

Ko so naši prekoračili žične mreže, so zajeli 1000 vojakov, 22 poljskih topov in 8 mitraljez. Dve turški brzostrelni bateriji sta bili od naših takoj obrnjeni proti turškim fortom. Neposredno za pehoto je sledila naša poljska artiljerija. Pod varstvom pehotnega in artiljerijskega ognja so se vse naše poljske in havbične baterije pomaknile na prve pozicije. Oblegovalna težka artiljerija je obrnila ogenj proti

fortom. Naša največja artiljerijska pozicija je bila med Maslako in Mal-tepe. V tem artiljerijskem dvoboju je naša artiljerija pokazala čudovito junaštvo; povsod je sledila neposredno za pehoto in sva se postavila v prvo vrsto. Turki so v paničnem strahu bežali k utrdbam. Naša pehota je od Maslake in Mal - tepe preganjala sovražnika in ob petih popoldne dosegla Kuš - tepe, 1000 korakov od utrjenega pasa.

Med tem so čete srbskega sektorja in našega južnega sektorja osvojile prednje okope turških prednjih pozicij.

Istega dne (25. marca) ob eni popoldne je boj na celi fronti utihnil. Ta mir po viharju je napovedal nov vihar. Okoli petih popoldne se je hipoma obnovila kanonada iz poljskih in težkih topov in pas fortov se je pokrival z ognjem in dimom. Odgovarjala je tudi turška artiljerija in dokazala, da še ni uničena. Bombardiranje fortov je trajalo do polnoči. Takrat se je opazovalo, da turška artiljerija peša. Zdaj so naše čete v smeri od Kuš - tepe začele naskok proti Ajvat - baba, Hadžiolu in Kestenlik; poveljnika šipčenskega in rodopskega polka sta sporočila, da jima čete nevdržno hitijo naprej, da jih ne moreta zadrževati. Poveljnik vzhodnega sektorja, general Vazov je razumel položaj in to sporočil poveljniku II. armade generalu Ivanovu, nujno zahteval, naj se naskočijo forti vzhodnega sektorja ter energično prosi, da ga podpirajo drugi sektorji. To se je res ukazalo.

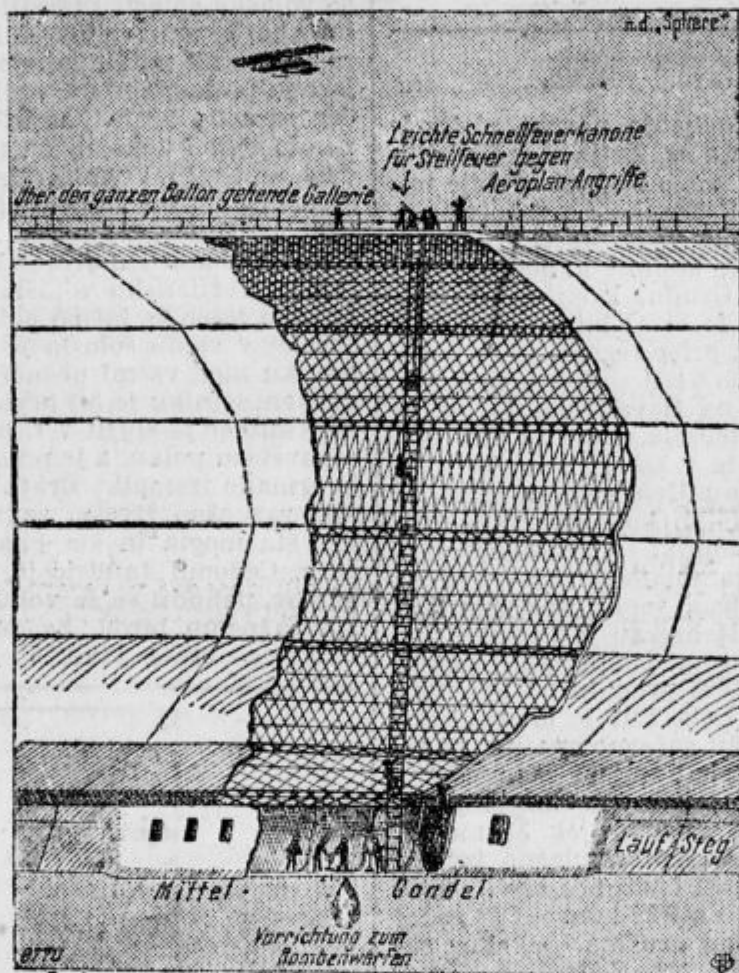
Naskok na forte in mesto.

Odločilni trenutek je nastopil. Od štirih strani se je zopet začelo silno streljanje. Naše čete vzhodnega sektorja so pri luninem svitu in med meglo prodirale proti sovražni žični mreži, ki je bila 50 do 100 korakov oddaljena od topov. Ta mreža boede žice je bila poldrug meter visoka in sedem metrov široka, pritrjena na železne kole. Pehota je hitro prispela do mreže in začela silovito streljati iz pušk. Istočasno je naša artiljerija namerila topove v notranjost utrdb; najhujši ogenj poljskih in težkih topov je bil namenjen proti Taš - tabija, Ajvas - baba, Hadži - olu in Kestenlik. Ti turški forti so se nahajali pod groznim križnim ognjem severnih in vzhodnih baterij vzhodnega sektorja. Grmenje topov se je zlivalo v nepretrgano bučanje, ki je trajalo celi dve uri.

Med tem so pionirji, podpirani od pešcev, rezali mreže in delali prehode. Ti vojaki so kljub uničevalnemu sovražnemu ognju hladnokrvno sekali mreže; padlo jih je približno 70 do 80 odstotkov.

Dne 26. marca, okoli dveh popoldne so bili napravljeni prehodi pri fortu Hadži - olu. Čete rodopskega polka, podpirane od 53. polka, so prodrle skozi prehode in po boju »na nož« udrle v fort »Hadži - olu, kjer je ob pol treh popoldne zaplapolala naša zastava. Po telefonu se je četam vzhodnega sektorja in generalu Ivanovu sporočilo, da je ena turška utrdba že osvojena; čete vzhodnega sektorja so z velikanskim navdušenjem prodirale naprej.

Šipčenski polk, podpiran od drugih čet, je ob pol sedmih osvojil utrdbo Ajvas - taba. Telefoni so to novico sporočili celi fronti in povsod so se razlegali gromoviti klici »Ura!« Vojaki so

NAZANIMIVEJSI DEL ZEPPELINO-NOVEGA KRIŽARJA »Z 4«.

Nemci so vsled dogodka v Luneville (ko je moral nemški vojni zrakoplov »Z 4« na francoskih tleh pristati in si ga je posebna francoska komisija dobro ogledala) nekoliko pomirila. Tolažijo se z mislijo, da Francozi v notranjost zrakoplova le niso videli in da jim zunanje ogledovanje brez natanč-

nih načrtov in podrobnih risb ne more veliko koristiti. Najzanimivejši del »Z 4« je platforma na njegovem hrbtu in stopnjice, ki iz srednje gondole vodijo nanjo; s te platforme so se na Bodenskem jezeru vršili velezanimivi strelski poizkusi s strojno puško. Vsekako so Francozi imeli priliko, da so si od blizu ogledali najdovršenejši zrakoplov na svetu.

»Bolgarska carica vendar! Sredi Stambula, pred vsemi svojimi pašami, ministri, vezirji, konzuli in celim svetom ji je poljubil roko. Kakor hitro smo zvedeli za to gorje, smo takoj vedeli, da je blizo naš črni dan. Nikdo nas ne more rešiti. Izgubljeni smo. Še sled za nami bo izginila.«

Ko smo prišli v vas, smo našli vse tako kakor je Turci rekli; orožje nakopičeno sredi vasi, krog njega pa Turki z na prsih prekrizanimi rokami. Ženske ali otroka nismo videli nobene.

Use sorte.

Douh se ni ud tega; puvedat pa use glih na morm, kdaj je blu prou za

prou. Večer je blu lep in luna je tku svetila, kokr de b mela ud štuka.

Men kar ni dala žilca, de b ustou duma, čeprou sm blu neki prehlajen in sm krehu in kaštu, de sm mislu, de m uja žilce u teles pupokale. Neki me je gnal vn in ta skušnava nism mogu premagat pu muben viž. Pa pejma no, če ni drač, sm s mislu nazadne, sneu klubuk s klina in ja ubrau vn in naprej preke mest.

Tam pr jubilejskem muste sm se šele ustavu, naslonu se na ugraja in začeu ugledvat tist razkupavajne tam ukul; zraven sm s pa mislu: Buh ve, če na zagledam tlela ke še ta druga šlapa ud Prešernuga puvodnga muža neveste Urške; ena je najdu urednik »Dana« tam pr tantlarjev za vudo, ta druga je pa murde prplavala du sm dol. Napačn na u, če ja res najdem; ene par grošu b se dubl še use glih zajna, če prou b ja blu treba še preh putemplat, predn b bla za kašna raba; scer pa prauja, de ma stara pulomlena reč učasch več urednast, kokr nova. In gledu sm tku vern u tiste luže u strug, de b ja mogu zagledat, če b bla le res. Kar naenkat pa zaslišem sm ud kavarne »Austrije« en žvrgulejne in šunder, kokr de b blu sodn dan.

»No, kua u pa tu?« prašu sm se na tihem in stopu ke preke kavarn, de b kej bl natančn puvedu, kua pumen ta dirndaj. Ke pridem du kavarne, se jo

scer slišu ta šunder še bl in žvenklajne glažu je blu že tak, de je blu čluvek za uglešit, če b douh pušlušu ta šunder.

»Ta nar bl pametn u še, če stopm kar not u kavarna, um saj vidu, za kua se gre. En bezgou čaj m na u škodvu, sej sm tku prehlajen na usa muč in sm u navarnast, je reku dohtar, de znam dubit še fercgarje, če se na um merku in varvu, al me zna pa kašna infaulenca u postla pulužit.

Glih, ke sm tou stopt not u kavarna, m pa puluži ud uzad a gspud ruke na uči:

»Ugn, kdu je?«

Ta peru hip sm se mal ustrašu, ke je tku nanadama zarenču nad mana, pučas sm pa use glih tulk h seb pršou, de sm začeu vohat ukul sebe:

»Pulcaj!« sm zavohu naenkat.

»Nis zadeu!« zarenču je gspud za mana in m začeu še bl prtiskat ruke na uči.

»Kuku je tu, de ne? Moj nus se še ni nekol zmotu. Še dračne reči m je zvohu, pa b enga pulcaja ne. Moj nus na fali,« sm se razjezu in puskusu ruke dol z uči strgat.

»To pot te je pa le nus na cedil pu-stu. Ugibi naprej!«

»Tu b se m lebil! Če me nečeš spe-stit, pa me drž du sodnga dneva. Kar sm reku sm reku. In tu more držat.«

»No, pa puglej, de na drži,« uglasu

se je spet gspud, uzeu ruke z mojih uči in stopu predme.

»Lej ga zlumka; sej sm se res zmotu,« začudu sm se, ke sm zagledu pred saba enga velica civilnega čluveka u dougmu rjaumu ibercigari. »Kuku pa je tu mugoče,« zamislu sm se in začeu bl natančn ud ush plati ugledvat gspuda. »Kuku je tu mogoče! Moj nos, pa de b me fratal? Nekol!« in prtisnu sm soj nus prou h negavem prsem. »Pe na z luč! Ti uš men reku, de nis pulcaj!«

»Ne več! Sej me vnder videš, da sm cevil, a ne?«

»Pa še ne douh, kokr m moj nus prau. In če se na motm, te še clu mal puznam. A nis ti tist, ke s — še ni douh tega — tam u Rožn ulc prepuvedu raj-fenkerari saje iz rajfenka dol strgat in s pugervu, de jh more kar preč spihat, de na u ruputajna?«

»Ugnou s, Pepe!«

»No, viš! Kuku pa je tu, de s zdej kar naenkat cevil? A s kvitiru? A nis tou zlezt pud pikilhauba?«

»Viš, Pepe, tu je pa moja reč, ke ja na um teb na nus ubešu.«

»Kokr čš; sej jest nism Buh ve kuku ferbčen. Škoda te je pa le; tku s ga pa pihnu u tist ufircsk uniform, de je use za taba gledal, kedr s maširu. Zdej s pa tak! Naš magistrat je pa res čudn. A te ni mogu prdržat u uniform, če za družga ne, saj zavle leuška. Jest na

kakor levi naskočili še ostale forte; junaška poljska artiljerija se je od pozicije Maslaka vzdignila pomikala naprej, da zavzame pozicije okoli forta Hadži - olu. Pri tem prodiranju je bila uničena ena cela naša baterija v Kanallader, a to ostalega topništva ni nič oviralo pri zavzetju določenih pozicij. Približno v tem času je brigada polkovnika Ribarova zavzela forta Kuručesme in Hidza, brigada polkovnika Delova pa forta Top-jolu in Kavkaz. Tako so bili dne 26. marca ob pol devetih dopoldne zavzeti vsi forti na vzhodnem sektorju in čete so se pomikale proti mestu, na čelu konjeniške brigade polkovnika Marholeva.

Med tem časom se je na severo-zahodnem (srbskem) in na našem južnem sektorju še nadaljeval boj za prve turške pozicije.

Med pol dešeto in deseto uro dopoldne so čete brigade polkovnika Ribarova ter 29. in 32. polka prodirale v mesto, kjer se je prebivalstvo preplašeno skrivalo po hišah. V tem času se je boj na srbskem in južnem sektorju še nadaljeval. Istočasno so bile na povelje Šukri paše zažgane zaloge streliva in živeža.

Šukri paša ujet.

Ko se je izvedelo, da se Šukri paša nahaja v fortu Ilderim (Hadirlik) na zahodnem bregu Tundže, sta bila od generala Grenčarova poslana dva naša ordonančna oficirja na konjih, da Šukri paši sporočita, naj se brezpogojno uda in ustavi streljanje na severozahodnem in južnem sektorju. Oficirja sta našla Šukri pašo in ko sta mu rekla, naj se uda, je ta zaplakal in vzemirjen odgovoril: »Kaka usoda! Kako naj se udam? Saj ste me ujeli! Tako je bila volja Alahova! Hotel sem se že začeti pogajati!«

Šukri paša je ostal pod stražo na svojem mestu.

Okoli poldne so v avtomobilu generala Vazova (poveljnik vzhodnega sektorja) prispeli v mesto general Vazov s štabom, podpolkovnik Dobrevski in major Volkov. Ko so zmagovalne čete, ki so bile že v mestu, zagledale svojega priljubljenega generala, so napravile špalir in ga pozdravljale z brezkončnimi »ura!«; general je s krepkim glasom pozdravljal junake slavne zmage. Preplašeni meščani so prihajali iz hiš ter z veseljem in solzami v očeh pozdravljali bulgarskega »pašo« Vazova.

Avtomobil generala Vazova se je ustavil na zahodnem bregu Tundže pod fortom Hderim pri hiši, v kateri je bila pisarna Šukri paše. Tukaj sta Vazova sprejela generala Grenčarov in Cerkovski ter mu poročala o položaju. V eni sobi one hiše so bili turški paše; Šukri paša pa je bil s štabom še vedno v fortu Ilderim. General Vazov je ukazal pripeljati Šukri pašo. Med tem časom so pred njim defilirale junaške bulgarske čete in generala veselo pozdravljale z gromovitimi »ura!«.

Šukri paša je bil kmalu pripeljan k generalu Vazovu. Na stavljeni vprašanja je odgovarjal razburjeno in raztreseno, bil je zelo potr. Šukri paša je povedal, da je cela posadka odložila orožje; bilo je 20.000 nizamov (redn. vojske), 20.000 redifov (rezervistov) in 25.000 artileristov in pomožnih čet. Ves čas obleganja so se padli vojaki nado-meščali iz mestnega prebivalstva.

vem, de Malli, ket predsednk ulepševalnga udseka, ni na tu mislu! Ena taka lepa fegura, kokr s blu ti u unifurm, ni de b se ja kar tku pustl.«

»Zdej je že, kar je! Pestima tu! Če rotuže ni blu na tem, de b me pustil u unifurm, men je tud ude glih; sej pud Ciuhatam se tud na pučutem slab. Kam s pa prouzaprou namenem zdela?«

»Tlela u kavarna sm tou stopt na en bezgou čaj. A na videš, kuku sm prhlajen; sej se m vnder že na glase pužna, a ne? Pol pa ferbčen sm tud, kdu je u kavarn tku dobre vole, de dela tak šunder.«

»Pa stopva skp not pugledat. En glašček brinučka se m u zdela prlegu.«

In stupila sva u kavarna. — — —

Tam pr en miz je sedela ena cela ramunda in Tomažič je blu med nim; šlampanca sa pil, de je kar ud mize tek, in glasni sa bli, ket spumlad grabci na streh. Ke sva notr stupila, je Tomažič glih ena frišna flaša udpiru in bečkou notr u štofle, de b bl poču, kedr b udletu u stróp.

»Buh živ!« — — — pumf! je počl in štofle je udletu Tomažiče glih u nus, in tu iz taka mučjo, de sa mu pršle souze u uči in de ni mogu več naprej puvedat, ker ga je msilu, de nej ga Buh ževi; zatu mu je hitr edn iz ramunde pusegu u beseda:

» — — — naše južne brate, ke iz kuglam tku pokaja na Turke, kokr mi

Ob štirih popoldne se je general Vazov s Šukri pašo v avtomobilu peljal naproti generalu Ivanovu, ki je od vzhodne strani prihajal o Odrin. Premagani Šukri paša je bil predstavljen poveljniku zmagovalne bulgarske oblegovalne armade.

Dne 27. marca zjutraj je Šukri paša izročil sabljo bulgarskemu kralju, ki mu jo je vrnil. Tako dopisnik S. Vlasakov.

Položaj v Odrinu.

Naš plovdivski dopisnik nam dne 6. aprila sporoča:

Odrinski prebivalci so zadnje dni obleganja zelo trpeli vsled lakote. Ko bi trajalo obleganje še deset dni, bi bilo veliko ljudi od lakote pomrlo. Mnogi so popolnoma onemogli. V katoliškem zavodu v Kara - Agač pri odrinski železniški postaji so z ročnim mlinom mleli žito in mnogo ljudi rešili smrti.

Turški vojaki so zadnji mesec obleganja dobivali samo po 200 gramov s slamo mešanega kruha za 24 ur; a vendar so imeli Turki še velike zaloge moke, katere so pred predajo zažgali. Turški častniki so se malo brigali za vojake. Turška vojska je iz Odrina odhajala med zasramovanjem, grožnjami in preklinjanjem armenskih in grških prebivalcev.

Po odrinskih ulicah se je začelo živahno življenje. Vse ulice so kakor ob semnju; povsod se prodaja in kupuje živež. Vsak dan prihajajo nove zaloge živeža. Promet znatno ovira to, da je železniški most čez Ardo pri Odrinu podrt. Pošta že posluje, a samo v omejeni meri.

Cerkveni vestnik.

c Blagoslovljenje novega cistercijskega opata v Zatičini. Preteklo nedeljo se je vršilo blagoslovljenje novega opata v Zatičini. Že v soboto se je pripeljal premil. gosp. knez in škof v spremstvu gg. stolnih kanonikov dr. Čekala in dr. Grudna k tej slovesnosti. Novi opat, ki je bival blizu enega leta v Zatičini kot prior regens, je P. Bernard Widmann. Rojen je bil v Vorderburgu na Bavarskem 15. julija 1867 kot sin učitelja. Šolal se je v mestu Kempten in v kolegiju sv. Bernarda v samostanu Mehrerau, v katerega je tudi vstopil po končanih študijah. Njegovi predstojniki so poslali za glasbo nadarjenega, mladega redovnika na cerkveno glasbeno šolo v Regensburgu. Vrnivši se v Mehrerau je postal v zavodu sv. Bernarda podprefekt, potem prefekt, leta 1898 prior in od leta 1900 regens chori. Leta 1912 je bil poklican v Zatičino voditi začasno opatijo. Že tedaj so ga sprejeli zatiški redovniki z veseljem in odkritosrčno ljubeznijo, ki se je pokazala v ponedeljek, 31. marca, ko so ga cistercijani soglasno izvolili za opata. Zatiški opatiji je čestitati na tej pridobitvi. Zatiški konvent je sedaj v resnici srečna družina — kakor zahtevajo pravila sv. Benedikta. Razmerje med opatom in redovniki je res družinsko. Izpolnjujejo se besede psalmista: »Quam bonum et iucundum, habitare fratres in unum.« Novi opat je obenem tudi župnik zatiške župnije. Opat je velik prijatelj slovenskega ljudstva. Pod njegovo vlado se je začelo že v cerkvi lepo ljudsko petje, Marijini družbi je odločil dve sobi v sa-

tlela iz štoflcam na našga vesokčislanga mecena ush žejneh ldi, gspuda Tomažiča!«

»Buh jh žiu!« zagrmel je pu kavar in glaži sa začel spet zvenklat; edin Tomažič je prjeu namest sojga glaža raj šnajctihl u roka in se začeu iz nim pu nuse ribat.

»Salament, ta je bla pa gorka,« pomnu sm jest sojmo sosede. »Ta je pa že neki zalega. Prmejš, če b men prletu zdela ke sm nahodn štoflc iz taka mučjo u nus, tu m ga udbije. Buh ve, kua maja, de je tak dirndej iz šlampancam. A je ud kerga gud al kal? Gustl že ni dons ne jutr.«

»Eh, al nis nč brau u časnekeh, de mislja u kratkem na Hruvaškem udpraut kumeserja Cuvaja in nastaut Tomažiča za hruvaškega bana? Murde mu je pršou pa dons dekret u roka.«

»Lej ga, hudimana, sej res! O pol mu morm jt pa hitr gratulirat,« sm reku in ni blu pet menut, pa sm sedou tud jest med ramunda in frišne flaše šlampanca sa maširale na miza, de je kar miza pokala pud nim. Ke sma ga mel enkrat že usi mal pud kapa in sma pustl Tomažiča že zadost žiut, je prjeu pa še Tomažič za beseda in ublubu med drugim, de ke u on zasedu enkat bansk stou na Hruvaškem, na u nubedn druh negau sekreter, kokr

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

mostanu, kjer se more zbirati ob nedeljah in praznikih. Novega opata, ki je prišel v slavnostnem sprevodu, spremljan od mehrerauskega opata Evgena in marienštatskega v cerkev, je po kratkem nagovoru blagoslovil presviti-li g. knezoškof dr. Jeglič. Po pontifikalni sv. maši je mil. g. opat Bernard, odičen s pontifikalijami, blagoslovil vernike po cerkvi. Nebroj brzojavk, ki so došle od premnogih najimenitnejših avstrijskih in izvenavstrijskih samostanov, je pričalo o veliki ljubezni, ki jo uživa novi opat vsepovsod. Med gosti smo opazili novomeškega prošta mil. g. dr. Elberta, g. kanonika Špendala, par zatiških rojakov duhovnikov, sosednjo duhovščino, vojvodinjo Meklenburško in sorodnike opatove. Novi opat je imenoval za priorja Slovenca p. Avguština Kostelic, za subpriorja p. Roberta. — Mil g. opat si želi slovenskih dijakov, ki bi imeli veselje do samostanskega življenja. Vstopiti morejo po končani šesti šoli. Imajo pa tudi samostansko gimnazijo, v katero se sprejemajo mladeniči, ki se hočejo posvetiti redovnemu življenju in postati cistercijani.

Odkrilje obsežne vohunske organizacije.

Glavni krivec bodoči častnik avstrijskega generalnega štaba. Dva avstrijska častnika aretirana.

Na Dunaju so zaprli obiskovalca drugega letnika vojne šole, nadporočnika Cedomila Jandriča in njegovega brata, iz armade izstopivšega nadporočnika Aleksandra Jandriča. Nedavno so vojaške oblasti zasledile obširno vohunsko organizacijo, katere voditelji so se morali na Dunaju nahajati. Preiskava je dognala, da vodita vohunsko organizacijo brata Jandrič. Oblasti so zbrale toliko dokazil, da so brata Jandrič aretirali. Vohuna sta sinova pri sarajevskem armadnem zboru zaposlenega računskega oficiala Evrema Jandriča. Cedomil Jandrič je absolviraj si-jajno terezijansko vojaško akademijo. Lansko jesen je bil po odlični izkušnji sprejet v vojno šolo in je bil v prvem letniku med vsemi učenci prvi; tudi v drugem letniku je bil prvi. Njegov brat Aleksander je služil v I. bosensko-hercegovskem polku, a je pred enim letom iz armade izstopil. Brata Jandrič sta zelo razkošno živela, zapravljala sta, kar sta mogla in sta bila zelo zadolžena. Cedomil Jandrič je, da se znebi dolgov, ponudil se za vohuna ruskemu špionaznemu birou. Za vohunstvo sta dobivala brata Jandrič jako visoke

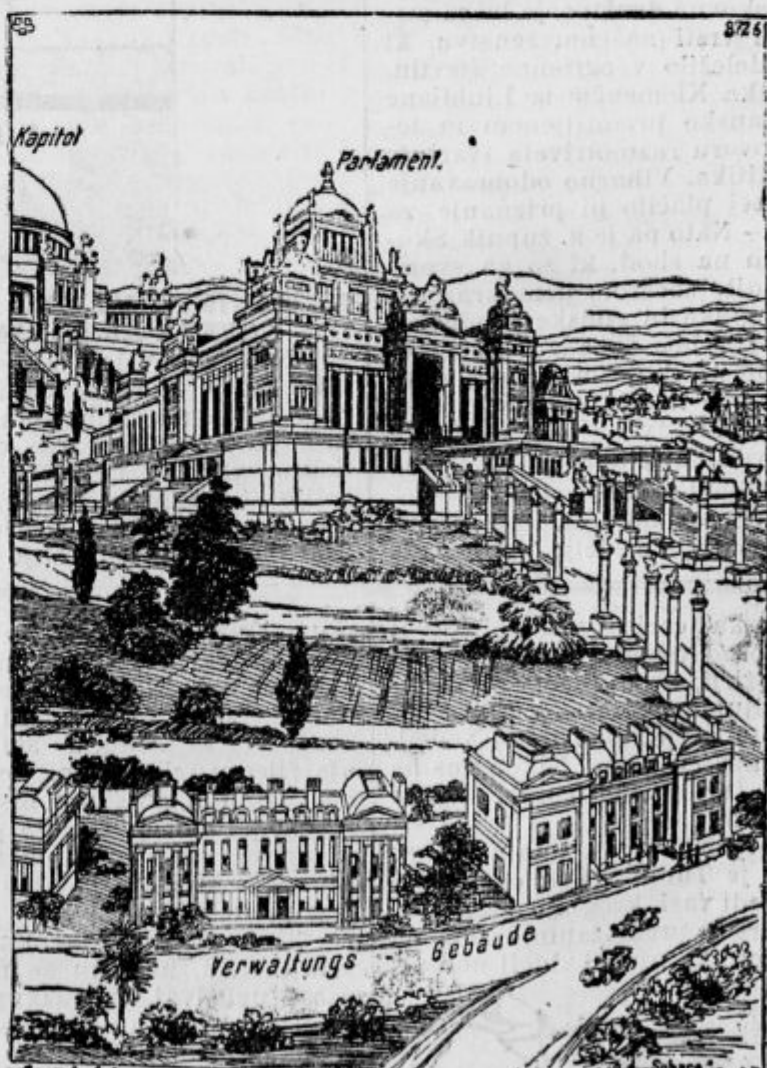
zneske. Njuno razkošno življenje je vzbudilo sum policije, ki ju je pričela nadzirati. Dognali so, da občujeta z ruskimi agenti in predlagali vojaški oblasti aretacijo. Iz Hofrichterjeve zadeve znani major avditor Jaroslav Kunz se je v torek zjutraj podal v stanovanje bratov Jandrič. Častniški sluga odpre vrata, avditor ga pa, ne da besedico izpregovori, potisne na stran in stopi v stanovanje. Ced. Jandrič, ki še ni bil oblečen, ko zagleda avditorja, hoče k pisalni mizi, a avditor in detektivi to zabranijo in Cedomila Jandriča aretirajo, v sosednji sobi aretirajo tudi njegovega brata Aleksandra Jandriča. Cedomila so odpeljali v garnizijski, Aleksandra pa v policijski zapor. Pri hišni preiskavi so našli zelo obteževalno gradivo in zaznamke o visokih vsotah, ki sta jih brata dobila iz Varšave, Pariza in iz Budimpešte. V čeli zadevi je zelo kompromitiran še neki častnik. Zdi se, da sta brata Jandrič v zvezi z v Budimpešti odkritim vohunstvom ruskega častnika Brabure. Ced. Jandričev součenec v akademiji in v vojni šoli je bil tudi sin načelnika generalnega štaba Conrada pl. Hötendorfa.

Notranje politične zadeve.

Nemci in Čehi. — V okovih hrvaškega komisarijata. — Nove mažarske šole na Hrvaškem. — Najetje novega avstrijskega posojila. — Deželnozborsko zasedanje. — Bosensko-hercegovske in dalmatinske zadeve.

Včeraj popoldne je zborovala skupna konferenca zastopnikov nemških in čeških deželnozborskih strank kraljevine Češke. Poročevalec za deželne finance dr. Urban je poročal o stanju financ in predložil kompromis Nemcev, po katerem naj bi se deželni zbor sklical, da reši vprašanje učiteljskih plač, da sanira deželne finance in da izpremeni deželni red. Po štiriurni razpravi se je kompromis glede na učiteljske plače razbil. Poizkusiti hočejo še doseči kompromis glede na narodno-politično spravo in izdelati natančni program za poletno zasedanje češkega deželnega zbora. Kakor poroča »Bohemia«, namerava vlada sama sanirati češke deželne finance brez deželnega zbora, če se ne doseže kompromis med Čehi in Nemci.

Hrvaška sodišča so, odkar je uvečen komisariat na Hrvaškem, razpravljala skoraj 300 slučajev političnih deliktov. Policija je pa zelo veliko oseb v lastnem delokrogu kaznovala.

NOVA AVSTRALSKA PRESTOLNICA.

Z velikimi slavnostmi so te dni v Avstraliji položili temeljni kamen za novo prestolnico avstralskih zveznih držav. Takoimenovani ustanovni steber se ponosno dviga vrhu holma in bo tudi potem, ko bo vsa okolica zazidana, od vseh strani viden kot znamenje avstralske edinstvi. Veličastni šestorogelni steber je sestavljen iz ogromnih granitnih kosov, ki predstavljajo opazneznje avstralske države in nosijo primerne napise. Sicer je pa dolej videti le lope. Do konca proračunskega leta bo država za novo prestolnico izdala prvih 5 milijonov.

Ustanovni spomenik se dviga na

holmu Kurrajong, odkoder bo vodila krasna široka cesta mimo parlamenta in dalje do jezera. Skozi sredo mesta teče reka Molongli. Canberra — tako je ime novi avstralski prestolnici — ima biti v osmih letih gotova. Naša slika nam kaže središče bodoče nove prestolnice. Sprejaj bo stalo upravno poslopje, za njim pelje monumentalna cesta s stebri ob straneh k parlamentu, za njim pa se bo dvigal kapitol — gigant-sko vladno poslopje. Kjer so doslej stale le redke ovčje ograde in je rasla redka borna trava — bodo tekom nekaj let vstale veličastne palače in najlepše ceste bodo vodile od enega kraja do drugega.

Mažarsko šolsko društvo »Julian«, oziroma ravnateljstvo ogrske državne železnice, ustanavlja nove mažarske šole. Hrvaška vlada je že dovolila, da se razširi mažarska ljudska šola v Oseku in da otvorijo več novih mažarskih šol. Baje ustanove tudi v Zagrebu višjo mažarsko ljudsko šolo.

Včeraj so v avstrijskem finančnem ministrstvu pričeli posvetovanja o najetju 4½% državnega posojila v nominalni vrednosti 122.800.000 nemških mark. Posojilo preskrbi poštna hranilnica in konsorcij nemških bank, in sicer »Deutsche Bank«, »Diskontogesellschaft« in »Mendelssohn in Bleichröder«. Avstrijske banke se posvetovanju niso udeležile. Posojilo se vrne v 65 letih. Ob posvetovanjih je podal finančni minister zelo pomirljive izjave.

Odsek za volilno preosnovo galicijskega deželne zbor je 11. t. m. rešil 423 paragrafov. Danes upajo v odseku postaviti rešitve.

Nizjeavstrijski deželni zbor je razpravljajl včeraj o najetju šestmilijonskega posojila za zgradbo cest. Ko se je prečital krščansko-socialni predlog proti zvezi obrtnih bolniških blagaj, so bili tudi spopadi med krščanskimi socialci in socialnimi demokrati.

Jezikovno vprašanje v Bosni in Hercegovini se je rešilo, ker se je našla formula, ki zadovoljuje voditelje strank. Bilinski namerava zopet Bosno obiskati. Inspiciral bo osobito oblasti v Brodu, Dobroju in Tuzli, pozneje Banjaluko in Jajce, končno pa vzhodno železnico.

Dogodki na Balkanu in mednarodni položaj.

Skadrsko vprašanje je v toliko rešeno, da so sovražnosti pred njim ustavljene in se vrše pogajanja, da bi Turčija mesto predala velevlastem, ki ga bodo potem izročili Albaniji, katera še ne eksistira.

Italija se zelo prizadeva Črnogoro za to žrtev odškodovati v denarju in zemljišču. Velešile so sploh vse za to, da dobi Črnogora par milijonov in desni breg reke Bojane. S finančno odškodnino so se naši diplomati na Dunaju že spoprijaznili, o teritorialni na škodo še ne obstoječe Albanije pa nočejo slišati. Pravijo, naj se Črnogora odškoduje na škodo Srbije. Namen je zelo očit: vzbuditi nasprotstvo med Črnogoro in Srbijo. Kakor se vidi, zasledujejo naši diplomati staro taktiko razdvajanja. Italija pa upa, da našo diplomacijo vendarle omehča in jo straši s tem, da se bosta Črnogora in Srbija združili, ako jim bo dunajska diplomacija še delj nasprotovala. Vprašanje, če se bo grof Berchtold tega tudi res ustrašil.

Isto politiko zasleduje naša diplomacija glede ostalih vprašanj. Tako zagovarjajo zdaj naši diplomati načrt, naj se Solun izroči Bulgariji, ker je slednja morala Silistrio odstopiti Rumuniji. Čudno pa je, da naša diplomacija zdaj tako toplo zagovarja želje Bulgarije, ko ni ne Bulgariji ne balkanske zvezi sploh nič pomagala pri osvoboditvi Makedonije. Ko so vse balkanske države združene šle Makedonijo osvajat, je naša diplomacija zagovarjala status quo, to se pravi: Turčijo, zdaj pa, ko gre za to, da se zavezniki med seboj mirno pobotajo, kako bodo Makedonijo razdelili, se naši diplomati postavljajo na stran enemu zavezniku. To je zelo lahko, toda ima jako prozoren namen, povečati nasprotstvo med zavezniki. Od zaveznikov je odvisno, ako se ti nameni uresničijo. Skupni interesi balkanske zveze so veliki in veliko več vredni, nego vprašanje, komu pripade Solun ali Bitolj, toda tudi medsebojna nasprotstva so brez dvoma jako velika. Če se balkanske države ne sporazumejo, se bodo zopet velesile v balkanske razmere »prijateljsko« vmešavale. Balkanski zavezniki so storili veliko napako, da so začeli vojsko, ne da bi se čisto natanko med seboj za vsak slučaj pogodili.

Veliko pozornost vzbuja seveda Albanija. Provizorična albanska vlada v Valoni sploh ni nobena vlada, ker je ni nihče izvolil in nihče priznal. Velešile bodo morale Albaniji dati vladarja in ministre, zgraditi ceste, organizirati vojaštvo, dati denarja, sestati trgovinske ladje itd. itd. Ali se bodo velesile še prepirale!

Glede konfliktnih vprašanj med Bulgarijo, Srbijo in Grčijo dohajajo jako resna poročila.

× × ×

SKADER SE NE OBSTRELUJE VEČ.

Belgrad, 11. aprila. Dobro poučeni krogi trde, da je bilo včeraj generalu Bojoviću izročeno povelje, da naj pred

Skadrom prekine vojaške akcije, čeprav se oficijelno to še ni naznanilo.

Pariz, 11. aprila. Dasi je Črnogorski kralj odklonil zahtevo Evrope, da naj prekine sovražnosti pred Skadrom, je le izdal ukaz, naj z obstreljevanjem Skadra prenehajo. Francoski diplomati na Balkanu poročajo svoji vladi, da so z operacijami pred Skadrom Srbi in Črnogorci dejansko prenehali.

Rim, 11. aprila. Iz Skadra došle brojavke potrjujejo, da je obleganje Skadra dejansko odpravljeno. Oblegovalne čete se sicer še nahajajo v svojih postojankah, a tu pričakujejo kmalu ukaza, naj svoje pozicije zapuste in se vojaki odpokličejo. Razmotriva se že vprašanje o usodi oblegane turške posadke v Skadru, ki bo prosta, ko se glede na skadrsko vprašanje dosežejo sporazumljenja.

SRBSKO POROČILO O USTAVLJENJU OPERACIJ PRED SKADROM.

Belgrad, 11. aprila. Potrjuje se, da Srbija odpokliče svoje čete izpred Skadra. Kljub dementiju je res, da je Avstro-Ogrska izjavila, da bo, ako Srbija svojih čet pred Skadrom ne umakne, vprašanje Sandžaka zopet na dnevni red spravila. Pred Skadrom stoji 20 tisoč Črnogorcev in 17.000 Srbov, ker so se nadaljnji srbski transporti zakasnili, deloma preprečili. Splošni naskok bi bil preveč riskanten in mogoče le obleganje, ki bi moralo še precej časa trajati. Kakor se Srbija zaradi sandžakškega vprašanja ne more ustavljati velesilam, tako se Grčija zaradi Soluna in egejskih otokov ne sme spustiti v konflikt z Evropo. Srbija si mora ohraniti tudi prijateljstvo Rusije, zlasti zaradi Bitolja. Bilo je torej najpametnejše se v zadevi Skadra udati.

POGAJANJA GLEDE IZROČITVE SKADRA VELESILAM.

Dunaj, 11. aprila. Tu trdijo, da se že vrše pogajanja glede provizorične izročitve Skadra velesilam.

KOMPENZACIJSKA POGAJANJA ZARADI SKADRA.

Pariz, 11. aprila. Francosko zunanje ministrstvo še vedno ne ve, kakšno stališče zavzema Avstro-Ogrska glede na kompenzacijske predloge Rusije in Italije nasproti Črnogori za Skader. Zemljišče med Skadrim jezerom in desnim bregom Bojane, ki je Črnogori nameravajo odstopiti, je najrodovitnejša zemlja, ki bo, če se za melioracije ponujeno posojilo za nje porabi, veliko prinašala. Na konferenci poslaničkov v Londonu bodo poizkusili pomisleke Avstro-Ogrske radi pomanjšanja Albanija razpršiti. Razmotriva se tudi vprašanje, kako dati albanski kneževini posojilo, da ji omogočijo kulturni razvoj, da ne bi za Črnogoro zastajala in ki bi ji tudi ustanovitev armade omogočil.

VPRAŠANJE SOLUNA IN BITOLJA. — VAŽNA IZJAVA DR. DANEVA.

Dunaj, 11. aprila. Kakor se iz diplomatskih krogov poroča, se velesile nagibajo k temu, da Solun Grkom izroče. Bulgarija pa baje odločno zahteva zase Solun in je odločena, da nasproti Grški s krajnimi sredstvi nastopi, če Soluna prostovoljno ne zapusti. Sklicevaje se na aliančno pogodbo, pa zahteva Bulgarija od Srbije tudi Bitolj. Zdi se, da se Srbija in Grška nasproti Bulgariji medsebojno podpirata.

Sofija, 11. aprila. Dr. Danev je na sestanku progresistov izjavil sledeče:

Upam, da se bodo velesile nasproti mladim državam, katerih čaka velika bodočnost in ki prevzamejo dedščino Turčije, tudi nadalje izkazovale prijazne. Kar se tiče Bulgarije, nima med velesilami nobene nasprotnice, ampak vse so ji naklonjene. Mi vojske zaradi nekoliko ozemlja več ali manj nismo hoteli nadaljevati. Bulgarsko-rumunski spor je poravnal in Bulgarija se bo sklepu velesil pokorila.

Resna bojazen vlada le glede Grčije in Srbije. Mi se na vsak način ne bomo zadovoljili z manj ko s tem, na kar imamo pravice. Govornik upa, da se bo med vodilnimi faktorji Srbije in Grčije uveljavila tendenca odvrniti nevarnost konflikta, kar je le tako mogoče, da se pogodbe natančno izpolnijo. S Srbijo imamo natančno pogodbo in bomo strogo vztrajali na tem, da se izvrši. Kar pa se tiče Grčije, določa pogodba, da se osvojeno ozemlje razdeli v sorazmerju z d. prinešenimi žrtvami. Mi upamo, da bo razumnost zmaga nad šovinizmom.

STALIŠČE RUSIJE GLEDE RAZDELITVE BALKANA.

Belgrad, 11. aprila. Rusija stoji na stališču, da se mora Balkan med zaveznike tako razdeliti, da se kolikor mogoče onemogoči hegemonija katerekoli balkanske države. Solun prisojita Rusija Grčiji, Bitolj Srbiji in želi tudi tesnejše zveze med Srbijo in Črnogoro.

SRBIJA NE ŽELI POPOLNE ZVEZE S ČRNOGORO.

Belgrad, 11. aprila. Informirani krogi sodijo, da kralj Nikita ne odstopi. Aneksija Črnogore od strani Srbije bi bila zdaj jako neoportunna. Pač pa se sklone s Črnogoro vojaška in carinska unija. Črnogorci so pa poveličem delu res za popolno unijo. O tem se vrše v Belgradu pravkar pogajanja.

MEDNARODNI POLOŽAJ UGODEN.

Dunaj, 11. aprila. Finačni minister Zaleski, ki je včeraj sklenil z berlinskimi bankirji posojilo 122.800.000 mark za železniške svrhe, je nasproti zastopnikom bank glede političnega položaja izjavil sledeče:

»Jaz morem glede zunanjih odnošajev monarhije in z njimi zvezanega razvoja balkanskega vprašanja podati pomirjevalno izjavo.«

London, 11. aprila. (Reuter.) Sir Grey se je podal na dopust, kar se smatra za znamenje, da se je mednarodni položaj znatno izboljšal.

MIROVNO VPRAŠANJE.

London, 11. aprila. Konferenca poslaničkov je včeraj trajala dve uri. Poslaniki so se bavili z odgovorom velesil na balkansko zvezo glede na mirovno posredovanje in konstatirali, da vlada med velesilami glede tega edinost. Prihodnja seja bo šele prihodnji četrtek.

Sofija, 11. aprila. Neki vodilni državnik je izjavil, da, ko se izroči odgovor velesil, katerega vsebina je že znana, izjavi Bulgarija, da posredovanje velesil sprejme. Če to tudi ostali zavezniki store, se lahko podpišejo mirovni preliminari, kar se lahko zgodi, še predno se snide finančna konferenca v Parizu.

SRESKI BOJKOT PROTI AVSTRO-OGRSKI.

Belgrad, 11. aprila. Na shodu trgovskih zbornic v Srbiji se je po kratki razpravi sklenilo, da se radi stališča, ki ga je Avstro-Ogrska v albanskem vprašanju zavzela, proti Avstro-Ogrski proglasi bojkot in se zavezniki pozovejo, naj se srbskemu protiaustrijskemu bojkotu pridružijo.

London, 11. aprila. Reuterjev biro poroča oficijozno, da je črnogorska vlada pristala na to, da diskutira vprašanje ponujenih ji kompenzacij za Skader.

Kolin, 11. aprila. »Kölnische Zeitung« poroča oficijozno, da se radi skadrskega vprašanja še ni doseglo diplomatsko sporazumljenje, a da se dejansko nekatere velesile pogajajo o odškodnini za Črnogoro.

Dnevne novice.

+ Katoliški shod v Ljubljani. Iz Zagreba se poroča: Med zagrebškimi katoliškimi zasebnimi krogi in korporacijami vlada veliko zanimanje za katoliški shod v Ljubljani. Da bi bil odziv in zastopstvo Hrvatov na tem shodu čim večji, namerava zagrebški nadškof - koadjutor te dni sklicati posebno konferenco, na kateri se bo izvolil poseben odbor, ki bo vodil vse priprave med Hrvati, da bo udeležba čim večja in lepša. Delovanje odbora se bo v prvi vrsti raztezalo na zagrebško nadškofijo, da bi bila le-ta kot največja škofija dostojno zastopana. — Iz Krakova se poroča, da se je ondi osnoval poseben odbor, ki bo vodile priprave za udeležbo Poljakov na katoliškem shodu v Ljubljani. — Naša društva naj že sedaj vrše priprave za največjo udeležbo na katoliškem shodu, posebno pozornost naj se obrača na to, da bodo narodne noše iz vseh slovenskih krajev kar najlepše zastopane.

+ Staro orožje »Slovenskega Naroda« laž. — »Skaza slovenskega naroda.« »Slovenski Narod« se je zadnje dni na najnižkotnejši način zaletaval v konferenco Hrvaške Stranke Prava in S. L. S. v Opatiji. Vse, kar je poročal, so bile laži. Pokazali smo danes poslancu, ki se je udeležil sestanka, tudi »Narodovo« notico »Največja sloga in ljubav«, v katerem trdi, da je eden navzočih duhovnikov predlagal resolucijo v slučaju Paličevem in kjer navaja hekač o nastopu dr. Mandiča. Poslanec je odgovoril: »Vse je zlagano od prve do zadnje besede.« Nastane vprašanje, kake koristi meni »Narod«, da bodo imeli Slovenci od takih njegovih laži? Kaj boljšega, kot je zveza med Hrvati in Slovenci, liberalci s svojim delom ne zmorejo ustvariti, pač pa se liberalni časnikiarski golobradci zaganjajo v ljudi, ki delajo za boljše narodno bodočnost. Tako je pri »Slovenskem Narodu« narodno delo bilo in je! Ze leta 1873. se je dr. Bleiweis pritoževal v »Novicah« o »Narodu«: »da naš list piše zoper nas in za nasprotnike naša«, da besno bije tudi z nerensko po lastnih naših zaslužnih možeh,

da psuje svoje in se zlorabi kot orožje osebne strasti narodu na sramoto in kvar — nasprotnikom v glasno izrečeno veselje.« »Slovenskemu Narodu« pristojna pač ime, ki so mu ga nadele Bleiweiove »Novice«, ko so pisale, da bi se namesto »Slovenski Narod« moral imenovati »Skaza slovenskega naroda«.

+ Politični shodi. V Metliki je bil preteklo nedeljo shod »Kmečke zveze«, ki ga je vodil deželni poslanec Matjašič. Državni posl. Jarc je podal zbranim možem, ki so popolnoma napolnili dvorano »Kmetijskega društva«, temeljito poročilo o političnem položaju. Na predlog gosp. Jutraša je izrazil shod zaupnico poslancu in stranki.

+ Deželni glavar v D. M. v Polju. Včeraj je gospod deželni glavar v spremstvu deželnega komisarja dr. Tomažiča prisel v Polje in si ogledal odotno novo pletarsko šolo, za katero dežela Kranjska ni samo prispevala v denarju, ampak tudi brezplačno prepustila v deželni norišnici na Studencu obširno zemljišče za saditev vrbe. Gospod glavar se je o zavodu pohvalno izrazil.

+ Državna podpora. Kmetijsko ministrstvo je dovolilo sporazumno z notranjim ministrstvom 50.000 K podpore, da se pomore vinogradnikom na Kranjskem, prizadetim vsled lanskim uim, z dobavo galice in žvepla po nižji ceni.

+ Kranjski Nemci niso skromni.

»Domačin«, glasilo združenih kranjskih nemških losvonromovcev in fvdalcev se je spričo govora nemškega državnega kanclerja tako navdušil, da kliče avstrijskim državnikom: »Skrajni čas bi pa tudi že bil, da bi tudi v naši državi merodajni činitelji dvignili svarilen glas in označili nevarnosti, ki prete obstoje naše avstrijske države ne le s strani zunanjih, marveč še bolj notranjih sovražnikov. V avstro-ogrski državi bi nam trebalo moža, ki se je povzpelo do poguma, z železno pestjo na merodajnem mestu udariti ob mizo in jasno brez strahu izreči: Dotlej in ne dalje!« — Kdo so tistotranji sovražniki? Avstrije, se razvdi iz govora nemškega kanclerja, ki je »Domačina« tako ojunačil, da že kar s pestjo po mizi udarja. Junaki, ki to glasilce pišejo, bi torej radi kar avstrijske Slovane, ki niso s politiko avstrijske diplomacije zadovoljni, kar potolkli. Komaj čakajo, da se germanstvo spopri-me s slovanstvom, oziroma da se že prej vsaj avstrijski Slovani pozobljejo, da bi potem Prusi imeli lažje delo. »Domačin« je vsekakor zelo energičen list, samo vprašanje je, če ga bo grof Berchtold tako vpošteval, kakor želijo tisti junaški gospodje, ki se za tem listom tako pogumno — skrivajo.

+ Izseljevanje Slovencev. Zadnja številka goriške »Soče« piše: »Samo iz Kranjske se je v zadnjih 10 letih izselilo v Ameriko in drugam 34.000 ljudi! Naša izguba z izseljevanjem vsakega desetletja bi ne mogla biti večja nego če bi imeli doma celo leto trajajočo krvavo vojno ali pa revolucijo z mnogimi bitkami — zlasti še, če pomislimo, da izgubimo mi enako število rojakov vsakih deset let. Zlasti bi morala poznati te številke vsa slovenska inteligenca, ki se bo morala pričeti bolje zanimati za ta naš najvažnejši problem nego se zanima sedaj.« — K temu bi si dovolili sledečo opazko. Za izseljevanje se pri nas vlada silno malo briga. Zdi se, kakor bi ji bilo popolnoma vseeno, ali ostane krepko kmečko ljudstvo doma ali pa gre na tuje. Še manj se pa seveda brigajo za to slovenski liberalci, ki prvič sami sploh nič ne store in se drugič ob vsaki priliki občešnejo ob »Rafaelovo družbo« edino slovensko izseljevalno organizacijo.

+ Nova znamka za vžigalice »Slovenske Straže«. V zalogi J. C. Menardi v Ljubljani so izšle nove vrste vžigalice »Slovenske Straže« v korist obmejnim Slovincem. Slika na skatlici nam kaže orla, plavajočega nad Ljubljano. Stare znamke vžigalic v korist obmejnim Slovincem bodo v kratkem izginile iz prometa. Opozarjamo vse naše somišljenike na te nove naše vžigalice in prosimo, da jih povsod širijo. Nova znamka izključuje vsako zamenjavo s kakimi drugimi vžigalicami, zato bo ta nova znamka tem boljša za agitacijo. Vžigalice »Slovenske Straže« so še vse premalo razširjene, zato naj sekaž naši somišljeniki skrbre, da bodo nove vžigalice pomnožile dohodke »Slovenski Straži«! Vsak naš somišljenik, vsaka naša somišljenica naj povsod odločno zahteva vžigalice v korist obmejnim Slovincem iz zaloge J. C. Menardi v Ljubljani. To je treba poudarjati, ker jih nekateri trgovci in trafikantje sicer imajo v zalogi, vsiljujejo pa druge vžigalice.

+ Slovenci v Rimu. Slovenski romarji nam iz Rima pišejo: Stanujemo v različnih hotelih, še precej blizu skupaj. Danes, 11. t. m., smo bili ob 8. uri

že pri sveti maši pri sv. Petru. Govoril in maševal je knezoškof. Vsaki večer pa se strnijo razni oddelki v cerkvi M. Snežnice, kjer imamo pete litanije, odidemo vsak k večerji v svoj hotel in spat. Smo prav pošteno trudni. Danes so utrudile noge stopnice vrh cerkve in kupole. Obhodovali smo tja grede novi spomenik kralja, a mali ribič Peter ima večjega. Včeraj pri dohodu je precej deževalo, danes zjutraj je bilo toplo vreme, sedaj je oblačno in megleno. Vegetacij ni kaj dosti pred nami. Avdicne pri Sv. Očetu ni. Kardinal De Waal nas sprejme najbrž v torek.

— **Sveti oče in romarji.** 8. t. m. je sveti oče sprejel le državnega tajnika in živahno obžaloval, da ni mogel sprejeti romarjev. »Toda kaj se hoče? Ultra posse...«, tako je pristavil. Nato je rekel kardinal: »Vaša svetost, boste pa romarje kdaj kasneje zopet videli.« — »Eminenca,« je odvrnil sv. oče, »lepa hvala za vašo skrb. Toda bojim se, da bodo romarji potem videli drugega papeža.«

— **Kako nas zaničujejo.** Te dni se je vršila v Celovcu ustanovitev koroškega deželne odbora za ustanovitev avstrijskega zračnega brodograja. Pri politivi odbora je zahteval dr. Brejc, naj se izvoli kot rednega člana gimnazijskega profesorja dr. Franc Kotnika, ki je rodom Korošec in pozna dobro spodnjekoroške razmere. Za ta predlog se je vzdignilo samo deset rok in je predlog propadel, samo zato, ker je dr. Kotnik Slovenec. Nato sta dr. Brejc in g. Podgorc zapustila dvorano in pustila same ljudi, ki na tak način kažejo svoj »patriotizem«. Nemški listi so celo tako predrzni, da pišejo, da je bil dr. Brejčev predlog »ein nationaler Vorstoß«. Ali tako postopanje proti koroškim Slovencem ne izključuje sodelovanje vseh Slovencev od zgoraj omenjenega društva?

— **Umrja je v Dobropoljah** gospa Marija Berdavs, roj. Šteh v 62. letu življenjske dobe.

— **Medvedov nagrobnik.** Profesor Peruzzi v Splitu je nasnoval nagrobnik za grob pesnika A. Medveda. Spomenik predstavlja sarkofag iz sivega kraškega marmorja, v katerem je vdelen relief iz belega kamna. Na reliefu je Orfej v spremstvu dveh genijev in pastirček-pevec s piščalko. Iz srede reliefa se dviga antični dobri pastir in Kristov monogram. V dnu spomenika na grobovo glavo je lira. Skozi potrgane strune se dviga kača. Ob straneh stojita na podstavkih dve kameniti žilvi, ob katerih kipita dve cipresi.

— **Osebnosti s pošte.** Poštni praktikantje: Robert Olifčič, Ivan Tavzes in Leopold Markl, ki so bili jeseni leta 1912. poklicani v poštni in brzojavni kurz v Trst, so prideleni od 1. aprila t. l. zopet c. kr. poštному uradu Ljubljana 1.

— **Disciplinirani dalmatinski deželno sodni svetovalec.** Ob slavlju zmaga krščanskega orožja na Balkanu v Dubrovniku je na shodu prečital deželni sodni svetovalec Ivo R. pl. Grisogoro pesem, ki slavi hrabre krščanske balkanske junake. Proti Grisogoru so uvedli disciplinarno postopanje. Pri disciplinarni raziskavi je predlagal zastopnik državnega pravdnštva, naj se Grisogoro vpokoji, a senat je predlog odklonil in premestil Grisogoro. Akte so predložili pravosodnem ministrstvu. O zadevi bo tudi parlament razpravljal.

— **Roparski umor v Tolstemvrhu pri Brusnicah.** V vinogradnem hramu v Tolstemvrhu je stanovala 75letna starka Doroteja Ovečjak, ki je skupovala jajca in druge take reči in se tako preživljala. Živela je čisto sama zase in ni skoraj z nikomur občevala. Bila je na glasu varčne prekopovalke, ki mora imeti tudi nekaj kron pod palcem. Drobiz je nosila vedno v nedriju, in sicer vsake vrste drobiz v posebni cunjici, ker je imela že precej slabe oči. Večji denar, 10- in 20kronske bankovce, je imela shranjene v mošnjičku v dolnjem krilu, za katere je pa malokdo vedel. Dne 8. aprila, v torek, je obredla po kupcijskih potih vasi Brusnice in Tolstivrh in se nato podala v svojo leseno bajto. Skuhala si je koruzne žgance in se nato podala k počitku na ležišče, narejeno iz slame in vrbovine. Sredo zjutraj so prišle v vinograd na delo ženske in znanke iz Zapuž. Oglašile so se tudi v bajti Doroteje Ovečjak, ali našle so jo mrtvo s prezezanim vratom in goltenso in pod njo mlako krvi. Na lice mesta došli orožniki so se dognali, da ima starka prebito glavo in da nima v nedrjih nobenega denarja. Sodna komisija, ki je bila poklicana iz Novega mesta, je konstatirala roparski napad in pobrala vse, kar bi moglo morilca izdati. Zdravnika sta izjavila, da se je moral izvršiti napad zjutraj ali pa še zvečer med jedjo, ker je imela starka v požiralniku še jed. Ropar je moral nesrečnico napasti od zadaj in ji je zadal najmanj tri krepke udarce, da ji je črepinja počila, nakar ji je prerezal vrat, da je izkravala. Pri njej so našli v dolnjem krilu kakih 60 kron, za katere ropar ni

vedel; pobral ji je pa denar iz nedrij. Na sumu imajo več potepuhov, katere so že zaprli. Na Dolenjsko se je odpeljal iz Ljubljane tudi g. Toplikar s policijskim psom na lov za lopovom.

— **Ponesrečil se je na Spod. Brnikih** pri Cerklah Primož Kosec, po domače Tomaževce, čvrst, priden mož, oče še nedoraslih sedmerih otrok. Rezal je bezgov grm, ki mu je bil na poti. Nož mu je pri tem izpodletel in s palcem leve roke je tako nesrečno pritisnil na oster obrezek grma, da se mu je ta globoko zadržal za noht in zalomil. Konec lesa je vun potegnil, a ne vsega. Bolelo ga je hudo. Preteklo nedeljo se je sam peljal v Kranj po opravih in je pri tej priliki namesto k zdravniku šel v lekarno za bolni palec iskat zdravlila. Nato je še prisad pritegnil in prišel v telo. Dal se je v ponedeljek zjutraj prevideti navsezgodaj in je poslal po zdravnika. Zdravnik je spoznal, da mu je ostalo še veliko lesa v prstu in mu ga je izvlekel, potem pa rekel, da ni pomoči razun v bolnici. Odpeljali so ga popoldne v ljubljansko bolnico. A kmalu je prišel brzovoz, da je umrl. Pripeljali ga bodo iz Ljubljane, da bo pokopan na domačem pokopališču.

— **Razpisana srednješolska mesta.** Od 25. februarja do 9. aprila so bili izdani sledeči razpisi: Ravnateljstvo mesto: Heb (r. 5. aprila). — Verouk: Dunaj I. (r. 10. aprila), Göding (r. 30. junija). — Klasična filologija: Dunaj III. (g. l. g. d. 21. aprila). — Moderna filologija: Gradec (L. B. A. D. H. 1. aprila), Moravska Ostrava (r. D. E. event. E. F. d. 31. marca), Dunaj II. (r. F. E. d. 31. marca), Dunaj III. (r. D. F. ali D. E. 31. marca), Linc (r. l. g. d. 31. marca), Kromeriz (r. F. E. d. 20. aprila). — Historična skupina: Dunaj XIV. (r. l. g. d. 20. aprila), Inmost (g. H. 26. marca), Ogrsko Gradišče (g. H. 10. marca), Dunaj XIX. (r. H. 10. marca), Kromeriz (r. H. d. 15. aprila), Ljubno (g. H. event. še Ph. 30. aprila). — Prirodopisna skupina: Moste na Češkem (r. l. g. d. 3. aprila). — Matematična skupina: Inmost (r. M. Ge. 26. marca), Trident (g. M. NL. 26. marca), Dunaj V. (r. M. Ge. 31. marca). — Prostorčno risanje: Dunaj XIX. (r. Z. 10. marca), Dunaj II. (r. Z. 10. aprila), Dunaj II. (r. Z. 20. aprila). — Telovadba: Dunaj XIX. (r. T. 10. marca), Dunaj XV. (r. T. 15. aprila). — Suplature: Reka (mornarska akad. E. D. 30. aprila), Karolinental (r. H.), Dunaj IV. (r. Ng. m. nl.), Idrija (r. M. NL.), Brno (r. l. g. T.). Kratice in znaki kakor navadno.

— **Kurz poštinih oficiantov in oficiantk v Ljubljani,** ki je trajal tri mesece, se je zaključil 31. marca t. l. Vseh obiskovalcev je bilo 47, ki so delali 1. aprila pismo, naslednje dni pa ustmeno izkušnjo. Izkušnjo so naredili ti-le gospodje in gospodične: Pavšek Anton, Kadunc Srečko, Benedik Ana, Modic Pavla, Božič Vekoslav, Tratnik Leopold, Pivk Julijana, Aaljančič Ernestina, Smuk Kristina, Hrovat Vekoslava, Novotny Leopoldina, Zabukovec Pavla, Hladnik Vekoslav, Koritzky Rajmund, Gilli Jožica, Grill Márica, Helmich Julka, Pečirer Anica, Pehani Dora, Glogovšek Gustav, pl. Kapus Franciška, Bregant Ivan, Tomaž Jožef, Schöndorfer Marija, Franzl Srečko, Udir Cilka, Jereb Dragotina, Hiti Albina, Puppis Viljem, Helmich Gizela, Černe Avgustin, Perko Marija, Debevc Gabriel, Arko Márica, Zorec Anica, Hartman Jožef in Mencin Rožica. Drugih osem obiskovalcev ima nezadosten uspeh.

— **Iz ljudskošolske službe.** Učiteljico Ano Bantan v Beli Cerkvi, ki je obbolela, nadomešča izprašana učiteljska kandidatinja Marija Kaligar; obbolelo učiteljico Marjeto Zele v Begunjah (Notranjsko) pa bivaša začasna učiteljica v Koverju Ema Mezesnel.

— **Mlad samomorilec.** Pri usnjarski tvrdki Deu v Trziču se je na stranišču obesil 18letni vajenec. Pravijo, da se mu je omračil um.

— **Napadli so 22 let starega delavca** Franca Štiglica v Pušalu pri Škofji Loki. Ležal je na vsvilih. Napadalec mu je prizadel več ran z nožem v rebra.

— **Za novo železniško progno Novo mesto.** Metilka je naročila železniška uprava pri avstrijskih tovarnah 12 lokomotiv (od teh 5 za brzovlake) za 1.055.000 K, nadalje 51 vagonov, in sicer 20 za prevažanje oseb, 6 službenih in 25 vovoz za blago v skupni ceni 905.000 kron. Tovarne imajo naročene stroje in vovoze železniški upravi izročiti v prvem četrtletju leta 1914.

— **Aretirali so v Krškem** Viktorja Reil radi postopanja, ker se je dognalo, da je bil že večkrat radi raznih prestopkov kaznovan. Izdaja se za umetnega slikarja, profesorja, oskrbnika, sollicitatorja itd. Govori nemški, hrvaški in slovenski jezik. Včasih si privzame tuja imena, n. pr. Josip Kellert. C. kr. okrajna sodnija ga je izpustila, ker se mu v času, ko biva na Kranjskem, ni moglo dokazati kaznjivo dejanje.

— **Dvojna izdaja »Riječkih Novin«.** Reški hrvaški katoliški dnevnik poroča: Ni tedna, da bi naš list ne bil v Banovini 2—3krat zaplenjen. Da bi naši banovinski

naročniki ne ostajali tolikokrat brez lista, smo se obrnili na kompetentno mesto z vprašanjem, kaj vse se v Banovini pleni, da bi to iz lista izpustili. Odgovor se je glasil, da se pleni samo napadi na dualizem in sedanji položaj na Hrvaškem. Od zdaj naprej bomo torej prirejali dve izdaji našega lista: za Banovino, kjer bomo izpuščali vse, kar se tiče gornjih dveh točk, drugo izdajo pa za ostale dežele, kjer bomo tudi o tem pisali. Tako dvojno izdajo smo priredili že predvčerajšnjim, kjer smo za Banovino izpustili članek »Jedan memorandum« in ga nadomestili z »Izjavo Faik-bega Konice o bodoči Albaniji«.

— **Posebni vlaki.** C. kr. ravnateljstvo državne železnice naznanja, da ne more dati na razpolago posebnih vlakov po nižjih cenah o binkošti, potem ob dvojnih praznikih v času od 15. junija do 15. septembra z ozirom na določbe osebne in prtljažne tarife, del II., zvezek 1., stran 48.

— **Posebnost leta 1913** so majnikova žrebanja srečk v korist Slovenski Straži, pri katerih se v srečnem slučaju že po vplačilu prvega mesečnega obroka 5 kron zamore zadeti 90.000 K, 40.000, 30.000 in dvakrat po 20.000 K, oziroma lir in frankov. — Citajte današnji oglas »Srečke v korist Slovenski Straži«!

Primorske vesti.

— **Rozina aretiran.** Iz Gorice nam brzojavljajo, da so ondi danes aretirali bivšega tajnika okrajnega šolskega sveta Rozino. Rozina je prišel sam v Gorico in se sam javil oblasti.

— **Od Canadian-Pacific družbe.** Za uboge izseljence, ki jih goni iz domovine ali lahkomišelnost ali pa res revščina, nima nobena pomorska družba drugega nego lepe besede. Pri novi Canadian-Pacific-Railway pa mora biti prav posebno slabo. Tako je n. pr. s krova prve ladje »Rutenije«, ki je bila odšla prejšnji mesec iz Trsta, že v Napolju pobegnilo 13 natakarijev. Vsi so prišli nazaj v Trst. Tu pripovedujejo, da na ladji z ljudmi silno slabo ravnaajo, in če je vse res, kar opisujejo, bo morala poseči vmes oblast.

— **Smrt na poti.** V neki grapi pri Št. Petru pri Gorici so našli mrtvega starega berača Andreja iz Volčje drage. Moža je zadela na potu kap, vsled česar se je zvalil v grapo.

— **Urad za prodajo in nakup živine.** Kmetijska družba v Gorici ustanovi v najkrajšem času posredovalnico za prodajo in nakup živine. V večjih krajih pa napravijo podružnice.

— **Umrli je včeraj v tržaški bolnišnici** g. Kristijan Bratina, nadučitelj in voditelj posojilnice v Bovcu, star 56 let. Pogreb se je vršil danes popoldne ob 3. uri iz mestne bolnišnice.

— **Srbski general Mihajlo Živković v Opatiji.** Skozi Zagreb je dne 10. t. m. potoval srbski general Mihajlo Živković v Opatijo. Živković je poveljeval srbski armadi v Novembarsarju. Med vojsko je obolel na legarju. Da se okrepeča, je odpotoval v Opatijo.

— **Ogrski konji za Uruguay.** Neki uruguayski konjerejec si je naročil z Ogrskega 90 čistokrvnih konj, ki so jih vkrcali na ladjo »Georgio« družbe Austro-Americane, ki je že včeraj, v petek, odplula v južno Ameriko. Omenjeni konjerejec hoče z ogrskimi žrebci izboljšati uruguaysko pasmo.

— **Samoumor zdravnika.** Včeraj, v petek, zjutraj se je ustrelil v svojem stanovanju v Trstu šef-zdravnik okr. bolniške blagajne, dr. J. Corazza. Bil je po Trstu obče znan. V smrt je šel radi neozdravljivega raka v grlu.

Ljubljanske novice.

— **Ij Slomšek - Einspielerjeva slavnost,** ki se prične jutri ob 5. uri popoldne (na nekaterih lepakih je začetek napačno tiskan ob pol 5.), bo obsegala skoro izključno nove skladbe tako v zboru kot v orkestru. Oba slovenska plesa sta izmed najkrajših, istotako obe legendi morda še lepši. Pavčičev zbor je zelo simpatično ocenil dr. G. Krek v »Novih Akordih«. Melodiozna skladba z zmerno euharmoniko toplega čustva. Lajovičeva »Večerna pesem«, sedmeroglasen mešan zbor z modernimi harmonijami, bogato enharmonijo in zanimivo imitacijo med sopranom in baritonom. Skladba vsebuje izredne težkoče. Nič lažje ni dr. G. Krekova invencija (kontrapunktična oblika) »Blagor jime«, ker je treba pri izvajanju silne pozornosti. Foersterjev novi zbor »Slavnostna popotnica« je čvrsta koračnika; impozantna, ena najboljših skladb je Foersterjeva »Povejte ve planine«. Ta vsopred, marljivo vežban, je gotovo vreden pozornosti vseh izobraženih, glasbo ljubečih krogov.

— **Ij Pevska vaja** se vrši danes, v soboto, še v »Ljudskem Domu«, jutri, v

nedeljo ob 11. uri dopoldne pa v Unionu. Prosi se točne in polnoštevilne udeležbe.

— **Ij Po končanem sporedu Slomšek-Einspielerjeve slavnosti** naj občinstvo blagovolji počakati pol ure v stranskih prostorih »Uniona«, nakar se v dvorano postavijo mize in se vrši v dvorani večer na čast slavnostnima govornikoma s sodelovanjem »Slovenske Filharmonije« in pevskega zbora.

— **Ij Faberki deportirane uvojske Poljanke.** Zanimalo bode naše čitatelje podolgem premoru zopet nekaj slišati o aferi dvojice Polajnko, ki je svoj čas dvignila toliko prahu. Kakor znano, je bila dvojica Polajnko v Ellis-Islandu v Newyorku potom deportacije zavrtnjena in pride svoječasno z neprosto-volnim spremstvom v Ljubljano. Dokler niso vsa tozadevna pogajanja končana, morata čakati nastopa neprijetne vrnitve iz Antverpna v Belgiji. Poročali smo tudi, da je Polajnko v Stuttgartu naložil v neki banki 4000 kron, drug denar sta nesla pa s seboj. Ko so ju na Ellis-Islandu, tako zraven otoka solza prišli, je imel Polajnko pri sebi 29.000 kron, katerih mu pa tamonjska oblast v zmislu deportacijskih predpisov ni odvzela, marveč prepustila na razpolaganje Polajnkotu samemu. Za 10.000 K trdi, da so mu bile med vožnjo v Frankfurt ukradene. Pravi, da je šel z ženo v jedilni voz, torbico z 10.000 K pa pustil v kupeju in ko je prišel nazaj, ni bilo niti torbice, niti denarja. Tatvino je baje naznanil, a so bile vse poizvedbe brezuspešne. Ostalih 1000 K je pa porabil. Kakor čujemo, se sedaj bliža izročevalno postopanje svojemu koncu.

— **Ij Nagajivi april.** April je bil začetkom letos zelo topel, da pretopel, kar je imelo za posledico, da je zgodnje sadje že vse v bujnem cvetju in obeta letošnja letina biti s sadjem izredno bogata, če ne bode elementarnih nesreč. Zadnje dni je pa postalo hladnejše in deževno. Danes ponoči je pa celo sneg pobelil precej nizko višje in nižje hribe, dopoldne je jelo pa snežiti tudi po nižavah. Če se temperatura ne premeni, se je bati pozebe, kar bi povzročilo sadje- in vinorejcem ogromno škodo.

— **Ij 40 let učitelj.** Jutri praznuje svoj štiridesetletni učiteljski jubilej na II. mestni deklški šoli g. Anton Razinger. Na drugo mestno deško šolo je vstopil dne 13. aprila leta 1873. kot suplent in je ostal vseh 40 let na istem mestu. G. A. Razinger je spisal tudi več šolskih knjig za ljudske šole in je svoj čas slovel kot izborni pevec pri »Slovenski Glasbeni Matici«.

— **Ij Podmaršal Kusmanek** se je vrnil z inšpekcijskega potovanja in je zopet prevzel štacijsko in vojaško poveljstvo.

— **Ij Iz magistratnega gremija.** Agronom Mulec namerava zgraditi enonadstropno vilo ob Marmontovi ulici. Stavbno dovoljenje se mu je podelilo. — Dragotin Hribar gradi kotlarno pri svoji tovarni na Zaloški cesti. Stavbno dovoljenje je izdano do preklica. — Gospodarska zveza postavlja razstavno lopo za gospodarske stroje na dvorišču svoje hiše na Dunajski cesti. — Na ljubljanskem polju, na ozemlju nasproti zeljarice Svetlinove namerava Ravnika zgraditi novo tesališče z delavnico in šupo. Oboje se mu dovoljuje provizorično; gospodarsko poslopje se mu dovoli zgraditi 18 metrov od regulacijske črte, da ne bo oviralo zgradbe hiše, kadar se bo svet prezidaval. — Jeanu Schreyu se dovoli postaviti primerno barako za prodajo kruha in mleka na vogalu Kolodvorske in Pražakove ulice. Ugovori proti stavbi se zavračajo. Najemščina za svet znaša 200 kron na leto. Proti je govoril občinski svetnik Štefe, češ, da pritočniki trdijo, da je dovolj lokalov v Kolodvorski ulici. Posestniki bi imeli lokale prozne, ker bi vsak raje gradil barako za letno najemščino 200 kron. — Ker pušča nasip pri ribniku pod Tivolijem vode, najbrže vsled »dela« poljskih miši,

Nežni, slabotni otroci

postanejo kmalu močnejši, ako dobivajo nekoliko časa redno Scottovo emulzijo. Ker je veliko bolj okusna in dobrodejna kot navadno ribje olje, in lahko prebavljiva in ker na ugoden učinek ni potrebna dolgo časa čakati, jo navadno radi jemljó. Scottova emulzija pospeši tvorbo trdnega mesa in razvoj močnih mišic, njen vpliv na tvorbo kosti je pa očividna. Na podlagi splošne okrepčave jamejo otroci kazati več veselja do življenja in kmalu jih bomo videli že po kratkem času veselo okoli skakati. Scottova emulzija, v kateri se redilna vrednost ribjega olja po primesi mineralnih soli znatno poveča, zavzema brezpogojno prvo mesto; ampak mora biti pristna Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici je 2 K 30 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 30 v. narjave v znak na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta čopiš, dostavi se mu ena politi. tev potom lekarnu za pošiljko.

se izvrši potrebna pilotaža in betoniranje ter se dovolijo proračunjeni stroški 1600 kron. — Za nujne popravke v kopališču v Kolesiji se dovoli 473 K. — Na Vodmat-skem trgu se poseka šest starih dreves, potem se trg posuje in zravnava. — Tržni nadzornik je predlagal, naj zeljarja Kačar in Marenko ostaneta na dosedanem prostoru na Pogačarjevem trgu za školijo, ostali se pa premestijo na drug prostor, češ, da se pripravijo. Večina je ta predlog, s katerim se prodajališča za enoinisto obrt dele, sprejela. Proti temu sklepu se vloži pritožba. — Magistratni gremij je sklenil, da Kotnikova gostilniška koncesija ne ugasne. — Odobri se strošek za očala bivšemu policijskemu nadzorniku Javorniku v znesku 8 kron.

Ij Tržni nadzornik Ribnikar je z ozirom na izjavo načelnika kluba občinskih svetnikov S. L. S. v ljubljanskem občinskem svetu g. Ivana Kregarja zahteval proti sebi disciplinarno preiskavo. Upamo, da bodo zaslišane vse priče, katere bodo magistratu predložene. Vse, ki imajo o poslovanju ali o izrazih tržnega nadzornika kako pritožbo, prosimo, da pritožbe zbero in jih oddajo na ono mesto, katero naznamimo v par dneh.

Ij Predavanje. V korist Podporne-ga društva za učence c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani predava profesor dr. Fr. Ilešič prihodnji torek, dne 15. aprila ob 8. uri zvečer v Mestnem domu o temi: »Ljubljanska gimnazija in nje življenje v prejšnjih stoletjih«. Vstopnina 50 vin., za dijake 20 vin., preplačila se z ozirom na dobrodelni namen hvaležno sprejemajo.

Ij Na Osojah v Ljudskem domu. »Šišensko prosvetno društvo« vprizori v nedeljo, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne v Ljudskem domu ljudski igrokaz v petih dejanjih »Na Osojah«. — Po približno dvajsetih letih je ima občinstvo zopet priliko videti na slovenskem odru. Igra je skozi in skozi zelo efekt-na. Vstopnice dobite v predprodaji v društvenih prostorih in pri društvenem blagajniku g. L. Puharju, Sp. Šiška 88, poleg šišenske cerkve.

Ij Pritožbe zoper premogarje. V zadnjem času prihajajo pritožbe, da premogarski hlapci prinašajo strankam v vrečah premalo premoga, da je moker, kakor tudi vreče, ter da so te češče tako plombovane, da se jih lahko sname in zopet dene nazaj. Po določilih za prodajo premoga na drobno mora biti v vsaki vreči toliko premoga, kolikor ga premogar napove (običajno 50 kilogramov), da ga sme biti na vozu le jedna vrsta ter da ne sme biti moker niti premog, niti vreča takrat ko se tehta. Istotako je prepovedano v premog mešati kamenje ali pesek. Vreče morajo biti tako plombovane, da se mora, ako se hoče premog iz njih stresti, motvoz prerezati. Na plombah morate biti začetni črki imena in priimka prodajalčevega. Pri tem se pa stranke opozarjajo še na neke druge zvi-jače, ki se tudi češče dogajajo. Ko kuharica čuje žvižg, naroči n. pr. 6 vreč premoga, katerega ji premogar znoši v drvar-nico, kuharica ali gospodinja pa med tem časom opravlja svoj posel. Možakar ga fakično prinese le pet vreč, eno vrečo vrže pa prazno h kupu. Ako stranka tarna, da se ji zdi zremalo premoga, pokaže hla-pec na vseh šest že izpraznjenih vreč, češ, saj vidijo, da je šest »žakljev«, in s tem preslepi stranko, da mu plača za šest vreč, medtem ko ga je dobila samo pet. Poudar-jamo, da je to znan trik nekaterih premo-garskih hlapcev. Mestni magistrat bode po iržen nadzorstvu na te nedostatke strogo pazil, stranke naj pa take tiče v lastnem interesu nemudoma naznanijo. Kazen je od 2—200 kron globe, v slučaju neiztirljivosti pa od 6 ur do 14 dni zapora, poleg tega se pa bode takim ljudem vojnja prepovedala. Tudi gospodar, ki vzame takega hlapca v službo, zapade kazni.

Ij Ženski boj na Tržaški cesti. Včeraj je dobila delavka v tobačni tovarni Pavlina Trpinova od nekega fanta razglednico, katero je vzela iz nabiralnika njena so-delavka Franciška Tomšičeva ter jo prine-la v dvorano in jo položila na stran v mnenju, da jo pozneje odda adresatinji. Ženska radovednost in klepetavost pa je povzročila, da je za to karto izvedel Trpi-nove pravi ljubimec, ki je v tovarni klju-čavničar. In to ji je bilo preveč. Trpinova je v delavni dvorani naskočila Tomšičevo in jo vprilo vseh delavk oklofutala. S tem je bilo prvo dejanje končano, drugo se je pa pričelo zvečer pred tovarno na cesti, ko je delavstvo odhajalo domov. Franciška Tomšičeva je klofute mirno spravila v žep, tembolj so pa bolele njeno sestro Marijo, ki je tudi v tovarni. Po odmoru je le-ta po-čakala Trpinovo pred tovarno in ko jo za-gleda, se zapodi vsa razkačena vanjo, jo začne obdelavati s pestmi, naposled se je pa poslužila zadnjega ženskega orožja — las! Bil je vam prizor! Izpulila ji je iz las vse igle, glavnik so trčali naokrog in hi-poma je imela Trpinova lase podobne ko-delji prediva. Ko je bilo tudi to dejanje končano, jo je Tomšičeva urnih nog od-kurila z bojnege polja. »Predstava« je pri-

vabila na stotine delavstva, ki je tovarno zapuščalo, in čule so se pikre zabavljice, karanje, obžalovanje javnega ponižanja, največ je bilo pa šaljiv in smeja in tudi danes je v tovarni predmet vseh šal in govoric edino ravs zaradi nesrečne karte. Pripomniti je še, da je bil vsled tega boja promet na cesti popolnoma ustavljen do konca rabuke.

Ij Razstava vajenških del v Ljubljani. Priprave za razstavo vajenških del, ki se ima dne 4. maja otvoriti v prostorih c. kr. državne obrtne šole, vro napreduje. Kakor se nam poroča, je prevzel protektorat nad razstavo de-želni predsednik ekscelenca baron Schwarz, častna predsednika pa sta deželni glavar dr. Ivan Suster-šič in župan dr. Ivan Tavčar. — Mojstri so dobili vabila, da se njihovi vajenci udeležijo razstave potom obrtnih nadaljevalnih šol. Izjave, da se odzo-vejo vabilu, je tudi izročiti šolskim vodstvom imenovanih zavodov, ali jih je pa direktno poslati razstavnemu od-boru, oziroma predsedniku, vladnemu svetniku Ivanu Šubiču. Za razstavo nikakor ni delati posebnih umetnih in drugih predmetov; na razstavo spada-jo dela, kakršna izdeluje vajenec v de-lavnici. Mojstru torej ne nastanejo ni-kaki stroški če dovoli vajencu udele-žitev in mu da priliko za izvršitev ka-kega predmeta, ki je naročen od strank ali pa se pozneje lahko proda.

Ij S trga. Včeraj je s Šolskega dre-voreda še ostala polovica mesarjev vsled začetka z delom kanalizacije pre-stavila svoje stojnice na Vodnikov trg, kjer bodo toliko časa, da bo delo kon-čano. Ostalo je na svojem mestu le še zadnjih 11 stojnic, ki jih bodo morali na tudi prestaviti, ko dospejo z delom do tja.

Ij Umrli so v Ljubljani: Primož Kosec, posestnik, 43 let. — Matija Bi-tenc, bivši krojač, 70 let. — Franc Ko-pač, hlapec, 30 let. — Terezija Zupan, šivilja, 51 let. — Franc Triller, dninar, 64 let.

Ij Nesreča na cesti. Ko se je včeraj popoldne z enovrežnim vozom Vodni-kov hlapec Stefan Gnez pripeljal iz Strelške ulice na Cesarja Jožefa trg, je nenadoma padel z voza, vsled česar mu je jela teči iz ušes kri in je obležal tam nezavesten. To je videl pri oknu član rešilne postaje Gašper Kumelj, ki je pritekel takoj na pomoč in ko je vi-del, da Gneza ne more spraviti k za-vesti, so takoj napregli rešilni voz in ponesrečenca z njim prepeljali v dežel-no bolnišnico. Kjer so še nezavestnega izročili. Gnez je vozil zmerno in je baje epileptičen.

Telefonska in brzojavna poročila.

OFICIJELNO POTRJEJNO ODPOKLICAJE SRBSKIH ČET IZPRED SKADRA.

Belgrad, 12. aprila. Naredba vlade, naj se srbske čete pred Skadrom po-lagoma odpoklicujejo, se uradno javlja.

ČRNAGORA BO SAMA BOJ NADALJEVALA?

Dunaj, 12. aprila. »Südslavische Korrespondenz« poroča iz Kotor: **Vče-raj se je obstrlejevanje Skadra zopet začelo.**

Dunaj, 12. aprila. »Südslavische Korrespondenz« poroča v popolnem nasprotju z vestjo Reuterja (glej čla-nek »Dogodki na Balkanu«) oficijelno od črnogorske vlade iz Cetinja: **Vest, da je črnogorska vlada pripravljena za 20 milijonov odpovedati se Skadru, je zlobna izmišljotina. To bi pomenilo razžaljenje celega črnogorskega nara-da. Ravnotako ni res, da hče kralj Ni-kita odstopiti. Vprašanje Skadra ni vprašanje dinastije, ampak življenjsko vprašanje črnogorskega ljudstva. Kralj Nikita ni bil nikoli tako priljubljen ka-kor je zdaj.**

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 12. aprila. Včerajšnja kon-ferenca poslanikov se je v prvi vrsti pečala z mirovnim vprašanjem. Zada-nja nota velesil se balkanskim zavez-nikom še ni izročila, toda kabineti že pripravljajo odgovor, ki bo moral biti tak, da ne bo samo pomenjal posre-sredovanja, marveč v glavnih točkah vseboval že mirovne pogoje. Težave delata še Črnagora in Srbija. Konfe-rencia se je bavila tudi z južnimi me-jami Albanije. Vprašanje egejskih oto-kov je jako malo napredovalo. Grčija skuša dobiti predvsem Mytilene. Med zavezniki je oster spor zaradi Soluna. Italijanski krogi domnevajo, da je konfe-rencia velesil že določila mejo južne Albanije, ki teče iz zaliva Saida na-sproti mestu Krfu tako, da Grčija dobi vse ozadje Janine, Konica in Korica pa ostaneta Albaniji. Grčija pa bo morala zagotoviti, da obrežja nasproti Krfu ne utrdi. Ne ve se pa, se je li glede te me-je res že sporazum dosegel. Grčija bo bržčas pokazala veliko odjenljivost, že radi prijateljstva Evrope radi Soluna.

V BELGRADU SO PESIMISTI.

Belgrad, 12. aprila. Vlada je včeraj dolgo konferirala z načelniki strank. Dočim se evropski položaj v inozem-stvu slika zdaj v najlepših barvah, so v Belgradu še vedno skeptični. Srbska vlada si ne prikriva težkoč, ki se bodo brezdvoma izzvale glede varstva kato-ličanstva in mohamedancev v novoosvo-jenih krajih, glede česar bo Srbija vz-trajala na svoji suvereniteti. Vpraša-nje razmerja do Bulgarije je tudi kljub odločnemu prizadevanju obojestranskih vodilnih krogov ohraniti zvezo ne-koliko kritično. V Peterburgu se zelo dela proti Sasonovu in če bi ta padel, pride na vrh vojna stranka. Na vsak način hoče Srbija imeti svojo armado še dlje pripravljeno in ta želja je tudi vplivala na odpoklicanje čet izpred Skadra. Vlada je strankam izjavila, da se mora kredit 90 milijonov za armado najdelj tekom enega tedna votirati.

RUMUNSKO - BULGARSKO VPRAŠANJE REŠENO.

Peterburg, 12. aprila. Včeraj se je vršila zadnja seja konference poslani-kov v zadevi bulgarsko-rumunskega spora. Podpisal se je protokol glede odstopa Silistrije. Rumunija dobi Si-listrijo in 10 kvadratnih kilometrov okoli nje. Tako Bulgarija kakor Ru-munija sta izjavili, da smatrata to re-šitev za sprejemljivo. Rumunija se je pa nasproti Bulgariji obvezala, da bo v slučaju vojske med Bulgarijo in ka-terokoli državo ostala za dobo 30 let nevtralna. Rumunsko-bulgarski dogo-vor se bo ratificiral obenem z ratifikaci-jo mirovnih preliminarjev med Tur-čijo in balkansko zvezo.

PROTIVAVSTRIJSKO RAPOLOŽENJE V RUSIJI.

Varšava, 12. aprila. Vse avstro-ogrske konzulate po celi Rusiji stra-žijo pomnožene vojaške straže in tajni policisti. V Peterburgu nabirajo podpi-se za peticijo na cara, naj Sasonova odpusti. Slovanofilsko demonstracijo v Moskvi je policija prepovedala.

INTIMNOST MED ITALIJO IN RUSIJO.

Dunaj, 12. aprila. Tukajšnji mero-dajni krogi z neko nejevoljo opazujejo vedno večjo intimnost, ki se razvija med Italijo in Rusijo. Ve se, da je Ita-lija najbolj podpirala ruski predlog, da se Diakovica odstopi Srbiji. Znano je tudi, da se ravno sedaj laški in ru-ski kabinet živahno dogovarjata glede stališča, ki naj ga zavzameta v oči-gled zahtevi Avstrije, naj se izreče protek-torat velesil nad katoliškimi in moha-medanskimi manjšinami v Srbiji. Su-mi se nadalje, da je Italija najbolj za-govarjala skupno akcijo proti Črnigori, da ne nastopi Avstrija sama. Tudi gle-de finančnih in teritorialnih kompen-zacij za Črnogoro postopata Italija in Rusija v najožjem sporazumu. Opaža se tudi neko z dejanskimi potrebami nesorazmerno močno kretnje laških ladij v Adriji, ki se sicer spravlja v zvezo z odporom Grčije zarjuniti južno Albanijo.

ENERGIČNE IZJAVE MALINOVA.

Dunaj, 12. aprila. Bivši bulgarski mini-ster Malinov, opozicionalec in nasprotnik balkanske zveze, izjavlja v »Neue Freie Presse«, da Bulgarija brezpogojno zahteva zase Prilep, Veles, Ohrid in Bitolj. Če se Srbija izgovarja, da ni dobila Albanije, to Bulgarije nič ne briga, ker pogodba tega ne jemlje v poštev. Z Grčijo ima Bulgarija zgolj vojaško konvencijo, Bulgarija mora Solun in kosturski okraj zahtevati zase, drugače je konec balkanske zveze. Mali-nov izjavlja tudi, da utegejo Bulgari koraki vendarle proti Carigradu in so tudi nezadovoljni, da se je Silistria odstopila.

BULGARI SE KONCENTRUJEJO V MAKEDONIJI.

Solun, 12. aprila. Bulgari so poslali dva polka v Doiran. Govori se, da hočejo Srbi Gergeli, ki so ga oni zasedli, prepustiti Grkom.

RUSKI VOJNI MATERIAL ZA ČRNO GORO.

London, 12. aprila. Semkaj je došlo poročilo, da je v ponedeljek neki grški transportni parnik v luki Medovi izkrcal 80 vagonov municije, več topov in topov-skih krogelj iz Rusije kot ruski dar Črni gori. Vojni material je prišel iz Odeše.

NOV ALBANSKI KANDIDAT, KI JE PA ŠE NEZNAN.

Pariz, 12. aprila. Egipčovski kedive Abbas dela na to, da pride na albanski prestol nek član njegove rodbine. Anglija je s tem baje zadovoljna.

ANGLESKI NASVETI AVSTRIJI.

London, 12. aprila. »Times« priporo-čajo Avstriji, naj živi v prijateljstvu z ju-go-slovanskimi državami.

KOMISARIJAT V DALMACIJI.

Gradec, 12. aprila. »Tagespost« po-roča, da se avstrijska vlada bavi z mislijo

proglasiti izjemno stanje v Šibeniku, Splitu, Dubrovniku in Kotoru. Poslanec Smoldaka je odpotoval baje na Dunaj, da intervenira. Podobni poizkusi deželne glavarja Ivče-viča niso imeli doslej še nobenega re-zultata.

POIZKUŠEN SAMOUMOR.

Dunaj, 12. aprila. 36letni ministerialni podtajnik dr. Theodor Reich se je v ner-voznem spopadu obstrlel. Njegovo stanje je resno.

† MORGAN.

New-York, 12. aprila. Truplo Pierpont Morgana so danes semkaj pripeljali.

Vstopnice za jutrišnjo Slomšek-Einspielerjevo slavnost se prodajajo do jutri popoldne v trafikli gosp. Šoukala pred škofijo in gosp. Podboja pri cerkvi Sv. Petra; od 3. ure popoldne na-prej pa pri blagajni pred veliko dvo-rano »Uniona«.

Razne stvari.

Junaštvo slepega pevca. V ameri-skem mestu Worcesteru (Massachusetts) je te dni v nekem gledališču med pred-stavo nastal ogenj. Ogenj je prvi opa-zil sin gledališnega ravnatelja, ki je stal za kulisami. Gorelo je za zadnjimi sedeži na balkonu. Na odru je tedaj stal slepi pevec kupletov Mr. Edvard Boyle, ki je pravkar izpel svoj komad. Hitro stopi k njemu ravnatelj sin in mu nekaj pošepeče na uho. Tedaj slepi pevec z mirnim glasom prosi občinstvo, naj takoj mirno zapusti gledališče. Šele tedaj ljudje opazijo ogenj in prestrašeni vsi naenkrat planejo k izhodu. Nastala je nevarna zmeda, ker so ljud-je drug drugega ovirali pri izhodu. Te-daj je pevec začel z veselim čistim gla-som peti svoje najljubše pesmi in pia-nist ga je spremljal na glasovirju. To je ljudi tako umirilo, da se je gledali-šče v kratkem brez nezgode izpraznilo. Šele ko je odšel zadnji obiskovalec iz gledališča, je skočil na oder pianist in odvedel slepega pevca na prosto. Ta-koj nato je stalo gledališče v enem sa-mem plamenu in je do tal pogorelo.

Kmečki sinovi zmagojejo. Bolgar-ski finančni minister Teodorov je ne-davno izjavil v bolgarski narodni skup-ščini (državnem zboru), da se ima Bol-garija edino čvrstim kmečkim sinovom zahvaliti za velike uspehe na boj-nem polju. Na Bolgarskem pripada namreč še 85% vsega kmečkega prebi-valstva kmečkemu stanu. General Iva-nov, ki se sedaj slavi kot zmagovalec pred Odrinom, je rekel nekemu čas-nikarju, da on naravnost občuduje ve-likansko junaštvo kmečkih vojakov, ki so zavzeli Odrin. Čvrst kmečki narod daje moč posameznim narodom, pa tu-di državi. Lansko leto je bilo na Spod. Štajerskem izmed nabornikov z dežele potrjenih 30%, z mest, trgov in indu-strijskih krajev pa samo 13%. Dne 29. marca se je vršil nabor za mestni okraj Žižkov v Pragi. Od 181 mlade-ničev je bilo potrjenih komaj 22, torej samo 8%. Kmečki mladeniči, bodite po-nosni na svoje zdravo telo!

Odkrit umor. — Detektiv zaročenec. Koncem oktobra lani so v Charlottenburgu našli obešenega 15letnega gimnazijca Ernesta Tiemannja; visel je na vratih v stanovanju svojih staršev. Že tedaj domači niso mogli verjeti, da bi se bil deček sam obesil in so sumili domačo služkinjo Eliza-beto Heinrich, da je z umorom v zvezi. Heinrich so tudi zaprli, a jo takoj zopet izpustili, ker je manjkalo vsakega dokaza za zločin. Starši so nato vso stvar poverili nekemu berlinskemu detektivu. Le-ta — Pavel Schwarz po imenu — se je pod na-pačnim imenom naselil v domovni občini Elizabete Heinrich in se sprijaznil z njeno družino; končno se je z Elizabeto zaročil. Ko si je pridobil njeno zaupanje, jo je začel zvito izpraševati o dogodku pri Tiemannovih. Izvlekel je iz nje priznanje, da je 15-letnega Tiemannja obesil njen prejšnji lju-bimec, o katerem pa ne vé kako se je pisal, marveč vé le toliko, da je bil ključ-čavničar. Najbrže je hotel stanovanje opliniti, a so domači prežgodaj prišli do-mov. Dečku je najpreje stresel v usta neki prašek, nato ga pa obesil. Detektiv je ve-del dovolj. Takoj se je podal v Rummels-burg in napravil ovadbo, nakar so Hein-rich zaprli. Sedaj iščejo še morilca.

2000letno sadje. Pri izkopavanju v Herculaniu in Pompejih so našli po-sode, v katerih se je nahajalo popolno-ma dobro ohranjeno ukuhanu sadje.

Služba

organista in cerkovnika

v Radovljici se znova razpisuje. Organist, kojemu je pred meseci podelila, se ji je nepričakovano odpovedal iz vzroka, da ga farani vsled priljublje-nosti ne puste proč in mu vse obetajo.

Plačilo v denarju 1100 kron, prosto stano-vanje in močjo postranski priložek pri hranilnici. Pismene prošnje s spricvali naj se pošljejo žup-nemu uradu v Radovljici. 1090

Posode imajo zgoraj majhno odprtino, da je para lahko uhajala, kasneje so se pa zalile z voskom. Preiskava je došla, da so v rimskih časih natančno tako ukuhali sadje kakor dandanes, t. j. v sladkorju in posodo potem hermetično zaprli. Tega načina za konzerviranje sadja in drugih živil, kakor mesa, sočivja itd. torej ni leta 1810 iznašel francoski tovarnar Appert, marveč je že vsaj 2000 let star. Razlika je le v tem, da so tedaj ukuhali le sadje in samo vsak zase, izza Apperta se pa konzervira zlasti meso in druga živila — in sicer na debelo v tovarnah. Tudi služi sedaj v to svrhu cena pločevina in lot namesto prejšnjih ilovnatih posod in voska.

Rešilna misel. V Crefeldu se je te dni na ulici izgubil neki štiriletni deček in ni več mogel najti domu. Na nekem voglu se je ustavil in začel glasno jokati. Krog njega so se zbrale usmiljene ženske in ga sem in tje izpraševale, a fantek ni znal povedati, kdo in kaj so njegovi starši. Ze so ga hoteli peljati na policijo, ko se iz množice pririje neki mož in pravi dečku: »Ej, možiček! Kam pa hodiš za svojega očeta po pivo?« Deček med ihtenjem odgovori: »K Roži!« Prijeli so ga in peljali v dotično gostilno, odkoder je brž našel domu.

Strokovno glasilo krojačic na Nemškem. Nemška državna zveza krojačic je začela izdajati lastno strokovno glasilo »Deutsche Schneiderinnen - Zeitung«.

Novi poštni nabiralniki. Kanadska vlada je naročila nove poštna nabiralnike, ki bodo se prekosili znane londonske pisemske skrinjice. Na kanadskih nabiralnikih bo predvsem ulični napis; potem je na njem nameščen avtomat za znamke, tako da bo vsak lahko znamko dobil, kadar bo hotel — tudi ponoči in ob nedeljah, ko so prodajalne zaprte. Ponoči bodo nabiralniki električno razsvetljeni. Stene nabiralnika, ki bo približno tako visok kakor srednjeveliki človek, bodo pa služile v reklamne namene.

Reklama v Ameriki. Reklama igra v Ameriki velikansko vlogo. Posamezne tvrdke izdajo na leto milijone samo za reklamo. Tako so newyorški dnevniki lani od največje blagovne tržnice Siegel, Sooper & Co. dobili 2 milijona za oglase, od tvrdke Wannemaker pa 2 in pol milijona. Prodajalna tvrdka Macy & Co. je v enem samem listu inserirala za 3 in pol milijona, zato je pa imela letnega prometa 300 milijonov, čistega dobička pa 10 milijonov. Velike tvrdke vzdržujejo samo za zastavljanje oglasov po cel štab uradnikov; tako se pri Wannemakerju peča 1200 oseb samo s sestavo in pomnoževanjem reklamnih notic — ne všteti posebnih nagrad za kak posebno duhovit in imeniten domislek na tem polju.

Vojni zaklad angleških sufragetk. Angleške sufragetke so 10. t. m. priredile v Londonu velikansko shod, na katerem so zbrale za vojni zaklad 360.000 kron.

Ukraden, ruskemu caru namenjen dar. V neki moskovski tvornici je bil ukraden srebrni krožnik, na katerem naj bi se ob jubilejskih slavnostih dinastije Romanov

ponudila caru sol in kruh. Tatove, tri hišnike, so aretirali.

Odstranitev postave proti jezuitom v Nemčiji. Osrednje glasilo centra, »Germania«, poroča, da je državni urad uvedel poizvedbe o določilih glede na jezuitski red v posameznih državah. »Germania« pristavlja, da gre brez dvojbe za to, zbrati gradivo zveznemu svetu glede na sklep državnega zbora, da se odpravijo postave proti jezuitom v Nemčiji.

Zopet velikanske povodnji v Ameriki. Veletok Mississippi grozi več državam s povodnjo. Veletok Mississippi neprestano narašča. V strašni nevarnosti se nahajajo predvsem države Mississippi, Arkansas in Louisiana. Poseben vlak z inženirji in z materialom se je odpeljal, da reši Neu Orleans.

Mesta, katerih ceste leže 20 čevljev nad gladino Mississippija, so poplavljeni in stoji po cestah voda 29 cm visoko.

Grof Karoly prodal svoj fidejkomis. V czongradski stolici je prodal nekemu konzorciju grof Ladislav Karoly svoj 20.000 oralo obsegači fidejkomis za 20.000.000 K.

Bogataša umorili sorodniki. Bogatega kmeta A. Tikacsa pri Sv. Martinu na Ogrskem so našli ustreljenega, ko se je vračal domov. Tikacsovo premoženje se ceni na pol milijona kron. Osumljeni umora so trije njegovi sorodniki.

Mati Poincaréjeva, predsednika francoske republike, je dne 11. t. m. nenadoma umrla. Stara je bila 74 let.

Petrolejski vreli v spodnji Murški Dolini. »Ungarische Post« poroča, da so ob spodnji Muri odkrili več petrolejnih vrelecev.

Samoumor zdravnika v Trstu. Ustrelil se je dr. Josip Corazza, ker je imel raka v grlu.

Zima v Nemčiji. V Berlinu in v ostali Nemčiji je temperatura zdatno padla. Iz cele Nemčije dohajajo v Berlin poročila, da sneži in da pada toča. Pomladanska zima je napravila velikansko škodo.

Velika nesreča v Dortmundu. V plavžu »Union« v Dortmundu je eksplodirala peč, v kateri tope železo. Ubit je bil en delavec, ranjeni pa 4. Med ranjenci sta že dva umrla.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 12. aprila 1913.

Pšenica za april 1913	11'95
Pšenica za maj 1913	11'06
Pšenica za oktober 1913	11'68
Rž za april 1913	9'29
Rž za oktober 1913	9'54
Oves za april 1913	9'86
Oves za oktober 1913	9'58
Koruzza za maj 1913	7'79
Koruzza za julij 1913	8'—

Tužnim in vendar vdanim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočnemu dopadlo vzeti k sebi našo ljubljeno mamico, staro mamico, sestro, gospo

Marijo Berdavs, roj. Šteh

danes dne 11. aprila ob 2. uri zjutraj, po kratki mučni bolezni, previdno s sv. zakramenti za umirajoče, v 62. letu življenjske dobe.

Pogreb pokojne mamice bo v nedeljo 13. aprila iz hiše zlasti na pokopališče v Dobrémpolju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi.

Priporočamo jo v pobožno molitev in blag spomin!

1137

Dobrémpolje, 11. aprila 1913.

Alojzija, sin. — Marija, Jožefa, Ivana,

Julija, Kristina, Gizela, hčere.

Jožef Šteh, brat. — Jožefa Gruden,

roj. Šteh, sestra. — Ferdinand Sever,

Franc Adamič, Viktor Engelman,

Anton Pipp, Slavko Schwegler, zetje.

— Marija Berdavs, roj. Celotiga, sneha.

— Franc Berdavs, vnuk.

Zahvala.

Podpisane si štejemo v prijetno dolžnost izreči tem potom javno zahvalo vsem prijateljem in znancem za naklonjenost in sočutje ob smrti naše ljubljene matere, gospe

Ane Srakar

Posebno se zahvalimo preč. superiorju o. Avguštinu, blag. g. dr. Zajcu, slavnemu Olepševalnemu društvu v Rožni dolini za venec, slav. Katol. društvu za delavke za udeležbo z zastavo. Istotako bodi zahvala velen. nadzorovalnemu osebju c. kr. tobačne tovarne, ki je dovolilo našim sodelavkam prosto, da so se tako številno udeležile pogreba.

Vsem naj Bog z obrestmi povrne!

Rožna dolina, 12. aprila 1913.

Marija, Ana in Jožefa Srakar.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam vljudno naznaniti, da **otvorim** v nedeljo, dne 13. aprila novo urejeno

kegljišče.

Tem potom zagotavljam svoje cenj. goste najboljše postrežbe z dobro pijačo in kuhinjo in valim vse na najštevnejši obisk.

Na svidenje v nedeljo v Zalogu!

Z odličnim spoštovanjem

Fran Ziherl,

gostilničar v Zalogu.

DOMINO-MARGARINE

vedno sveža v zalogi pri:

Brata Kobe, Novomesto

1140

STOLLWERCK
ZLATO

najnovjša
čokolada

Neprekosljiva v kakovosti
in kupni vrednosti.

Organist

cecilianec, kateri bi sprejel tudi tajništvo pri kaki občini ali posojilnici, išče slušbe. — Naslov pove upravnistvo tega lista.

1144

Srečke u korist „Slovenski Straži“

5 glavnih dobitkov

90.000, 40.000, 30.000, 20.000 in 20.000 kron, oziroma frankov in lir

zadene tekom meseca majnika

v srečnem slučaju že z vplačilom samo 5 kron, kdor naroči izborno skupino 5 srečk na 70 mesečnih obrokov po K 5.—. 1079

15 žrebanj vsako leto!

Zahtevajte obširno majnikovo poročilo o srečkah! Iz njegove vsebine: Za eno krono 100.000 frankov! — Poročilo razpošilja in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Št. 243/pr.

Razpis.

Na deželni kmetijski šoli na Grmu se razpisuje mesto

strokovnega učitelja za živinorejo in mlekarstvo

s prejemki VII. plačilnega razreda deželnih uradnikov t. j. z letno plačo 2200 K in aktivitetno doklado 672 K.

Strokovni učitelj, če je samec, dobi tudi naturalno stanovanje na Grmu.

Služba se odda za eno leto provizorno, po preteku te dobe pa se bo nastavljal strokovni učitelj definitivno, če bo zadostil vsem zahtevam in če se bo izkazal z učiteljsko usposobljenostjo za kmetijske šole.

Prosilci za to mesto naj predložijo svoje prošnje

do 1. junija 1913

podpisanemu deželnemu odboru. Prošnjam je priložiti krstni list, domovinski list, spričevalo o fizični sposobnosti, dokazila o dovršenih študijah in o strokovni usposobljenosti ter dokazila o znanju slovenskega in nemškega jezika. V prošnji je tudi navesti, če je prosilec še podvržen vojaški dolžnosti.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 12. aprila 1913.

1143

Deželni glavar: Šusteršič l. r.

Priporočila se modna trgovina

Ljubljana Peter Šterk Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz in jutranjih oblek. — 1^a perilo

za gospe, dame in otroke, moderni moški klobuki, panama in drugi slamniki, stezniki, rokavice, nogavice, vezanine, nakit in vse potrebščine za šivilje itd.

Priznana najnižje cene, postrežba točna.

Pozor!

Viktor Bajt

cvetlični salon, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6, tik pošte.

1134

Naznanjam sl. občinstvu, da sem začel izdelovati v veliki množini krasne

suhe nagrobne vence

v vsaki obliki in velikosti, pod tovarniškimi cenami. — Pri večjih odjemih primeren popust in pošiljatelj istih na deželo poštnine prosto.

Tudi s svežimi vencí, šopki, kakor tudi sploh vsem vezanjem in predmeti spadajočimi v mojo stroko, se bom potrudil v vsakem oziru kar najboljše postreči.

Mojim nizkim cenam se mora vsakdo čuditi!

Za obilno naročevanje se najuljudneje priporočam z odličnim spoštovanjem

Brzjavlj: Viktor Bajt, Ljubljana.

Viktor Bajt.

Koroške novice.

k **Umrli** je v Volšpergu gospa Ana Vunček, soproga tamošnjega c. kr. okrajnega tajnika g. Jožefa Vunčeka.

k **»Uradni« list.** Hotel Zajzera v Kanalski dolini, katerega posestnik Andrej Keil je v konkurzu, je kupila »Südmärka« za 32.000 K. Zato hotel uradna »Klagenfurter Zeitung« toplo priporoča. Sploh prinaša celovčanka zadnji čas vsa strankarska poročila nemško - nacionalnih organizacij in nemških bojnih društev. Postala je v pravem pomenu besede nemško-nacionalen, liberalen, zmerno urejevan strankarski list, ki se ga poslužujejo tudi »koroške« oblasti.

k **C. kr. tobačna tovarna v Celovcu leta 1912.** Ob koncu leta 1912 je bilo 124 delavcev in 823 delavk, skupno torej 947. Od teh je poročenih 505, udovljenih 203, neporočenih 239; v tovarni jih stanuje 396, izven tovarne 551. Zasluska se je izplačala 778.862 K, starostnih doklad (časovni avanzma) 54.504 K, za bolniško oskrbo in dobrodnele naprave 20.582 K; skupaj torej 853.768 K. V tovarni uporabljajo elektriko od mestne elektrarne. V uporabi je 14 elektromotorjev, ki gonijo 90 strojev. Poleg tega je v uporabi 927 strojev in razne naprave z ročnim obratom.

Štajerske novice.

š **»Südmärka« v št. Ilju.** V »Poslanem« piše dr. Janeschitz: Od občnega zbora v Celju leta 1911. je kupila v št. Ilju »Südmärka« nanovo 4 posestva z 67 orali. Poizvedovali smo in smo zvedeli: Od občnega zbora v Celju leta 1911. ni »Südmärka« v št. Ilju niti enega posestva kupila. Pač pa je »Heimstatt« kupila trojno posestvo, dve nemški in eno slovensko. »Poslano« pravi, da je »Südmärka« naselila leta 1912. v št. Ilju 9 švabskih družin in leta 1913. že štiri. To je laž. Tri ali štiri rodbine so od leta 1911. res zopet prišle, a na taka posestva, ki jih je »Südmärka« že prej kupila in na katera so dolgo posestnike lovili. Nekatere so pa bile že tu, a so zopet odšle. Mogoče dr. Janeschitz te zraven šteje. Nadalje piše: »Südmärka« je dala za št. Ilj od občnega zbora leta 1911 do konca leta 20.000 kron, leta 1912. okoli 80.000 K in leta 1913. že zdaj 30.000 K. To bi verjeli, te svote so dali lačnim švabom, da se tu držijo, drugače bi zbežali. Ne samo, da ti »Südmärki« obresti ne morejo plačati, da ni govora o tem, da bi ji kapital vračali, še podpirati jih mora, da ji ne obrnejo hrbta. Naseljeni švabi nimajo ničesar in je »Südmärka« na njih posestva z vso kupno vsoto vknjižena. S svojim »Poslanim« hoče torej »Südmärka« samo javnosti pesek v oči metati. Na eni strani hoče uničiti Heimstatt, na drugi strani pa prikriti strašen fiasko, ki ga je napravila s tem naseljevanjem, in nemško javnost prevariti, češ, vse gre dobro. Denar je raztrošen, veliko morajo dati za naseljenke, viri pa se sušijo. Pred nekaterimi meseci je zapustil št. Ilj in protestantske ovčje znani pastor dr. Alboni, ki je bil s Fraism glavni propagator naseljevanja. Zakaj? Videl je naprej, da je stvar zavožena in da je korupcija med naseljenci grozna. Vrnil se je zopet v nemški rajh.

š **Dramatično društvo v Mariboru.** Letošnja sezona se zaključuje v nedeljo, dne 20. aprila, z narodno igro »Rokovnjači«. To je 60. predstava, ki jo uprizar društvo po svojem štiriletnem obstanku. Z njo se je pred štirimi leti po daljšem premoru začelo delo na polju dramatike in z njo hoče društvo zaključiti svoje trudapolno štiriletno delovanje. Želeli bi bilo, da bi bil zaključek tak, kakor je bil začetek, ko je bila qvorana nabito polna. Začetek predstave točno ob pol 8. uri zvečer.

š **Poojstren pasji kontumac v Mariboru in v okolici.** V mestu Maribor in v kmečkih občinah mariborskega okrajnega sodišča levit in desni breg Drave so proglasili pasji kontumac. Ker so pa ob kontumačni dobi še steklih psov izsledili in ustrelili, je pversko namestništvo proglasilo poojstren pasji kontumac v celem mariborskem političnem okraju.

š **Nevaren blaznik je bil ušel leta 1910.** In izvršil v Habukukovi koči roparski umor, katerega žrtev je bila neka šolarka. Po večletnem zasledovanju se je posrečilo izslediti storilca v osebi viničarskega sina Karla Visočnika, rojenega leta 1885. in v občino Pohorje pristojnega. Dejanje je ob stal. Pri potrebnem preiskovanju duševnega stanja so dognali, da je precej omejen in so nadaljnje kazensko postopanje zoper njega ustavili in ga spravili v deželno blaznico.

š **Iz davčne službe.** Davčni asistent Maks Merčun je premeščen iz Brežic v Kozje.

Vzrok migreni in glavobolu je čest želočno nerazpoloženje ali zaprtje, proti kojemu se moramo vedno bojati kot proti glavnemu povzročitelju bolezni. Pri zdravljenju kronične bolezni prebavljenja je v prvi vrsti paziti na to, da je izbrano sredstvo prosto dražilnih sestavin in tako, ki tudi pri vedni rabi ne odreče. V naravni Franc Jožefovi grenčici imamo tako zdravilno sredstvo, ki v resnici popolnoma odgovarja vsem zahtevam. Tajni svetnik profesor dr. Senator, znamenit učenjak v Berlinu se je izrazil: »Franc Jožefova grenčica je še vedno storila svoj učinek.« Dobi se v lekarnah, drogerijah in v prodajalnah rudninskih voda. Ravnateljstvo razpošiljalnice Franc Jožefovih zdravilnih voda, Budapest 13.

**: Novi modeli 1913 :
Uzorne konstrukcije
iz brezhibnega materiala
in nedosežne popolnosti.**

Brezobvezne ponudbe pošilja zastoj:

Laurin & Klement

tovarna avtomobilov
Mlada Boleslav

Zastopnik: Ivan Laure, Celovec.

SUKNA blago za moške in ženske obleke dobe zasebniki najbolje iz prvotne razpošiljalnice 923 7

Prokop Skorkovský & sin HUMPOLEC

Največja izbira. Vzor franco. Na željo se napravijo. Češko. moške obleke tukaj.

Zahvala.

Za izredno požrtvovalnost in ljubeznivo oskrbo v vzorno urejenem sanatoriju »Emona«, kjer sta primarij g. dr. F. Derganc in profesor dr. A. Valenta pl. Marchturn rešila materi in detetu življenje, istotako g. dr. A. Levičniku za izborni diagnozo, se usoja tem potom najiskreneje zahvaliti

rodbina Anton Svetkova.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
11	9. zveč.	728,4	6,0	sr. svzh.	del. jasno	
12	7. zjut.	726,5	1,8	sr. svzh.	del. jasno	4,2
	2. pop.	722,4	2,0	sr. ssvzh.		

Srednja včerašnja temp. 7,2°, norm. 8,0°.

MATTONIJEV

GISSHÜBLER naravna alkalična kislina

najboljša dijetilna in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih katarjih, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo**

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdravljenjih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih 24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerjskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zeloše pri Mihael Kastner-u. Peter Lassnig in Andrej Šarabon, Ljubljana. 11

Slovarček

nemškega in slovenskega jezika.

Sestavil dr. Janko Šlebinger, c. kr. profesor.

Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Cena 1 K 20 vin., vezan v celo platno 1 K 80 vin. (po pošti 20 vin. več).

Z veliko skrbjo in natančnostjo sestavljen Slovarček v žepni obliki bo vsled svoje velike porabnosti vsakemu dobrodošel, posebno pa še samouku in šolski mladini. Slovarček je rodila živa potreba; ima namreč veliko prednost, katere ne najdemo v drugih slovarjih; razlikuje se od podobnih pripomočkov predvsem v tem, da upošteva v nemško-slovenskem delu tudi oblikoslovje nemškega jezika tako, da ne nudi samo razmeroma bogatega besednega zaklada, temveč nas tudi uči besede pravilno rabiti.

Kdor se je uspešno seznanil z glavnimi pojmi nemške slovnice vsaj v onem obsegu, ki ga nudi I. del knjižice »Nemščina brez učitelja«, ta bo s pomočjo slovarčka lahko čital nemške sestavke.

Druge nedosežna vrlina slovarčka je pa nizka cena, ki se je dosegla na ta način, ker je založništvo računalo z izredno visokim nalogom. Če bi se bil slovarček tiskal samo v takem številu, kakor se običajno tiskajo slovenske knjige, bi mu bila prodajna cena več nego še enkrat višja.

Priročna žepna oblika in prikupna zunanost je tudi važna prednost te lepe knjižice.

Za samouke je poleg slovarčka nujno potrebna tudi Pavel Novakova:

Nemščina brez učitelja,

ki obsega dva dela, in sicer:

I. del »Nemška slovnica za samouke«. Cena 1 K 20 vin. (po pošti 10 vin. več). Ta knjižica je nujno potrebna za vsakega, ki se hoče nemščine temeljito priučiti. Marsikdo si pa samo s I. delom ne bo znal pomagati in je zato potrebno, da si kupi tudi praktični:

II. del »Slovensko-nemški razgovori« v vsakdanjem življenju. Cena 1 K 20 vin. (po pošti 10 vin. več).

Oba dela skupaj vezana v celo platno veljata 2 K 80 vin. (po pošti 20 vin. več).

Drugi del obsega razgovore potrebne v javnem občevaranju, da izhaja z njimi vsak Slovenec, ki pride z Nemcem v neposredno dotiko. Razgovori so prirejeni za najrazličnejše prilike in potrebe: tako bo našlo n. pr. slovensko dekle, ki služi pri nemški družini, razgovore, ki jih rabi v službi, slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik, delavec, mladenič, ki gre k vojakom itd., bo tudi našel v knjigi potrebne razgovore za občevaranja z Nemcem v svojem poklicu.

II. del priporočamo pa še posebej nemščino se učeči šolski mladini, kateri manjka čisto praktične vaje in se mora zato hudo boriti s težavami nemškega jezika.

Nekaj drugih knjig za praktično porabo:

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica.

Šesti natis izdala S. M. Felicita Kalinšek.

To je najboljša in najpopolnejša slovenska kuhinjska knjiga, ki pomeni za naše ženstvo velik napredek v gospodinjstvu.

Ta zlata knjiga slovenskega ženstva je izšla v dveh izdajah: Velika izdaja, ki obsega 598 strani, ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, elegantno vezana K 6.— (po pošti 30 vin. več).

Okrajšana izdaja, brez slik in prikrojena za vsakdanje potrebe, stane K 3.—, vezana K 3'60 (po pošti 30 vin. več).

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Cena K 3.—, elegantno vezana K 4.—. — Ta knjiga nudi vsa pravila za omikano vedenje in polaga prvo važnost na oliko in plemenitost srca. Knjiga je tudi neprekosljiva, ker najde v njej sveta tako olikanec, kakor preprost človek, tako odrasli kakor nedorasla mladina.

Stoletna pratika dvajsetega stoletja (1901—2000). K 1'30, vezana K 2.—. — To je knjiga, ki nas uči vsega, kar je potrebno vedeti o časoslovju, predvsem nas pa uči s pravimi očmi opazovati prirodo in njeno lepoto. Knjiga obsega tudi koristna gospodarska pravila, najvažnejša zdravstvena navodila ter mnogo drugih podrobnosti za praktično življenje.

Načrt Ljubliane. 1:10.000 zelo natančno izvršen. Cena načrta v dveh barvah 30 vin., v petih barvah 50 vin. — Načrt je vsled svoje natančnosti zelo pripraven ter priporočljiv za tujca in domačina, pa tudi za šolsko-mladino, ki se mora seznaniti s poznavanjem in čitanjem zemljevidov. Dobi se tudi v nemškem jeziku po istih cenah.

Zemljevid Gorenjske z novo bohinjsko in tržiško železnico. Ta zemljevid, ki ima slovenska krajevna imena, obsega celo Gorenjsko ter je natančen do najmanjše vasi pregleden in priročen. S tem zemljevidom v roki se bo vsak najlažje orientiral po Gorenjski ter našel najpripravnejšo pot za posamezne izlete. Zemljevid je pridejan »Ilustriranemu vodniku po Gorenjskem« in stane z njim vred samo 1 K 20 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

ZNIŽANJE ADJUTANTOV NEMŠKIM KNEZOM.

V proračunski komisiji nemškega državnega zbora je bil sprejet predlog centra, da naj se zniža število adjutantov nemških knezov. Propadel je pa predlog socialnih demokratov, da naj se število adjutantov nemškega cesarja zniža od 12 na 6.

PRED SPLOŠNO STAVKO V BELGIJI.

Iz Bruselja se poroča, da je glede na napovedano splošno stavko v Belgiji vlada mobilizirala 60.000 vojakov in 6000 orožnikov. Vpoklicati namerava pod orožje tudi rezerviste. Vlada je ukazala vojakom stražiti elektrarne in plinarne in rekvirirala avtomobile.

IZ ANGLEŠKE ZBORNICE IZKLJUČENI POSLANEC.

Tajni državni svet je odločil, da mora poslanec sir Stuart Samuel odstopiti kot poslanec, ker je tvrdil Samuel Montagne & Comp., katere solastnik je Samuel Stuart, sklenila pogodbo z vlado o nakupu srebra z indijsko vlado. Postava namreč poslancem angleške spodnje zbornice prepoveduje sklepati pogodbe z vlado.

Pritlična hiša

z 2 sobama, kuhinjo, kletjo, drvarnico, sadnim in zelenjavnim vrtom se **proda**. Več pove **MARIJA VOLC**, Kamnagorica 17, p. št. Vid nad Ljubljano. 1010

Služba**občinskega tajnika**

je razpisana pri županstvu v Žužemberku. Mesečna plača je 60 K ter nekaj postranskega zaslužka. Služba se lahko nastopi takoj ali pa 1. maja. Prošnje je poslati županstvu v Žužemberku. 1139

Kupi se dobro ohranjeno

mizarsko orodje.

Sprejme se tudi **vajenec**. Takojšnje ponudbe na upravo lista pod šteč. 1142.

Proda se

1141

malo posestvo

na Krki. Več se izve pri lastnici **Uršuli Purkat**, Krškavas 24, p. Krka, Dolenjsko.

Lahko službo,

kot zapisovalka, nadzorovalka ali kaj sličnega želi sprejeti mlajša **brezplačno**. Ponudbe na **M. H.**, pošto ležeče Škofjaloka.

Za letošnje poletje

se da v najem:

mala vila brez pohištva

z vrtom na Bledu, oddaljena 15 minut od zdraviliškega parka, za K 240—;

hiša z vrtom

v Rečici pri Bledu, oddaljena 10 minut od železnične postaje Bled, ki je zelo priprava za gostilniško obrt in **lepa vila** vsem pohištvo na Bledu št. 68.

Hiše se tudi prodajo ceno in pod ugodnimi pogoji. 1125

Pojasnila daje **Alojzij Prešern**, vratar v Ljubljani, Knašjeva ulica 9.

Žvepleno zdravilišče**Varaždinske toplice (Hrvaško)**

Železniška, poštna, telefonska in brzojavna postaja. Nov zdraviliški hotel z električno razsvetljavo staroznana radioaktivna žveplena kopelj 58° C

1138

priporočljiva za

trganje, revmo, ishljo itd. Pitna zdravilišča za bolezni v vratu, krlju, prsih, jetrih, želodcu in v črevesih. Električna masaža, blatne, oglj. kisline in solne kopelji. Odprto celo leto. Moderni komfort. Novi hoteli. Krasna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega ravnateljstva. — Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert.

KEILOV LAK

najboljša prevleka za mehek pod

Kellova bela glazura za umivalne miz 90 vin. **Kellova** voščena pasta za parket 90 vinarjev. **Kellov** zlat lak za okvirje 40 vinarjev. — **Kellov** lak za slamnike v vseh barvah. — **Kellova** pasta za čevlje 30 v. se vedno dobi pri

Leskovec & Meden, Ljubljana.

Škofja Loka: Matej Zigon. **Kočevje:** Fran Loy. **Idrija:** Valentin Lapajne. **Kranj:** Franc Dolenz. **Radovljica:** Oton Homann. **Novo mesto:** I. Picek. **Kamnik:** I. Petek. **Črnomelj:** Anton Zurec. 1110

1118

! Za birmo !

Za nakup solidnih in priznanih dobro idočih švicarskih

„Union“ ur,

zlatnine in srebrnine, se priporoča tvrdka

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica 1

Lastna tovarna ur v Sv. ci

Glavni CENIK s žepnim koledarjem se pošilja zastoj.

Klobuk, obleka in črevlji vse skupaj samo K 29.50.

Izredni priložnostni nakup!

Kompletne moške obleke

obstoječe iz suknjiča, hlač in telovnika, iz najboljšega trpežnega kamgarna ali brnskega sukna ali iz pristnega štaj. lodna v poljubni velikosti svetle ali temne barve, gladkega ali karir. v lepih in modernih vzorcih.

Mehke ali trde fasone moški klobuk »Kavalir«

iz najboljših klobučevine s svileni podlogo in trakom, zelo eleganten in modern, črn, rujav ali siv.

Moški črevlji iz usnja!

(na lastiko ali za hribolazce) iz najboljšega usnja, lepi, udobni, mod. fason. Vsled nakupa neke velike tovarniške zaloge smo v položaju prodati to celo moško garnituro, obstoječo iz klobuka, obleke in čevljev po tej znatno znižani ceni za **K 29.50** namesto za **K 60.—**

Kot mera za moške obleke zadostuje obseg čez prsa, trebuh, dolgost rokava, hlač in koraka. Mera za klobuk zadostuje obseg glave, za čevlje pa dolgost stopala.

Samorazprodaja po povzetju:

1122

M. SWOBODA, Dunaj III/2, Hiessgasse 13-430.

Sprejme se k dvema otrokoma zanesljiva, starejša 1019

varuhinja

in samo taka, ki je vajena ravnanja z otroci.

Tudi poštena in pridna

kuharica

dobi službo v isti hiši. — Naslov pove Upravištvu „Slovenca“ pod številko 1019. (Znamka za odgovor).

Sprejmeta se takoj

dva učenca

za ključavničarsko obrt pri Franc Mar-kiču, Škofja Loka 19. 1070

Službo

želi nastopiti dekle poštene rodbine in vestn. značaja, izvežbana kot prodajalka v trgovini (tudi s trafiko) ter vobče praktična in vajena eventuelno tudi v šivanju. Zmožna tudi nemščine deloma, italjanščine in hrvaščine. — Želi se mesta v provinciji, tudi na Goriškem ali Primorskem. — Blagohotne ponudbe s pogoji se prosi na: Uprava „Slovenca“ št. 1076.

HIŠA

na Vrhniki št. 262 blizu farne cerkve, s tremi stanovanji, pripravna za trgovino ali obrt, se radi preselitve zelo ugodno **proda**. Pojasnila daje Ivan Jurca, Hirska Bistrica. 1061

Sprejme se takoj

1127

kleparški pomočnik in učenec

kateri ima veselje do obrta, pri **Vinko-tu Belec**, stavbnem in galanterijskem kleparškem mojstru v Kranju.

Kupi se do 500 kg

1040

bombaža (bate)

najcenejše vrste eventuelno pokvarjenega po cenah od 30—70 K za 100 kg. Ponudbe na: **Origenes**, pošto ležeče v Corenjih Gorjah, Kranjsko.

Sprejemem

ključavničarskega pomočnika

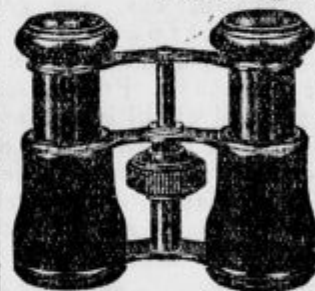
dobro izurjenega v tem obrtu za trajno delo proti dobri plači. **ANTON KREMŽAR**, ključavničar v št. Vidu nad Ljubljano. 1000

Izprašani optik

Fr. P. Zajec, Ljubljana

Stari trg št. 9

1135 1

Očala in ščipalniki natančno po zdravniških in znanstvenih predpisih. Velika zaloga toplovmerov barometrov, vsakovrstnih daljnogledov itd. itd. Moderno urejena delavnica z električnim obratom. Ceniki brezplačno!

MARXOWE EMAIL

in glazure za tla izborne specialitete, ki se naglo suše in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri tvrdhi **BRATA EBERL**, LJUBLJANA. 1081

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Črkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emailj za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za sobne slikarje. 1132

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela **Igriška ulica 6, Gradišče.**

III. glavni občni zbor jugoslovanske strokovne zveze.

Načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze je v svoji seji dne 2. aprila sklenilo, da skliče III. glavni občni zbor

v nedeljo 4. majnika 1913.

Zborovanje bo v Ljubljani.

Spored:

A. Ob 8. uri zjutraj sveta maša s cerkveno propovedjo v kapelici Alojzevišča, Poljanska cesta. Mašuje in propoveduje duhovni svetnik Janez Kalan. Med sveto mašo pojejo pevi »Ljubljane«.

Po cerkvenem opravilu, ki naj se ga vsi udeleženci občenega zbora gotovo udeležijo, se ob 9. uri dopoldne prične v »Ljudskem Domu« III. glavni občni zbor Jugoslovanske Strokovne Zveze, ki se izvede po sledečem sporedu:

1. Otvoritveni govor in poročilo načelstva J. S. Z.

2. Poročilo o letnem zaključku leta 1912. Poroča glavni blagajnik J. S. Z. Bogumil Remec.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Strokovno glasilo J. S. Z. Poroča dr. Jakob Mohorič.

5. Delavske organizacije na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in na Primorskem. Za Kranjsko poroča načelnik J. S. Z. dr. Zajec, za Štajersko državni in deželni poslanec dr. Anton Korošec, za Primorsko in Koroško se poročevalca še naznanita.

6. Izpreminjanje pravil in poslovnika.

7. Društveni znak.

8. Sklepanje o predlogih, ki pridejo na občni zbor.

Vse naše skupine in plačilnice opozarjamo na § 23. društvenih pravil, ki določa, da mora imeti zastopnik pismeno potrdilo, da ga je občni zbor njegove skupine izvolil za zastopnika in koliko članov zastopa. Glasov ima toliko, kolikorkrat 15 članov zastopa (vlomki se ne štejejo). Načelstvo obvesti svoje skupine in plačilnice pismeno, koliko glasov da bo na občenem zboru njih na občen zbor odposlani zastopnik zastopal.

B. Skupno kosilo v »Ljudskem Domu« ob 1. uri popoldne.

C. Zborovanja okrožij.

Od 2. do 3. ure zborujejo okrožja J. S. Z. v »Ljudskem Domu« v smislu §§ 32., 33. in 34. društvenih pravil.

Okrožja so: a) Ljubljansko okrožje (Ljubljana, okrajni glavarstvi Kamnik in ljubljanska okolica). b) Primorsko okrožje. c) Dolenjsko in d) Gorenjsko okrožje. Ustanovi se štajersko-koroško okrožje, ki mu je določilo načelstvo sedež v Mariboru.

D. Zborovanji strokovnih odsekov, in sicer:

a) rudarskega in

b) tekstilnega

se vršita od 2. do 3. ure popoldne.

E. Praktična predavanja. Prično se ob 3. uri popoldne. Ker bo šlo za aktualna vprašanja, pričakuje načelstvo, da se jih vsi delegati udeležijo. Predmeti predavanj se naznanijo na občenem zboru.

Skupine in plačilnice opozarjamo na § 25. društvenih pravil, po katerem se morajo predlogi članov, ki ima o njih sklepati občni zbor, naznaniti predsedniku vsaj 10 dni prej.

Nadalje opozarjamo, da se bo sklepalo na občenem zboru tudi o izpremembi pravil in da mora biti za izpremembo pravil polovica članov zastopna in da morata glasovati za njo dve tretjini navzočih. Načelstvo si pridrži pravico, da izpremeni naznanjeni spored.

Jugoslovanski krščansko socialni delavski pozdrav!

Načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze v Ljubljani, dne 2. aprila 1913.

Načelnik:

Dr. Ivan Zajec l. r.

Zapisnikar:

Frančišek Kerhne l. r.

Zobna krema

KALODONT
Usna voda

„NUISOL“

od Bergmann & Co.,
Tešin ob Labi

je in ostane slejkoprej nedosežen v presenečenem naravnem barvanju las in brade. Dobi se v svetli, rujavi in črni barvi, steklenica po K 2.50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Izredni uspeh, ki sem ga dosegel pri svoji

ŽITNI KAVI

v vseh slovanskih pokrajinah, me nagiba, da iznova opozarjam na ta svoj prvovrstni izdelek, ki po svoji kakovosti in nizki ceni ne pozna nobene konkurence, ter se smatra za neobhodno potreben predmet za vsakdanjo rabo v vsakem gospodinjstvu. Z vzorno in skrbno postrežbo sem si pridobil v vseh slojih prebivalstva popolno zaupanje in z zadoščenjem moram na tem mestu naglašati, da se znatno množi krog mojih odjemalcev. Obrnite se torej z zaupanjem na mojo izbrano trdiko in prejeli boste za 4 K 5 kg izborne žitne kave poštnine prosto na vsaki pošti. Vsaka pošiljka je zašita najskrbneje v zelo močno platneno vrečo in vsebuje vrhutega še dragoceno premijo: predmet, poražen v vsakem gospodinjstvu. Obrnite se takoj zaupno na trdiko

Jos. Veselý, Praga VII. 586

in postali boste za vedno moj stalen odjemalec. 906

Stanovanje

v prvem nadstropju, obstoječe iz treh sob na ulico, kuhinje, jedilne shrambe, kleti, podstrešja, sobe za služkinjo, hodnika, uporabe vrta, Poljanski nasip, se za majev termin odda. Vprašati je Poljanski nasip 8, I. nadstropje. 1112

Stavbene parcele na prodaj!

Na izbero 38 stavbenih parcel, na novo regulirane v Zgornji Šiški, med državno železnico in celovško drž. ceto, 15 minut oddaljeno od nameravanih državnih železniških delavnic v Zgornji Šiški. Imenovane stavbišča so ugodna za delavske hišice. — Več pove Valentin Gregorc v Mengšu. 844

Stavbene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku JOS. TRIBUC, na Glincah 37. 2127

Bilanca

z razpisom c. kr. finančnega ministrstva z dne 31. marca 1912, šteč. 19.813 v korist ubogim otrokom dovoljene efektne loterije „Slovenske Straže“ v Ljubljani s 100.000 srečkami po 1 krono in 1554 dobitki v skupni vrednosti 20.000 kron, koje žrebanje se je vršilo dne 18. novembra 1912 — 1130 po stanju dne 1. marca 1913.

T. št.	Dohodki	K	h	T. št.	Izdatki	K	h
1	Kosmati skupiček prodanih 59.824 srečk po 1 K.	59824	—	1	Državne pristojbine	200	—
2	Darila (preplačila)	—	—	2	Provizije razpečalcev srečk: po 25 h za 1000 kom. K 250.— „ 20 „ „ 25231 „ „ 504620	5296	20
3	Skupiček razvidov izžrebanih števil in obresti naloženih glavnice	541	31	3	Stalne plače nastavljenecv loterijske pisarne	2340	—
4	Razlika med nastavljenjo vrednostjo dobitkov in efektnimi stroški njihove nabave	287	40	4	Nagrade tistih	350	—
5	V prid podjetju zapadli dobitki	6460	—	5	Reklame (inserati, plakati in afižiranje)	518	50
	Skupno	67112	71	6	Tiskanje srečk in drugih tiskovin	946	97
	po odbitku izdatkov	31826	79	7	Porto in stroški poštne hranilnice	898	15
	tedaj čisti donos	35285	92	8	Stroški žrebanja	296	87
	Loterijski komite:			9	Najemščina, pisarniški stroški, zavarovalne premije, potem plačila za pomožna dela	650	—
	Evgen Jarc l. r., predsednik.			10	Nominalna vrednost nastavljenih dobitkov	20000	—
	Ivan Štefe l. r., tajnik.			11	Različni izdatki (zavodu za počno strazanje, potnina, koleki itd.)	330	10
	Anton Volta l. r., blagajnik.				Skupno	31826	79

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

847 1

..... pomladanskih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

KOLESARJI.

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

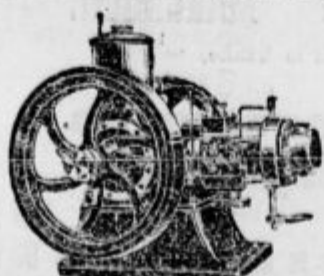
== najboljši in najcenejši nakup ==

pri trdki

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana,

Dunajska cesta 9—12.

Špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Motorji na surovo olje in petrolin

Izleži in stoječi od 1—100 HP, kakor tudi lokomobili od 3—20 HP. Na tisoče motorjev v obratu. Nikaka finančna kontrola. Mnogo pohvalnih pism. Cena nabava. Ugodni plačilni pogoji. Največje jantstvo. 718 52

J. Warchalowski, Dunaj III, Paulusgasse 3. Ceniki, obliki odjemalcev zastoj.

Domača najnovejša konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

== narejenih oblek. ==

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Skoro nov 1121

amerikanski harmonij

s 13 izpremen in

moderno pohištvo

se radi selitve pod zelo ugodnimi pogoji prodaja. Več je poizvedeti: Mestni trg 10 pri Elizi Kavčič.

Gostilna z mesarijo

na najbolj prometnem kraju Vranskega se odda z vsem pohištvo pod ugodnimi pogoji takoj v najem. Podrobnosti pri poštarju L. Klavniku na Vranskem. 1119

Nadležne kocine
na obrazu in na rokah odstranjuje v petih minutah
odstranjevalec kocin
dr. H. Rixa
zajamč. neškodljiv. gotov uspeh. Skatija za K 4.— za dostajo. Razpošilja strogo diskretno
Kos. dr. A. Rix, Laboratorij Dunaj IX, Berggasse 17 H.
Zaloge v Ljubljani: Lekarna „pri platem Jelenju“, parfumerija A. Kautič in drogerija „Adrija“.

Dvonedstropna, novo zgrajena

hiša v Idriji

v kateri se izvršuje trgovinska in gostilničarska obrt, je pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj. 924 4

Natančneje podatke v delikatesni trgovini Leni Lapajne v Idriji.

F. K. KAISER, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Priporoča svojo največjo zalogo pušk in samokresov ter lovskih priprav. Avtomatične pištole: „Browning“, „Steyer“ itd. Najboljši topič „Salut“.

V zalogi ima vse potrebščine za ribji lov, v največji izbiri po najnižjih cenah. Poprava koles (biciklov) ter njih deli. Popravila točno in cenno. Umetalni ogenj. C. kr. prodaja smodnika. Cenik zastoj in poštnine prosto.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priloga po najnižji ceni in najboljši kakovosti
slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini
Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana
Pred škotijo 19. Prešernova ulica 4.
Popravila točno in ceno. 537

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:

Krasne

1425

BLUZE

krila, kostume,
nočne halje,
perilo in vsako
modno blago.

Zelo solidna trdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

OTROŠKIH OBLEKCAH.

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušnjo za 10dnevni ogled.
Puška enocevka Lancaster K 20—,
dvocevka Lancaster K 30—, Ham-
merless-puška K 70—, Flobert K
8—, samokres K 5—, pištole od
2 K naprej. Popravila hitro in
poceni. Ilustrovani cenik zastoj
F. DUŠEK, tovarna orožja, Opočno
št. 2146. ob drž. žel. Češko. 3671

Štambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj

kavčuk - štambiljev

Ljubljana,

Stari trg št. 20.

Ceniki franko.

140

Avtomatična past!

Za podgane K 4—, za miši
K 240, ujame brez nad-
zorstva do 50 komadov v eni noči. Past za
ščurke edina te vrste, na katero se ujame na
tisoče ščurkov v eni noči, a K 240. Povsod naj-
boljši uspeh. Pošilja po povzetju Franc Humann,
Dunaj, 2. Bezirk, Alostgasse 3/24. Mnogo pohvalnih
pisem. Pred manj vrednimi ponarejanji se svari.
V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Tele-
fon 23446. 215

Telefon 145.

2114

Tovarna za kovinsko blago in zvonolivnica

J. HILZER & KO., Dunajsko Novomesto,

se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila

vsake velikosti in glasu. Jamstvo za dolocen in poln glas,

najčistejši vglasitev in najboljši material. Stejala za zvo-

novne iz kovinega železa ali teča. Lahko-

no zvonjenje, najboljši način teča. Nagla

izvršitev najnižje cene. Ugodni plačilni

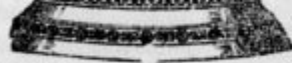
pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo

v prelitje, ravnotočno se izdelujejo. Železna

stojala najboljša konstrukcija z dolgotrajnim jamstvom. Pro-

računi in prospekti vsak čas zastoj in

franko na razpolago, enako tudi priporo-

čila kakor tudi pri-
znavna pisma.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivač streh in klepar, vpeljač strelo-

vodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim
škrljem z

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Hasehek

z izbočno in ploščnato opeko, lesno-ce-
mentno in strešno opeko.Vsa stavbinska in galanterijska kleparska
dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Priloga brezplačno in poštne prosto.

20

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“,
„Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Sam-
land“, kateri vsak teden v sobotah oskrbu-
jejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-
Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vljudna
postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 6 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice od lej št. 35, od južnega
kolodvora na desno, poleg predilnice.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

s.e. priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor

p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3686

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n.
odjemalcem v ogled.

Gospodinje!

Ne kupite presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile
slovite, splošno znane, svetovne znamke

Pozor!

BLAIMSCHEINA

„UNIKUM“

MARGARINE

„UNIKUM“

ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“

se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolsče z visoko
pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vred-
nost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“

ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“

je 50 % cenejši od navadnega presnega masla in
za 50 % bolj izdaten mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV „UNIKUM“

je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse
doslej hvalisane.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“

je varovano s stalno državno

kontrola in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo pres-
nega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

1771

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod.

Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana,
Franciškaška ulica 8. Izborna blago!
Točna postrežba. Zahtevajte drože v
prid »Slovenske Straže«.

159

Kadar hočete dobro blago kupiti, obrnite se na
trdiko

KATINKA WIDMAYER

pri „SOLNCU“ za vodo

katera ima v zalogi dobre in trpežne

čevlje za dame, gospode in otroke.
Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih
vencev, trakovi z napisi. Bluze,
vrhnja in spodnja krila, nogavice,
rokavice, vsakovrstno perilo itd.

Postrežba točna, cene najnižje. Prosim
prepričajte se!

3090

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1913.

Kupon 3'10 metr. dolg, za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknjo, hlače, telov- 1 kupon 15 kron
nik) zadostno, stane le 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

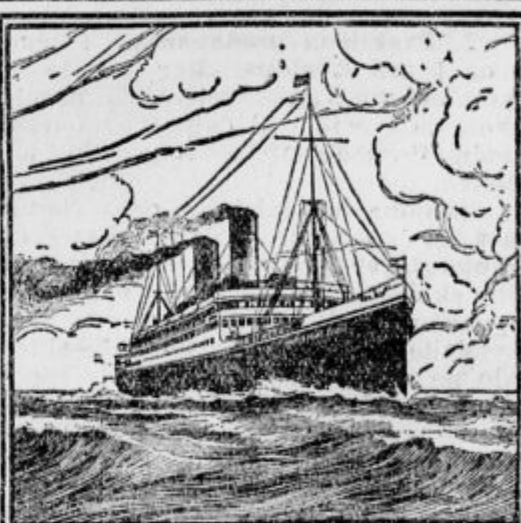
Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kakor
tudi blago za površnike, turistične obleke, svileni
kamgarni in blago za damsko obleke, pošilja po
tovarniški ceni kot recina in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri trdki Siegel-
Imhof iz tovarne imajo značilni mnogo
prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa
vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stal-
ne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se
izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu. 464

Potniki v severno in južno Ameriko se vo-
zijo sedaj le po domači avstrijski prog

Austro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos i. t. d.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema
vijakoma, električno razsvitlavo,
brezžičnim brzoparom, na katerih
je za vsakega potnika preskrbljeno,
da dobi dovolj domače hrane z vi-
nom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v severno Ameriko vsako soboto,
v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila daje rade-
volje brezplačno in prodaja vozne
liste glavni zastopnik za Kranjsko,
Štajersko in Koroško

Simon Kmetetz, Ljubljana

21 Kolodvorska ulica 26.

Po svetu.

Obletnica »Titanicove« katastrofe. Tri ameriške žene, ki so ob »Titanicovi« katastrofi postale vdove, so sklenile na ganljiv način praznovati obletnico tega osodnega dogodka. To so: mrs. Jacques Futrelle, mrs. Henry Harris in mrs. George Thorne. Dne 13. t. m. se bodo v Bostonu vkrcale na poseben parnik in se odpeljele na morje; v noči od 14. na 15. se bodo točno ob uri katastrofe ustavile na tistem nesrečnem mestu, kjer se je ladja pogreznila. V morje bodo nato izpušile velike košare cvetlic; na dnu košar bo naloženo težko kamenje, tako da bodo cvetlice nesplošno pozdrave prav do zadnjih globin. Duhovnik bo nato opravil zadušno službo božjo, nakar bo ladja počasi odplula; medtem bodo vsi, ki se bodo na ladji nahajali, peli pesem: »Bliže k tebi, o Gospod!«, katero so peli tudi junaki na »Titanicu«, ko so se pogrezali. Misel za praznovanje »Titanicove« obletnice je izprožila vdova romanopisca Jasquesa Furtella, ki se vsakega 15. v mesecu pelje na massachusettsko obrežje in tu pogrezne v morje cvetlice, ki jih je njen mož posebno ljubil.

Cela vas s cerkvijo zgorela. Na Solnograskem je zgorela vas Nußdorf. Vpepeljena je cerkev, 10 hiš in 22 gospodarskih poslopij; 3 osebe pogrešajo. Gasilci požara niso mogli zadušiti, ker je divjal strašen vihar.

Najstarejši duhovnik v Nemčiji umrl. V Dieburgu na Hesenskem je umrl 2. aprila v kapucinskem samostanu pater Ingenius Patzleiner, star 95 let. Bil je najstarejši redovnik in sploh najstarejši duhovnik v celi Nemčiji. Praznoval je leta 1892. svojo zlato mašo (50 let), leta 1902 demantno mašo (60 let), leta 1912. meseca avgusta pa je praznoval kristalni jubilej (70 let mašništva). K temu izvanrednemu slavlju je prišel tudi škof v Maincu. Pater kapucin je bil tedaj še tako pri moči in zdravju, da se mu je vse čudilo.

KNJIGOTRŽTVO.

Slovarček nemškega in slovenskega jezika. Sestavil dr. Janko Šleibinger, c. kr. profesor. Založila »Katol. bukvarna« v Ljubljani. Cena 1 K 20 vin., vezan v platno 1 K 80 vin.

Z veliko skrbjo in natančnostjo sestavljen Slovarček v žepni obliki bo vsled svoje velike porabnosti vsakemu dobrodošel, posebno pa še samouku in šolski mladini. Slovarček je rodila živa potreba; ima namreč veliko prednost, katere ne najdemo v drugih slovarjih. Razlikuje se od podobnih pripomočkov predvsem v tem, da upošteva v nemško-slovenskem delu tudi oblikoslovje nemškega jezika.

Vsaka nepravilna oblika pri sklanjati samostalnikov in spregati glagolov je točno označena. Povedano je tudi, če se spreaga glagol šibko ali krepko in če se tvori v preteklem času s pomožnim glagolom »haben« ali »bin« — »sein«.

Kdor se je uspešno seznanil z glavnimi pojmi nemške slovnice vsaj v onem obsegu, ki ga nudi I. del knjižice »Nemščina brez učitelja«, ta bo s pomočjo slovarčka lahko čital nemške sestavke.

Samouk in šolska mladina si bo s pomočjo tega slovarčka ne samo poiskala potrebnih nemških besedi, temveč jih bo vedela tudi pravilno rabiti.

Druge nedosežna vrline slovarčka je pa tudi izvanredno nizka cena 1 K 20 vin. za broširan, ozir. 1 K 80 vin. za platno vezan izvod (po pošti 20 v. več.) Ta cena se je dosegla na ta način, ker je založništvo, upoštevaje posebno porabnost slovarja, ki se bo prodajal v ogromnem številu, računalo z izredno visokim nalogom. Če bi se bil slovarček tiskal samo v takem številu, kakor se običajno tiskajo slovenske knjige, bi mu bila prodajna cena več nego še enkrat višja.

Priročna žepna oblika in prikupna zunanost je tudi važna prednost te lepke knjižice.

Častito duhovščino opozarjamo, da pridejo letos prvič na vrsto »Lectiones infra octavas solemnitas S. Joseph, S. Joannis Bapt. et Ss. apost. Petri et Pauli«. Ker teh lekcij ni ne v psalteriju in ne v breviju in se dobi knjižice edinole v »Kato-liški Bukvarni« v Ljubljani, opozarjamo čast. duhovščino, da se te lekcije nemudoma omisli, ker je močnejše, da zadnji trenutek, ko ne bo nič več močnejše dobaviti novih izvodov, knjižica v »Katoliški Bukvarni« poide in bi gospodje, ki imajo te knjižice, ne mogli moliti brevija.

Matji čudovita. Spisal dr. Josip Jerše. Opozarjamo ponovno na te res lepe, izvirne šmarnice. Priporočamo jih ne samo za šmarnično berilo, temveč tudi pridigarjem in duhovnim voditeljem Marijinih družb, ker jim bodo pri izdelovanju govorov prav izvrstno služile. Prepletene so z lepimi, zanimivimi najnovejšimi zgledi. — Dobijo se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena vezani knjiži 2 kroni.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurški bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dož. boln.

Kot

1117

oskrbnik

kake večje kmetije oziroma voditelj iste ali tudi majar išče mesta v vseh poljedelskih poslih dobro izurjen krepak in zdrav mož. Naslov pove uprava lista pod št. 1117.

Tomasova žlindra

znamke Stern Marke zvezde

priznana dobro umetno gnojilo za vinograde, travnike, polja, deteljišča in pašnike

prodaja na cele vagone in na drobno po ugodnih cenah

Veletrgovina z železnino „Merkur“
PETER MAJDIČ
v CELJU

601

kjer je zaloga in prodaja trvdke
Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. v Berlinu.

V tej trgovini se prodaja na debelo in drobno tudi vsa druga umetna gnojila kakor:

kalijevo sol, čilski soliter in žveplenokisli amonijak.

nadalje vsakovrstno železninarsko blago posebno: palčno železo, traverze, cement, strešna lepenka, poljedelski stroji, vsakovrstno orodje i. t. d.

603

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani, deželni dvorec

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznanih izbornih

kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošljejo na zahtevo brezplačno.

859

Naznanilo

P. n. občinstvu javljam, da sem si za letošnjo sezijo nabavil

KOLESA

najboljše tovarne

»Styria-Dürkopp« pod imenom »BALKAN«.

Za vsako kolo jamčim dve leti. Imam tudi vedno v zalogi vse kolesarske potrebščine po najnižnji tovarniški ceni. Za cenj. naročila se priporoča

1048

R. Rutner, trgovec, Vrhnika.

Pozor, kolesarji!

Namesto K 120,
samo K 80-

Franko na vsako postajo.

V reklamne namene razpošljem 200 novih svetovno znamenitih graških dvokoles, model 1912, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem namesto za K 120, za 80 K. S torpednim prostim tekom K 95 — s poštno vred. Ze rabljena kolesa od K 40 — naprej. Nova čvrsta guma po K 5 —, 6 —, 7 —, 8 —, zračne cevi po K 3 —, 4 —, 5 —. Svetilke, zvonci, pedalji in vsa ostala prtiklina po cenah na debelo. Popravila, emajliranje in ponikanje v lastni delavnici hitro in ceno. Razpošljanje po povzetju. Na dvokolesa naplavlila K 20 —. Plačevanje na obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko. Srbo-hrvaško dopisovanje.

1064

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev

A. Weissberg, Dunaj II.

Untere Donaustrasse št. 23.

Ure, verižice, uhani, prstani, obeski, zapestnice itd.

Edina zaloga

ur z lastno

znamko

„TUP“

Ceniki zastoj.

Najstarejša

domača trvdka

Lud. Černe

juvelir in trgovec

Ljubljana, Wolfowa ul. 3.

124

Kontoristka

z daljšo prakso, perfektna knjigovodkinja, korespondentka in stenografinja, išče mesta. Cenj. ponudbe pod »Kontoristka« na upravo tega lista.

1098

Najstarejša slovenska trvdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let.

3022

ANA HOFBAUER

imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja

Ljubljana, Wolfowa ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popr. vila.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosil, da se pri naročitih izvli ozirati na prvo domačo trvdko.

Ozirajte se pri nakupu na domačo trvdko

Jos. Petkosig

Pri „Valvazorju“

Stari trg št. 4

Ljubljana.

Trgovina manufakturnega, suknene in platnenega blaga itd.

Drobnina, pletenina, galanterija, dežniki in solnčniki itd.

Fotrebščine za krojače in šivilje.

628 12

Milijoni
radio zoper

Kaseli

hrupavost,
katar in
zaslizenje,
krčni in

oslovski kaselj slastne

Kaiserjeve prsne karamele s tremi jelkami.

6100 notarsko pooverjenih izpričeval od zdravnikov in zasebnikov z jamčenjem gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni.

3112

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev

Prodajajo jih v Ljubljani lekarni: Ubal pl. Trakoczy, Richard Suanik, Dr. G. Pipelt, Deželna lekarna, Mr. Ph. And. Bohinc, Mr. Ph. Jos. Glazar, Ant. Kame, drogerija; E. Ovančar, drogerija „Adria“, — Lekarna na deželi: Daniel Viro, Idrja, J. Bergmann, Novomesto, G. Andrejauš, Novo Mesto, Jur. Hus, Vipava, Milan Wach, Metlika, A. Roblek, Radovljica, Hinko Brill, Litija, Karel Savnik, Lekarna pri Sv. Trojici, Kranj, Fr. Baccarech, Postojna, Jos. Močnik, Kamnik, E. Burdych, Skofja Loka, Mr. Ph. Bohušlav Lavica, lekarnar, Trzin, Ph. Mr. E. Koželj, Jesenice, V. Arko, trg., Senožeče, Jos. Radoli, drogerija, Litija, J. Kandusar, trg., Meunier, I. R. Hočevar, lekarnar pri „Angelu varhu“ na Vrhniki.

Umetni zavod za cerkveno slikanje

J. HLAVKA

slikar cerkvenih podob

Praga Kral. Vinohrady

Puchmajerjeva ul. št. 68.

Priporočamo prečistiti duhovščini poznate slike svetnikov, altarne slike, križeva pola, pasijonske slike itd. na platnu, cinkasti pločevini itd., umetniško izvrše ne po ugodni ceni.

Slike ali načrte pošiljam zastoj na ogled.

Dopisuje se slovensko.

3502

Najboljša priporočila.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (altarjev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah.

811 52

Prodasta se dve dobro vpeljani

gostilni

na jako prometnem hiša z velikim kraju in ena zasebna parcela, dalje več stavebnih parcel. Proda se radi preselitve po jako ugodnih pogojih. Pojasnila se daje na Rimski cesti št. 11 v gostilni.

1043

Cefiri.

1053

Kanafasi.

1913

Ne smete pozabiti!

1913

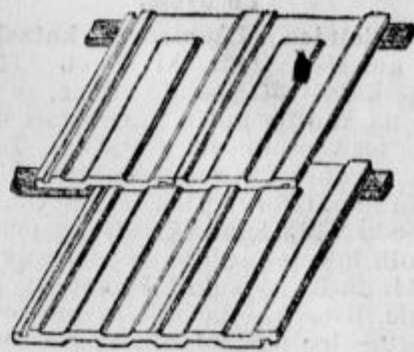
Dobro in pristnohravno blago vsakdo najbolje in najceneje kupi neravnosti pri izdelovalcih.

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste batiste, svilo, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano krščansko trvdko

Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko tovarno ostankov cefira, delnja, kanafasa itd. in razpošljam v zavojih po 40 metrov za 16 lt, prve vrste za 20 K, črne vrste za 15 K, hanko po povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — Širine za gospode iz cefira ali oxforda i. somad K 190, 220, 260, 300 — in 450. Pri naročitih zadošča navedba širine vrata. Dopisuje se slovensko. V enem letu nad 300 priznanje od Slovencev.

Parna tovarna opeke na Brdu p. Vič, tvrdoke I. Knez v Ljubljani

413

priporoča svoje izdelke strojne zidne in

vsakovrstne zarežane strešne opeke, garantirano dobre in trpežne kakovosti po nižani ceni. - Vzorci pošilja brezplačno. - Sprejema zastopnike.

Radi družinskih razmer se da pod zelo ugodnimi pogoji v najem

gostilna

v Podborštu št. 8 pri Črnučah. Hiša obstoji iz 3 sob, kuhinje, jedilne shrambe, 2 kleti; zraven je lep sadni vrt s 50 sadnimi drevesi, ob vrtu pa njiva, do 3 mernikov posevka. Nastop takoj s koncesijo. Več se izve pri Petru Štebl, gostilničarju v Dobravi, p. Ježica. 1093

Pfaffovi šivalni stroji

12 različnih vrst za domačo porabo in obrt od navadne solidne do najmodernejše luksus - opreme.

Na novo industriiran šivalni stroj št. 101 in 102, do 3000 vbo-dlajev v eni minuti.

Tek strojev na kroglice. 10 letno jamstvo. Komur je stroj nepoznan, dobi ga 1 mesec na poskušajo. Ceniki brezplačno.

Zaloga: Ljubljana, sodna ulica

Kočevje 240

740

Zastopnik: Fr. Tschinkel

Poduk v umetnem vozenju brezplačno. Zastopniki se iščejo.

RAZGLAS.

Zaloga znamenite tovarne za črevlje se ima razprodati globoko pod tovarniško ceno. Da se prostor čimprej izprazni, se razprodaja

3 pare črevljev za K 13.50

čisto po želji, za moške in ženske,

Dokler je kaj zaloga!

3 pari visokih črevljev na zadrgo iz najboljšega črnega usnja, elegantni in trpežne kakovosti, samo za K 13.50

vsakemu proti povzetju. Pri naročilu zadostuje številka ali dolgot v centimetrib. 631

J. Schüller, Dunaj, III. Krieglergasse 6 II.

Drva

mehka in trda. (suha); radi pomanjkanja prostora nižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora. 245

Proda se skoro nova hiša

z veliko kletjo in velikim sadnim vrtom. Proda se tudi več stavbnih parcel, kakor tudi dobro vpeljana gostilna. Proda se radi selitve pod prav ugodnimi pogoji. Pojasnila se dobe v Spodnji Šiški 22. 1103

PAZITE na tu označene prve in najboljše dvorne tovarne: B&Sendorfer, H&L & Heitzman (neprekosljivi pianini z Lexoffovo mehaniko) Rudolf (ne zamenjajte z Anton) Stelzhammer (najboljši krilni klavirji amer. sistema), Bratje Stingl, Czapka, Laub, & Gloss (veliki 7 1/4 okt. konc. pianini), H&Rügel (amer. harmoniji od 90 K naprej). Vzlic vsem poizkusom ne dobe od tu omenjenih najboljsh tvornic nobenega klavirja zavisti bledi trgovci, ki se drznejo sesti javnost o „dobrem blagu“ dasi niti jednega pomembnega fabrikata nimajo v zalogi, kar se blagovolite osebno prepričati. Kot glavni zastopnik gorenj. najboljsh tvornic opozarjam, da imam izključno jedino le jaz vedno 20-30 teh fabrikatov na izbiro. Svarim pred nakupom event. falzifikatov in navideznega pofelna. Prodajam po tovarniških cenah z znatnimi popusti in tudi na obroke od K 15- naprej brez zadatja in 10 letno postavno garancijo. - Uglasevanje in popravila strokovno solidno in ceno. Zamena naj-ugodnejša. **Alfonz Breznik**, učitelj Glasb. Matice kovnjak c. kr. deželnega sodišča, Ljubljana, Kongresni trg št. 15. (Zvezda, nasproti nunske cerkve.) - Največja trgovina in izposojevalnica klavirjev, vsega glasbenega orodja strun, in muzikalij na jugu Avstrije. 907

17

Največja in najstarejša

tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avv. Dreise v Ljubljani

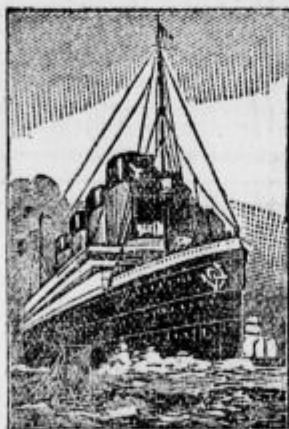
Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinije, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem samostanom in solam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Olympic 45.000 ton.

St. Louis. Adriatic.

St. Paul. Oceanic.

V Ameriko

preko Pariza, Havre, Southampton ali Cherbourg.

je najvarnejša, najhitrejša in najprijetnejša vožnja z največjim angleškimi parniki sveta „WHITE STAR LINE“ ter slovečimi brzoparniki „AMERICAN LINE“, ki so moderno urejeni in na katerih dobijo potniki spalne sobice, v katerih so 2 ali 4 postelje. Irana se potnikom razdeli v posebnih sobah pri pogrjenih mizah. Snažnost in dobra postrežba je na teh parnikih slehernemu zagotovljena. Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in soboto. Natančnejša pojasnila daje brezplačno 3684

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

Edvard Kristan
Ljubljana, Kolodvorska ul. 41

Za majnik

Hladnikove Marijine pesmi za mešani zbor in solospve.

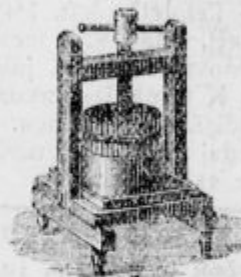
Op. 15. 16 Marijinih. VI. natis, part. 1 K, posam. glas 20 v.

Op. 25. „Ave“, 17 Marijinih. III. natis, part. 2 K.

Op. 45. „Češčena Kraljica“, 15 Marijinih, part. in 4 gl. 3 K, posam. glas 30 v.

Op. 51. 19 Marijinih, part. 2 K.

Op. 62. Večerni zvonček, za privatne šmarnične pobožnosti, part. 40 vin. 1101

Izdelaovalnica čebelarkega orodja

„Kranjsko tržišno čebelarstvo“

Peter Majdič

preje baron Rothschild,

Smrek, pošta Višnjagora (Dolenj.)

priporoča vsakovrstno čebelarkega orodje lastnega izdelka, posebno panje vseh sistemov, vse priprave za izdelovanje Alb. Znidarskih in drugih panjev, stiskalnice za umetno satovje, rokavice, avbe, kadilnice „Smoker“ in razne druge pipe za kajenje, točila za med, kakor tudi vse druge v to stroko spadajoče predmete, vse skrbnega in dovršenega dela, po primerno nizkih cenah, na debelo in na drobno. 469

Prodajalna v trgovini „Mer ur“

Peter Majdič, Celje, Graška cesta št. 12.

IVAN KACIN

izdelovatelj harmonijev v Nov. Vodmatu

se je preselil na Zaloško cesto št. 7

nasproti deželne bolnice, Ljubljana,

kjer sprejema vsa v to stroko spada-

joča dela. Harmonij z 10 reg. se dobi

za 280 kron. 1090 Zahtevajte cenik.

Priročnostni nakup!

Lepa žepna ura z verižico K 3.50, 30.000 komadov

kupljenih, zaradi tega pošiljam 1 lepo 36 ur idočo (ne 17 ur) „GLORIA“ sebrno anker-uro, vro. švic. kolosje z lepo grav. oklopiem, s sekundnim kazalcem in lepo poslačeno ali posreb. verižico natančno idočo le za K 3.50. Nadalje ponudim eno pravo poslačeno 36 ur idočo anker-uro, vro. švic. ura s poslačeno verižico za K 5. Triletno pisemno jamstvo za vsako uro. Razpošilja proti povzetju S. KOHANE, razpošiljalnica švicarskih ur, Krakov št. 78. Nestevilno priznan. naročil Za neugajajoce denar nazaj. 3509

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

3534

Pred Skofljo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

Telefon št. 16.

19

Telefon št. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.